nedeljski
Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo
Cena 90 lir

Leto XXVII. Št. 159 (7947)

TRST, nedelja, 11. julija 1971

Ustavna demokracija in fašistični zakoni

(Ob predlogu referenduma za odpravo fašističnih določb kazenskega zakonika)

ITALIJA je demokratična država, ki jo urejujejo nedemokratični zakoni. To paradoksalno trditev je izrekel neki italijanski jurist, ko je hotel v nekaj besedah označiti pravo-politični sistem naše države. Sprašujem pa se, če je taka ocena lahko sprejemljiva, če lahko imenujemo demokratično neko državo, ki v svoji zakonodaji ohranja vrsto zakonskih določb represivnega in totalitarnega značaja.

Majhen korak nazaj. Temeljni zakon italijanske republike, ki bo moral dati svoj pečat celotni družbeni ureditvi, je ustava. Kot je bilo že neštetokrat poudarjeno, je pravni sistem, ki ga začrta ustava, nastal kot odpor proti fašistični diktaturi, kot izraz hotenj širokih ljudskih množic, ki so zrušile črni totalitarizem ter hotele preprečiti, da bi Italija morala še kdaj v svoji zgodovini doživeti tragične izkušnje iz polpretekle dobe. Ustava je nastala v času, ko so imeli vsi pred očmi katastrofalni obračun dvajsetletnega nasilja in ko so reakcionarne sile, poražene, a vendarle prisotne, v ozadju čakale na boljše čase.

Ustava je torej postavila temelje, na katerih je bilo treba zgraditi zares demokratični sistem, ki bi dokončno pretrgal s preteklostjo, ter urediti vse pravno politične odnose na novih načelih enakopravnosti in socialne pravičnosti. Treba je bilo zrušiti staro totalitarno zgradbo ter na njeno mesto postaviti povsem novo, ki bi ustrezala novemu duhu protifašizma in odporniškega gibanja.

Italija pa se je lotila te izgradnje s polovičnimi sredstvi, boječe in neučinkovito. Pometala je z nekaterimi najbolj zatiralnimi pravnimi določbami, v ostalem pa je v bistvu pustila nedotaknjeno staro totalitarno podobo italijanskega prava. Ta stara zgradba, ki si je niso upali porušiti, je temeljila — in, žal, temelji — na štirih zakonikih: civilnem, kazenskem, o civilnem postopku in o kazenskem postopku. Oporni steber starega sistema pa je bil kazenski zakonik iz leta 1930, zloglasni «zakonik Rocco» (po imenu takratnega pravosodnega ministra). Ta zakonik je fašizem pripravil predvsem zaradi tega, da bi utrdil svojo takrat še nekoliko majavo oblast ter dokončno opravil z vsemi političnimi nasprotniki. V skladu z ideologijo časa je zakonik poveličeval predvsem «Državo» in «Oblast», ki sta postali nekakšna tabuja, nedotakljiva mita; kritika in opozicija sta bili seveda prepovedani, odpravljena je bila vsaka svobočina, ki bi lahko prišla v konflikt s tema mitoma.

Ko je fašizem padel in ko je bila izglasovana nova demokratična ustava, je bilo povsem jasno, da ni imel «zakonik Rocco» mesta v novi pravni ureditvi. Treba ga je bilo enostavno ukiniti ter ga nadomestiti z novim zakonikom, ki bi ustrezal novim protifašističnim načelom. Tega ni nihče prikrival, niti konservativne sile, vendar se je kljub temu zgodilo tipično italijansko «čudo»: fašistični zakonik je še vedno v veljavi, in to šestindvajset let po dokončnem zrušenju fašizma ter triindvajset let potem, ko je ustava stopila v veljavo.

Seveda ni bilo mogoče, da bi se ta zakonik v teh letih v ničemer ne spremenil: črtati so morali na primer določbe, ki so zadevale kralja, saj je Italija medtem postala republika, črtali so tudi nekatere določbe glede državnega poglavarja oz. predsednika vlade, ki je v zloglasnem dvajsetletju užival posebne privilegije. Tudi ustavno sodišče, se pravi organ, ki mora jamčiti, da so zakoni v skladu z ustavo, je občasno poseglo in razveljavilo nekatere določbe starega zakonika. Vse to pa je bilo očitno premalo. Številne vlade, ki so se vrstile v zadnjih petindvajsetih letih, so obljubljale, da bodo pripravile povsem nov kazenski zakonik, vendar obljube so ostale le obljube. In tako lahko razumemo paradoks, ki smo ga omenili na začetku: Italija je spremenila ustavo, ohranila pa je vso staro pravno strukturo, ki jo lahko brez oklevanja označimo za fašistično.

Naj omenimo samo nekaj primerov določb kazenskega zakonika, ki ne morejo najti mesta v demokratičnem sistemu. Člen 271 predvideva visoko zaporno kazen za tistega, ki bi «deloval za uničenje ali utišanje nacionalnega čuta», člen 272 pa kaznuje propagando v isti namen. Prav teh členov so se fašistične oblasti posluževale v zloglasnem dvajsetletju, da so zatrle slovenske organizacije na našem področju. Prav tako so prepovedana združenja, ki bi si zastavljala «prevratniške cilje»: to je takrat pomenilo prepoved vsakršnega političnega delovanja proti režemu, danes pa je določba očitno protiustavna.

Imamo nato vrsto določb, ki so izraz prej omenjenih mitov «Države» in «Oblasti»: zaradi teh določb je na primer mnogo huje kaznovan, kdor žali denimo policijskega agenta (tudi če je v civilu), kot pa navadnega državljana. Ker je ustava negirala vsako vrednost mitom fašistične ideologije, bi morali tudi te določbe razveljaviti. Končno naj omenimo še tako imenovane «sindikalne zločine», ki so jih vnesli v italijansko zakonodajo v času, ko ni obstajala pravica stavke. Sedaj, ko je ta pravica v ustavi izrecno zagotovljena, bi morali iz zakonika črtati vse določbe, ki to pravico kršijo.

To so samo najbolj očitni primeri nasprotstva med ustavo in kazenskim zakonikom, ki bi jih lahko rešilo že samo ustavno sodišče. Ta organ, ki mu ne moremo odreči neke bistveno požitivne funkcije v italijanskem sistemu, pa je v preteklosti preveč previdno nastopal ter se najstrože držal črke ustave, pri tem pa prezrl njenega duha. Stališče ustavnega sodišča v teh vprašanjih je bilo, da so te določbe lahko veljavne, če jih sodnik, ki jih mora izvajati, pravilno tolmači. Dejansko pa smo prav med «sindikalno jesenjo» videli, kako so reakcionarni krogi spet povlekli na dan zastarele določbe, da bi ustrahovali delavce v boju za njihove pravice ter izvajali represijo. Tako so te določbe še v današnjem času služile namenom, zaradi katerih jih je fašistični zakonodajalec uvedel v zakonik: nuditi vodilnemu razredu orožje proti zatiranim.

Po vsem tem se torej vedno odločneje postavlja zahteva po ukinitvi fašističnih določb zakonika. Ker pa niti ustavno sodišče, niti vlade ne parlamenti niso bili sposobni tega napraviti, so si to nalogo prevzele demokratične ljudske množice. Prejšnji mesec se je namreč — kot smo že poročali v našem listu — začelo zbiranje podpisov na nov ljudski referendum za odpravo fašističnih zakonov. V referendumu je navedenih 49 členov kazenskega zakonika, ki so očitno fašističnega značaja in ki jih je treba razveljaviti. Ko bo pol milijona italijanskih državljanov podpisalo predlog, bo morala vlada — predvidoma jeseni prihodnjega leta — razglasiti referendum ter pozvati vse prebivalstvo, naj se izrazi o umestnosti, ali naj bi te določbe še naprej ostale v italijanski zakonodaji. O izidu takega referenduma pa nimamo dvomov.

Odprava fašističnih zakonov bi lahko pomenila prvi korak k temu — če se povrnemu k uvodnemu paradoksu — da bi demokratična Italija končno dobila tudi demokratično zakonodajo.

TOM MARC

SLOVENSKI ŽUPANI Z GORIŠKEGA NA OBISKU V NOVI GORICI

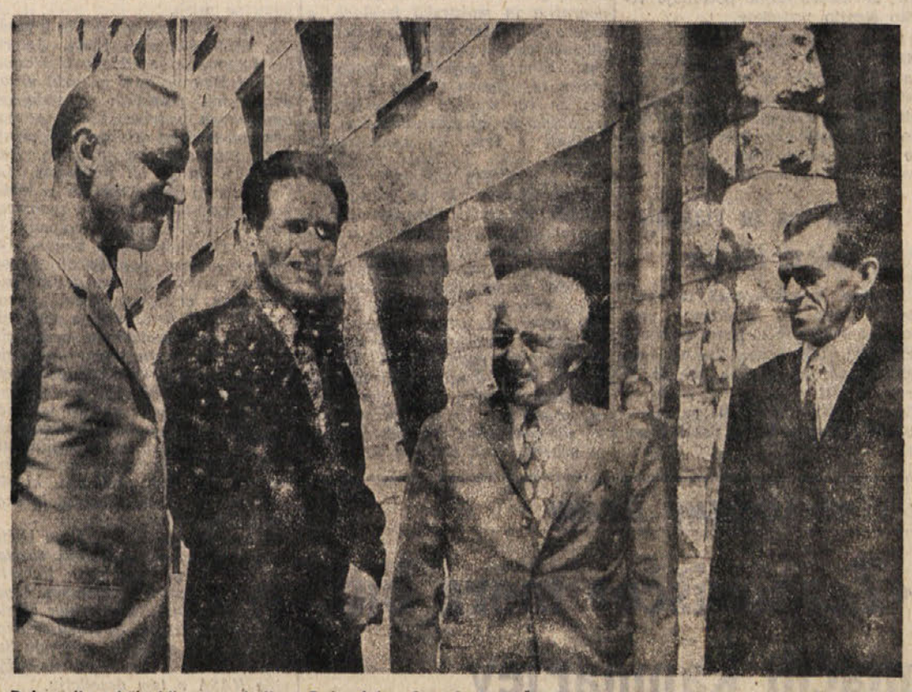

Delegacija občinskih upraviteljev Doberdoba, Sovodenj in Števerjana je bila včeraj prvič na skupnem uradnem obisku pri občinski skupščini v Novi Gorici. Na sliki (od leve proti desni): števerjanski župan Stanislav Klanjšček, predsednik občinske skupščine Nove Gorice Rudi Šimac, doberdobski župan Andrej Jarc in sovodenjski župan Jožef Češčut pred občinsko palačo. (Berite poročilo na goriški strani)

NASPROTUJOČE SI VERZIJE IZ MAROŠKE PRESTOLNICE

Poskus državnega udara v Maroku Kralj Hasan II. zginil iz Rabata

Radio Rabat v rokah upornikov - Govorice o Hasanovi smrti

RABAT, 10. — Nekateri vojaški oddelki so skušali izvesti državni udar in strmoglaviti vlado kralja Hasana II. Položaj je še vedno zelo nejasen. Kaže, da je radijska postaja Rabat v rokah upornikov, ki so danes zvečer večkrat sporočili, da je kralj Hasan mrtev. Iz drugih virov, n. pr. po poročilih maroške tiskovne agencije, pa se zdi, da je kralj živ.

Hasan je priredil v kraljevski palači v Skirhatu sprejem ob svojem 42. rojstnem dnevu. Na sprejemu so bili prisotni ministri in diplomati. Ob 15.45 po italijanskem času so kraljevsko palačo v Skirhatu napadli oddelki padalcev, ki so prej z močnim ognjem iz avtomatskega orožja in z izstrelki iz bazuke obstreljevali palačo. Med streljanjem je bilo, po pričevanjih prisotnih, nekaj mrtvih in več ranjenih. Ko so padalci pročrli v notranjost kraljevske palače so prisilili vse prisotne, da se uležejo na tla. Kaže, da so takrat zajeli kralja Hasana, za katerim ni trenutno nobenega sledu.

Ob 21.05 je bil položaj v Maroku, če je mogoče še bolj zapleten. Osrednja radijska postaja, ki je v rokah upornikov, ponavlja da je kralj mrtev in da so razglasili padec monarhije in proglasili republiko. Postaja poziva prebivalstvo na budnost. Nasprotno verzijo zagotavlja maroška tiskovna agencija: kralj je živ, pooblastil pa je generala Ufkirja, da ga nadomestuje.

Prebivalstvo Rabata je popolnoma mirno. Na ulicah ni posebne razburjenosti. Edino, kar dokazuje, da se je zgodilo nekaj nenavadnega, je prisotnost oboroženih oddelkov v mestu ter tanki in oklopni avti, ki preprečujejo dohod do kraljeve palače in do mestne četrti, kjer so ministrstva.

Po pričevanjih nekaterih očividcev, med katerimi je tudi francoski veleposlanik v Rabatu Lebel, ki je med drugim dal daljši intervju radijski postaji «Europe 1», kaže, da je kralj živ. Lebel, ki je bil v palači v Skirhatu v trenutku napada je izjavil, da so

Maroški kralj Hasan II.

krogle žvižgale na vse strani, kralj Hasan pa ni bil ranjen. Po mnenju Lebela skupina, ki kontrolira radio ni tista, ki je izvedla državni udar. Po njegovem mnenju naj bi v Maroku ustanovili vojaški revolucionarni odbor, ki ga vodi kralj sam.

Telefonske zveze med Rimom in Rabatom niso prekinjene. Potrdili so, da je med mrtvimi tudi belgijski veleposlanik v Rabatu.

Libija je danes sporočila, da so njene čete v pripravnem stanju in da bodo posredovale, če bo varnost maroškega ljudstva v nevarnosti.

V Alžiriji je predsednik Bumedien sklical revolucionarni svet, da bi preučili položaj v Maroku.

Ameriške jedrske bombe z Okinave na Formozo

WASHINGTON, 10. — «Washington Post» poroča v svoji današnji številki, da je ameriško državno tajništvo svetovalo predsedniku Nixonu, naj svoj jedrski arzenal preseli z Okinave na Formozo, ki je, kot znano, le 300 km oddaljena od obale Ljudske republike Kitajske. Okinavo bodo Američani po dogovoru, ki je na Japonskem povzročil precejšnje negodovanje, vrnili Japoncem pred koncem prihodnjega leta.

Kaže, da je državni departma izrazil svoje nasprotovanje glede tega sklepa; bojijo se namreč, da bi LR Kitajska lahko imela tako pobudo za provokacijo.

Diplomatski odnosi med Malto in Sovjetsko zvezo

LA VALLETTA, 10. — Sovjetski veleposlanik v Veliki Britaniji Smirnovski, ki je trenutno na Malti, se je sešel z malteškim premierom Domom Mintoffom. Njun razgovor je trajal 45 minut, ob koncu pa niso izdali nobenega uradnega poročila. Iz dobro obveščenih krogov se je izvedelo, da sta govorila o možnosti ustanovitve trajnega sovjetskega diplomatskega sedeža na Malti.

Smirnovski je akreditiran pri malteški vladi kot veleposlanik brez stalnega sedeža.

Volitve v Iranu

TEHERAN, 10. — Iranska vladna stranka je dobila na včerajšnjih volitvah 225 mest v spodnji zbornici, opozicijska ljudska stranka pa 36. En sedež je dobila tudi «stranka Irancev». Morajo še dodeliti 6 sedežev.

Vladna stranka vodi tudi na volitvah v senat, kjer pa je le 30 mest na razpolago, medtem ko drugih 30 senatorjev imenuje sam šah.

PREVERJANJE VLADNEGA PROGRAMA V PALAČI CHIGI

Predstavniki strank leve sredine izrazili podporo Colombovi vladi

Colombo zagotovil izvajanje vladnega programa o socialnih reformah - Mancini (PSI) je izjavil, da sodelovanje v vladi mora sloneti predvsem na obveznosti popolne uresničitve politike reform

Predsednik vlade Colombo

Tajnik PSI Mancini

RIM, 10. — V palači Chigi je predsednik vlade Colombo danes predsedoval sestanku na vrhu štirih strank vladne koalicije. Na sestanku je imel predsednik vlade obširno poročilo o katerem se je razvila živahna razprava. Govorili so predvsem o zakonih za socialne reforme, ki so sedaj v razpravi v parlamentu. Kot izhaja iz izjav predsednika vlade in tajnikov štirih strank leve sredine, so soglasno sklenili še naprej podpirati Colombovo vlado in uresničiti njene programske točke. Glede socialnih reform, ki so sedaj pred parlamentom, pa bodo o poteku razprave in morebitnih spreminjevalnih predlogih odločale parlamentarne skupine štirih vladnih strank.

Colombo je v svojem poročilu poudaril, da je bil smoter tega sestanka utrditi vezi političnih sil večine. «Mi smo odgovorni — je dejal Colombo — da ohranimo in omogočimo delovanje državnih institucij, da ohranimo demokratično republiko, ki je nastala iz odporništva in jo zavarujemo pred protidemokratičnimi vplivi».

Zaključki, ki jih je Colombo potegnil iz posvetovanj v preteklih dneh, so sledeči: vse politične sile, ki sodelujejo v vladni koaliciji, se strinjajo, da je treba zagotoviti trdnost in učinkovitost vlade, da se prepreči nevarnost resne krize v državi, da se zajamčijo pogoji za njen obstoj in delovanje do konca sedanje legislature. Nato je Colombo dejal, da je v pogovorih ugotovil obstoj skupne volje, da se potrdi nadaljevanje politične programske smeri, na osnovi katere je vlada dobila zaupnico v parlamentu.

Colombo je nato poudaril popolno zaprtje do komunistične partije zaradi ideoloških in političnih vzrokov, kakor tudi do tistih desničarskih sil, ki nasprotujejo sedanjemu državnemu ustroju. Poleg tega je dejal, da se mora solidarnost večine izražati tudi na deželni in krajevni ravni, v okviru sporazumov ob umestitvi vlade. Glede izvajanja vladnega programa je Colombo med drugim dejal, da obstaja skupna obveznost, da se zagotovi brez zavlačevanja izvajanje napovedanih reform. Spoštovanje tega programa, je poudaril Colombo, je pogoj za obstoj vlade. Nato je izjavil: «Vlada, ki je že sprejela nekatere konjunkturne ukrepe, namerava sprejeti pred poletnimi počitnicami deželne zakone in zakon o zdravstveni reformi; večina se pripravlja, da bo čimprej odobrila zakon za Jug ter zakon o davčni in stanovanjski reformi. Poleg tega namerava vlada spremeniti v zakon konjunkturne ukrepe. Pristojne komisije poslanske zbornice pa bodo odobrile univerzitetno reformo, ki bo prišla v razpravo v Montecitorio, ob začetku delovanja parlamenta po poletnih počitnicah».

Glede zakonov, ki so sedaj v parlamentu, pa je Colombo dejal: «Spremembe, ki naj bi bile vnešene v vsebino zakonov o reformah, ki so bili že sprejeti v eni od dveh zbornic, bodo morale biti dogovorjene in izboljševalnega značaja». Glede gospodarskega položaja pa je Colombo dejal, da ga označuje predvsem nezadovoljiva raven proizvodnje.

Colombo je govoril tudi o javnem redu in poudaril obveznost vlade, da bo strogo skrbela za javni red tako v boju proti kriminalnosti, kakor tudi proti nasilju. Dejal je, da je prišla med pogovori z ostalimi strankami do izraza podpora tej vladni politiki.

Po končanem sestanku je tajnik PSI Mancini izjavil časnikarjem, da so odobrili predsednikovo stališče. «Poudarili pa smo — je pojasnil — voljo socialistične stranke, da sodeluje v vladi, ki za nas sloni predvsem na obveznosti popolne uresničitve politike brez vnašanja popravkov v njenih najbolj značilnih točkah».

Ko ga je neki časnikar vprašal, kakšne popravke bodo lahko vnesli v zakon o stanovanjski reformi, je Mancini odgovoril: «O tem bodo odločale parlamentarne skupine. To vprašanje smo prepustili njim.» Med tem pogovorom je senator Pieraccini dejal: «Prihodnji torek se bodo začeli sestanki med nami in predstavniki ostalih parlamentarnih skupin. Na teh sestankih se bodo dogovorili o spremembah, ki jih bo treba vnesti.»

Tajnik krščanske demokracije Forlani je izjavil, da je predsednik vlade dobro obrazložil vsa vprašanja. Glede programskih obveznosti vlade, vključno tistih, ki so sedaj v razpravi v parlamentu, je Forlani dejal, da so o njih zelo odkrito razpravljali in da so se vsi v glavnem strinjali, da jih je treba čimprej sprejeti. Najtežavnejše za krščansko demokracijo pa je, je poudaril Forlani, da so se neposredni stiki med štirimi strankami pokazali zelo koristni, ker odpravljajo razne dvoumnosti in negotovosti, ki lahko nastanejo v okviru vladne koalicije.

Tudi socialdemokrati so izrazili zadovoljstvo za sestanek pri Colombu. Tajnik stranke Ferri je dejal, da PSDI popolnoma odobrava zaključke predsednika vlade, ki izražajo tudi zaskrbljenost socialdemokratov. Ferri je še posebno poudaril obveznost avtonomije in trdnosti večine v parlamentu, vladi, državi in še posebno v deželnih in krajevnih upravah. Poleg tega je dejal, da so z zadovoljstvom ugotovili, da so tudi druge stranke pripravljene še naprej sodelovati v vladi. Tajnik PRI La Malfa pa je dejal, da čeprav njegova stranka ne sodeluje neposredno v vladi, je pripravljena podpreti njeno delovanje pod pogojem, kot je PRI že svoj čas izjavila, da bodo vladne obveznosti uresničene v mejah sedanjih in bodočih finančnih možnosti.

Izraelski pritisk na ZDA za dobavo novih «phantomov»

V Kairu so pa mnenja, da bi izročitev letal onemogočila nadaljnja pogajanja

TEL AVIV, 10. — Izraelci pritiskajo na ZDA, da bi jim izročile nove lovske bombnike «phantom», Američani pa oklevajo, saj so ravnokar sprožili diplomatsko akcijo za ponovno odprtje Sueškega prekopa ter se bojijo, da bi morebitna dobava novega orožja Tel Avivu povsem onemogočila njihovo pobudo.

Telavivska vlada je sprožila pravo kampanjo, da bi prepričala Washington, da potrebuje novo orožje. Tako je obrambni minister Moše Dajan danes izjavil, da bi Američani s prekinitvijo dobave orožja Izraelu dejansko onemogočili začetek pogajanj. Poudaril je, da Sovjetska zveza nadaljuje z dobavljanjem modernega orožja Egiptu. «Ta položaj — je dodal — onemogoča ustvarjanje pogojev za pogajanja o delnem sporazumu z Egipčani».

Dajan je v tej zvezi tudi podčrtal nevarnost, ki bi jo predstavljala sovjetska «penetracija» v Egiptu za NATO. Sicer je izključil, da bi Izrael lahko pristopil v vojško organizacijo atlantskega pakta, poudaril pa je, da morajo vojaški poveljniki NATO upoštevati kršitev ravnotežja sil, ki ga povzroča sovjetska prisotnost na Bližnjem vzhodu.

Z vprašanjem dobave ameriškega orožja Izraelu se ukvarjajo tudi v Egiptu, kjer pa so stališča seveda diametralno nasprotna. Kairski tisk ugotavlja, da se v egiptovski prestolnici trenutno mudita ameriška diplomata Bergus in Sterner, ki skušata prepričati kairsko vlado o ameriški volji, da bi dosegli mirno rešitev spora. Sklep o izročitvi «phantomov» bi seveda izjalovil ta prizadevanja ter bi preprečil vsakršni napredek na poti k mirni rešitvi. Glede diplomatske misije ZDA se je zvedelo, da sta Bergus in Sterner predlagala, da bi Egipt pet mesecev miroval ter omogočil Američanom, da bi še nadalje preučevali možnost sporazuma o obnovitvi plovbe po Sueškem prekopu. Ta predlog pa so nekateri egiptovski listi že označili kot «manever», da bi zamrznili sedanji položaj.

Zahodnonemški zunanji minister Walter Scheel je medtem zaključil štiridnevni obisk v Izraelu ter se vrnil v Bonn. Ob odhodu ni šef zahodnonemške diplomacije dal nobene izjave, pač pa je njegov izraelski kolega Aba Eban, ki ga je pospremil na letališče, dejal, da je bil obisk «perfekten iz vseh vidikov» in da je prispeval k utrjevanju vezi med obema državama. Eban je tudi dejal, da ZRN «ne zahteva izraelskega umika z vseh zasedenih ozemelj, kot delajo druge države.»

Forlani (levo) se pogovarja s Tanassijem in La Malfo pred sestankom štirih strank vladne koalicije s predsednikom vlade Colombom (Foto ANSA)

PO VČERAJŠNJI PREIZKUŠNJI V NASELJU SAN SERGIO

Anagrafska potrdila bodo odslej posredovali elektronski možgani

V sklopu elektronskih možganov bo delovalo 12 terminalov v raznih krajih tržaške občine, ki bodo v najkrajšem času izdajali potrdila

V okviru zaključnih priprav za dokončno usposobitev elektronskih možganov IBM vrste 360/40, ki bodo v kratkem bistveno spremenili ves sistem izdajanja kakršnihkoli anagrafskih potrdil, je bila včeraj zjutraj ob 11.30 v krajevnem občinskem uradu v naselju San Sergio (Trg XXV. aprila) prva javna preizkušnja te elektronske naprave, ki bo prva v naši deželi.

Na pogled se zdi ta elektronski terminal, ki mu osrednji elektronski možgani občinskega mehanografskega centra z bliskovito naglico posredujejo celo kopico podatkov, nekakšna igračka. Dovolj je pritisniti na nekaj gumbov in V nekaj trenutkih imaš že v rokah pismeno potrdilo, ki te zanima. Ljudem ne bo več treba hoditi v osrednji anagrafski urad, ne bo jim več treba postavljati se v neskončne vrste, da jim uradnik po nekajminutnem brskanju po raznih predalčkih pomoli skozi okence kos papirja. Dovolj bo stopiti do najbližjega krajevnega občinskega urada, kjer bo na razpolago elektronski printer ali terminal, ki bo v nekaj sekundah napisal vse tisto ,za kar bi potreboval uradnik anagrafskega urada precej minut.

Pomen te nove pridobitve za tržaško prebivalstvo je med kratko slovesnostjo, v krajevnem občinskem uradu v naselju San Sergio, orisal prisotnim tržaški župan ing. Marcello Spaccini. Čeprav se zdi nov sistem tako enostaven, je poudaril župan, je njegova realizacija zahtevala veliko požrtvovalnega (in potrpežljivega dela. Prenos vseh podatkov iz občinskega arhiva na megnetni trak elektronskih možganov, je zahteval dolga leta truda, toda ta trud bo v kratkem poplačan. Med drugim je župan omenil, da je uvedba elektronskih mažganov v občinsko uradniško službo le prvi korak na poti posodobljenja celotne uradniške službe v deželi. V naslednjih letih se bo ta sistem, ki ga sedaj uvaja tržaška občina, razširil še na ostale občine ter na ostale pokrajine dežele Furlanije-Julijske krajine.

Med slovesnostjo, ki so se je poleg župana udeležili tudi občinska odbornika Vigini in Mocchi ter številni predstavniki tamkajšnje krajevne konzulte, so nato gostom postregli z demonstrativnimi anagrafskimi potrdili.

Elektronske možgane ima občinski mehanografski center že dalj časa na razpolago. Ti možgani obsegajo 132.000 znakov osrednjega spomina. Osrednja spominska enota IBM 2314, ki je priključena možganom samim, pa lahko sprejme okrog 240 milijonov raznih podatkov, nakar jih z brzino 312 tisoč na sekundo lahko oddaja. Nadalje so možgani povezani z najrazličnejšimi periferičnimi enotami in lahko opravljajo ob tem tri dela istočasno — izračunavajo podatke o mesečnih in drugih plačah, razvijajo metrične račune in izdajajo anagrafska potrdila dvanajstim terminalom, ki so razmeščeni po raznih krajih občine. Poleg terminala v naselju San Sergio, bodo delovali enaki terminali še na Opčinah (Proseška ulica 28 — sedež občinskega delegata); pri Sv. Ivanu (Rotonda del Boschetto 3/F); pri Sv. Jakobu (Ul. del vento 13), na sedežu krajevnega občinskega urada, v Ulici Sant'Ermacora, 3 za Rojen, Barkovlje in Greto; na Stari istrski cesti štev. 43; v Starem mestu (Ul. Colautti 6), v Rocolu (Ul. Mauroner štev. 7), v središču mesta (Ul. Geppa — Trg Vittorio Veneto), pri Stari mitnici (Ul. Foscolo — Ul. Pascoli) ter v Škednju (Ul. Roncheto).

Z delom za usposobitev elektronskih možganov so začeli v začetku aprila lani, ko so preluknjali en milijon in pol kartončkov s podatki 277 tisoč prebivalcev naše občine, oziroma 120.000 družin.

Možgani imajo tako zabeležene vse prebivalce Trsta in njegove občine. Trenutno elektronski možgani izdajajo bodisi za notranje, bodisi za javne potrebe 37 vrst različnih potrdil. S tem dosežkom je občina dosegla pravzaprav dva cilja. Na razpolago ima stalno izpopolnjene podatke vsega mestnega prebivalstva, po drugi strani pa možnost, da lahko v najkrajšem času te podatke posreduje

Kar se tiče krajevnih centrov za izdajanje potrdil, bodo do konca julija začeli dokončno delovati terminali v naselju San Sergio, na Opčinah, pri Sv. Ivanu in pri Sv. Jakobu. Ostali bodo delovali ob koncu avgusta, oziroma ob koncu septembra.

Župan inž. Spaccini prisostvuje demonstrativnemu prikazu delovanja elektronskega terminala v krajevnem občinskem uradu v naselju Sv. Sergija

Popis delovne sile in družinske potrošnje

Od danes pa do konca tega tedna bo tržaška občinska uprava izvedla popis delovne sile na Tržaškem, ki ga izvaja vsake tri mesece zato, da ugotovi značilnosti delovne sile in morebitne nezaposlitve ali padzaposlitve.

V tem tednu bodo anketirali 488 družin, ki so jih izžrebali iz anagrafskega seznama. Podobno kot meseca aprila bodo poleg tega popisa izvajali še popis o družinskih potrošnjah, ki bo služil za sestavo trimesečnega vsedržavnega proračuna o družinskih potrošnjah. Namen te raziskave je tudi analiza socialnih in ekonomskih momentov, za katere nujno potrebuje veliko število podatkov.

Popis bo izvršila občinska statistična služba, ki naproša vse izžrebane družine za sodelovanje, posebno tiste, ki bodo morale izpolniti seznam nakupov, tako da bodo uslužbenci lahko hitreje in bolje izvršili svoje delo.

Zadnji rok za vlaganje prošenj za taksiste

Tržaška občina sporoča, da zapade 12. julija rok za vlaganje prošenj za dodelitev 45 novih zasebnih dovoljenj taksistom. Prošnje na kolkovanem papirju za 500 lir je treba vložiti v občinskem uradu za vlaganje aktov, vsebovati pa morajo vse elemente, ki jih zahteva natečaj.

FESTIVAL ZNANSTVENOFANTASTIČNEGA FILMA

PRVI FILM FESTIVALA PRVO RAZOČARANJE...

Ameriški «Gas-s-s!» odlikujeta le scenografija in izdelava, a je vsebinsko in idejno šibak - Otvoritev razstave Američana Rauschenberga na Trgu Unità - Pomen razstave «Skylab»

Prvi film letošnjega festivala znanstvenofantastičnih filmov, ameriški «Gas-s-s!», je žal pripravil tudi prvo razočaranje. O novem Cormanovem delu se je namreč govorilo kot o možnem zmagovalcu letošnjega tekmovanja, moram pa takoj reči, da sta njegovi edini vrlini bogata scenografija in mojstrska izdelava, s katero je režiser nekoliko nadoknadil vsebinsko in predvsem idejno šibkost. Film je popolnoma konsumističen in njegova vodilna misel je ta: že vsi v ZDA «kontestirajo», pa dajmo še mi natrositi nekaj neumnosti s tem, da kontestiramo mladino samo. To lahko zasledimo med potovanjem skupinice mladih nezadovoljnežev, ki se zaradi eksplozije nevarnih, starejšim ljudem smrtonosnih plinov, zatečejo iz mesta in iščejo kraje, v katerih bi se dalo urediti novo, pravičnejšo družbo. Med raznimi dogodivščinami naletijo tako na nekaj nejasnih kontestatorjev, na tolpo neofašističnih potepuhov, nato pa še na skupino reakcionarnih mladeničev, ki branijo načela stare družbe. Vse to med iskanjem preroka, ki bi jim pokazal pravo pot. Ko ga končno dobijo, jih čaka novo razočaranje: poti ni nobene, vsak si mora pomagati. Rešitev pa mladeniči dobijo v nekem naselju, kjer so se prebivalci odločili za neko vrsto hippijski način življenja, in v katero se kmalu zatečejo vsi ostali. Zaključna scena: vsi se objemajo (tudi tolpe potepuhov) in se z najboljšimi nameni odločijo za pravično družbo. V vsem filmu pa ni pravzaprav ene pametne misli.

Dosti kvalitetnejša sta bila k sreči oba kratkometražna filma. Ameriški dokumentarec «Apollo 14-mission to Fra Mauro», nam je nudil nekaj edinstvenih posnetkov z zadnjega vesoljskega podviga, ki je pravzaprav bil dosedaj deležen dosti manjšega zanimanja od prejšnjih. Res posrečen pa je bil italijanski «La fantascienza siamo noi», ki je nudil krajši zgodovinski pregled znanstveno fantastične zvrsti in odlomke iz najbolj znanih tovrstnih romanov. S skrbno analizo posameznih panog je nato prikazal pomen znanstvene fantastike in njeni možni razvoj v bodočnosti, predvsem pa poudaril, da je doba pošasti in vesoljskih dogodivščin že za nami. Današnja družba ima namreč v sebi že dovolj elementov, ki lahko opredelijo njeno bodočnost in ravno analiza teh elementov bi morala imeti največ važnosti v moderni znanstveni fantastiki, ki lahko s svojo prosto tematiko razgali vse tiste probleme, ki jih povzroča nezadržni družbeni in ekonomski napredek.

V občinski galeriji na Trgu Unità so včeraj popoldne otvorili razstavo ameriškega umetnika Roberta Rauschenberga, v novinarskem krožku pa je televizijski novinar Mario Pinti obrazložil pomen razstave Skylob, ki so jo priredili na gradu Sv. Justa, in nato še orisal najbližje cilje NASA v tem desetletju.

u k

103-letnica rojstva najstarejše Tržačanke

Najstarejša Tržačanka ima 103 leta. Ta visoki jubilej je namreč včeraj slavila Beatrice Lamberti Fonda. Kljub svoji častitljivi starosti je «nona Beatrice», kakor jo ljubeznivo imenujejo njeni številni vnuki in pravnuki, še vedno čila. Rodila se je 10. julija leta 1868 v Buzetu v Istri. Kot otrok se je s starši preselila v Trst, od koder se ni več premaknila. Ob koncu prejšnjega stoletja se je poročila z nekim tržaškim trgovcem, kateremu je povila tri sinove, Marijo in Alda, ki živita z njo ter Egona, ki je za to priložnost prispel v Trst iz Münchna.

Gledališča

Pri centralni blagajni v Pasaži Protti (tel. 36372) se jutri začenja prodaja vstopnic za otvoritveni večer operetnega festivala «Poletje 71», ki bo 16. t.m. s prvo predstavo Abrahamove opere «Havajska roža». Predstave bodo trajale do 1. avgusta.

9. t.m. je diplomirala v Trstu za socialno asistentko Majda MAHNIČ *iz Doline.*

Čestitajo ji svojci in znanci. Čestitkam se pridružuje Primorski dnevnik.

V družini Maje in Pavla Fonde *je prišel na svet drugorojenček*

RADO

Čestitajo sorodniki in prijatelji.

Čestitkam se pridružuje Primorski dnevnik.

ZAHVALA

Pevski zbor «VASILIJ MIRK» s Proseka-Kontovela se ob zaključku sezone zahvaljuje vsem svojim podpornikom in dobrotnikom, vsem prijateljem in vsemu občinstvu, ki je skozi vso sezono obiskovalo njegove koncerte in ga podpiralo v njegovi dejavnosti. Obenem se priporoča za naklonjenost tudi v prihodnji sezoni.

Odbor pevskega zbora «Vasilij Mirk»

KONZORCIJ PRIDELOVALCEV VIN TRŽAŠKE OBČINE sporoča rezultate nagrajevanja na V. razstavi domačih vin. Nagrade so prejeli: za belo vino: 1. Marjo Švab št. 344, 2. Slavko Tence št. 1, 3. Egidij Košuta št. 331; za črno vino: Ivo Sedmak št. 164, 2. Marjo Švab št. 344, 3. Egidij Košuta št. 331.

Posebno nagrado je prejel Slavko Tence.

Nagrajevanje bo v osnovni šoli «A. Sirk» v Križu, 24.7.1971 s pričetkom ob 18. uri. O tej priložnosti se predsednik konzorcija javno zahvaljuje vsem, ki so na kateri koli način prispevali k uspehu V. razstave domačih vin.

Odbor

Narodna in študijska knjižnica v Trstu bo od 15. julija do 14. avgusta odprta od 8. do 13. ure.

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes ob 16. uri komični film

UN ELMETTO PIENO DI FIFA

Igrata: Peter McEnery, Andé Bourvil

Šolske vesti

Ravnateljstvo Državnega znanstvenega liceja «France Prešeren» v Trstu sporoča, da se vrši vpisovanje v vse razrede znanstvenega liceja, višje gimnazije in klasičnega liceja vsak dan od 10. do 12. ure do vključno 24. julija 1971.

Dijaki, ki bodo opravili popravne izpite v jesenskem roku, se morajo vpisati do 22. septembra 1971.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Ivan Cankar» in državnega strokovnega zavoda za industrijo in obrt sporoča, da je vpisovanje za šolsko leto 1971-72 do 24. julija; za tiste, ki imajo popravne izpite, pa takoj po opravljenih izpitih.

Ravnateljstvo državne srednje šole s slovenskim učnim jezikom Fran Levstik Prosek z oddeljenimi razredi v Sv. Križu sporoča, da se vrši vpisovanje v vse tri razrede vsak dan od 10. do 12. ure do do vključno 24. julija t. l.

Šolsko skrbništvo sporoča, da so od 5. t. m. objavljene prednostne lestvice prosilcev za poverjena mesta za nedoločen čas na srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom za šolsko leto 1971-72. Lestvice bodo na vpogled deset dni, vsak dan od 10. do 12. ure na znanstvenem liceju s slovenskim učnim jezikom «Fr. Prešeren» na Vrdelski cesti št. 13/1.

Ravnateljstvo državnega trgovskega tehničnega zavoda «Žiga Zois» v Trstu, Vrdelska cesta 13/2, sporoča, da 24. julija 1971 ob 12. uri zapade rok za vpis za šolsko leto 1971/72. Dijaki, ki bodo opravili popravni izpit v jesenskem roku, se morajo vpisati do 22. septembra 1971. Prošnje sprejema tajništvo zavoda vsak dan od 10. do 12. ure.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Simon Gregorčič» v Dolini sporoča, da je vpisovanje učencev za šolsko leto 1971-72 vsak dan od 9. do 12.30 v tajništvu šole do vključno 24. julija t. l.

Ravnateljstvo Državne srednje šole s slovenskim učnim jezikom Cirila in Metoda v Trstu, z oddeljenimi razredi na Katinari, sporoča, da je vpisovanje za vse tri razrede vsak dan od 9. do 12. ure do vključno 24. julija t. l.

Darovi in prispevki

Ob četrti obletnici smrti pokojne žene Valerije daruje mož Nino Božič 5.000 lir za SZ Bor in 5.000 lir za P.d. «S. Skamperle». V počastitev spomina pok. gospe Vesne Stegu daruje družina Tomažič 5.000 lir za Dijaško matico in 5.000 lir za Sklad Sergija Tončiča. V isti namen darujeta Dimitri in Sonja Di Demetrio 5.000 lir za Dijaško matico. Ob 12. obletnici smrti nepozabljene sestre Pepce daruje sestra Marija Sancin 2.000 lir za prosvetno društvo Ivan Grbec v Škednju. V počastitev spomina pok. Vesne Stegu darujejo Mirini in Ivanovi prijatelji 18.000 lir za Dijaško matico. Ob obletnici smrti Rudija Vilhelma daruje Ivanka Vilhelm 5.000 lir za spomenik padlim partizanom na Opčinah.

Toni Marc daruje v spomin Bruna Carla 5.000 lir za športno društvo Zarja in 5.000 lir za spomenik padlih v Bazovici.

Kino

FESTIVAL ZNANSTVENO-FANTASTIČNEGA FILMA

Kino Excelsior (Retrospektivna kulturna sekcija) od 17. ure «La chien andalou» Luis Bunuel (Francija); «Subida al cielo» Luis Bunuel (Mehika). Na gradu Sv. Justa od 21.30 «Automobili di bambini» (Anglija); «Studium» (Madžarska) «Tenebres» (Francija); «La ragazza di latta» Marcello Aliprandi (Italija).

MIRAMARSKI PARK Predstave «Luči in zvoki».

Danes ob 21.30 «Der Kaiserstraum von Miramare» v nemščini; ob 22.45 «Massimiliano e Carlotta» v italijanščini.

Ponedeljek: ob 21.30 «Maximilian of Mexico» v angleščini; ob 22.45 «Massimiliano e Carlotta» v italijanščini

Prevozna sredstva: avtobus «6» in proga «M» od Barkovelj do Miramara ob 21. uri ter ob 22.15. Povratne vožnje ob koncu predstav. Cena vstopnic: 400 lir (otroci, vojaki, ENAL in komitive 300 lir.

Nazionale 16.00 «Questo pazzo, pazzo, pazzo mondo». Panavision. Technicolor.

Fenice 15.30 «007 con amore dalla Russia». Sean Connery. Technicolor.

Eden 16.00 «Oltre l'Eden». C. Jourdan, P. Zimmer. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Grattacielo 16.00 «Il decamerone orientale». Grandscopecolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Excelsior IX. festival znanstvenofantastičnega filma.

Ritz 16.00 «Quando i dinosauri si mordevano la coda». Technicolor.

Alabarda 15.00 «Dio li crea... io li ammazzo». Dean Reed, Agnes Spaak. Colorscope.

Filodrammatico. Zaprto.

Aurora 16.00 «La notte brava del soldato Jonathan». Clint Eastwoord. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14 letom.

Impero 16.00 «Il clan dei borsalini». Franco Franchi, Ciccio Ingrassia Technicolor.

Cristallo 16.00 «Beato fra le donne». Technicolor.

Capitol Zaprto.

Moderno 15.00 «El Condor». Lee Van Clee. Technicolor.

Vittorio Veneto 15.00 «Il re delle isole». Carlotte Keston. Technicolor.

Ideale 14.30 «Rosolino Paternò soldato». Nino Manfredi. Jason Robards. Technicolor.

Astra 15.00 «Fiore di cactus». Ingrid Bergman. Technicolor.

Abbazia 15.00 «Operazione Crepes Suzette». Julie Andrews, Rock Hudson, Jeremy Kemp. Technicolor.

Izleti

Izlet Slovenske Vincencijeve konference v kolonijo v Ovaro bo 18. julija. Prijave sprejemamo: v Trstu na sedežu Slovenske Vincencijeve konference, Ul. S. Nicolò 31 (tel. 62-972) od 17. do 19. ure, razen sobote; v Gorici na Placuti št. 18, vsak dan od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure. Vpisovanje se bo zaključilo 12. julija.

Prosvetno društvo Ivan Grbec v Škednju priredi dne 25. t. m. izlet v Pulj in okolico. Vpisovanje v društvenih prostorih.

P. d. Slovan iz Padriča priredi v nedeljo, 18. julija enodnevni izlet v Kočevski Rog, kjer so bile v času NOB vse važnejše partizanske baze za dolenjsko področje.

Kdor se namerava izleta udeležiti, se lahko prijavi do 15. julija pri tajniku društva Dariju Grgiču, Padriče 42.

Mali oglasi

«CITROEN» — mehanična delavnica Samarittani in Miceo in prodajo nadomestnih delov Ul Rittmeyer 4/a.

IMATE RESEN NAMEN, da si poiščete ZIVLJENJSKEGA DRUGA? Ste osamljeni, pogrešate toplih besed in družine? Se želite izogniti avanturam, neresnic. in izkoriščanju neugledneemu spoznavanju na cestah in po lokalih? Pišite nam, ali pa nas obiščite. Pri naših odgovorih — na kuverti ni oznake našega podjetja. Tajnost vam je zajamčena. POSREDOVALNICA ZA ZAKONSKE ZVEZE. Ljubljana, Pleteršnikova 24 a.

NA OPČINAH ob Narodni ulici v bližini odcepa za Repentabor so v gradnji dvo- tri- in večsobna stanovanja v vrstnih hišah. Informacije na gradbišču od 13. do 16. Gradbeno podjetje Petra, tel. 908-21.

MLADENIČ italijanskega porekla, stalno delo, želi spoznati 20.-28.-letno dekle v resne namene. Odgovor je možen v slovenščini, italijanščini, angleščini ali francoščini na naslov PALOMBIT FRANCO — TRST, 34148 VIA S. FORTI 24.

ZAKONCA BREZ OTROK IZ GENOVE IŠČETA resno gospodinjsko pomočnico, srednjih let. Nastop službe oktobra, dobra plača. Pisati na: «G. B. B. — Primorski dnevnik», Trst, Ul. Montecchi 6.

Stališče PSIUP o novem načrtu CIPE o mornarici

Tudi tržaška PSIUP pripisuje mobilizaciji tržaškega delavstva dejstvo, da je CIPE spremenil svoja stališča glede vprašanja preureditve pomorskih prog vsedržavne koristi (PIN), čeprav meni, da so zagotovila o tako imenovani «sočasnosti« pri obnavljanju mornarice (oziroma likvidaciji njenega dela) nerealne. Predvsem meni PSIUP, da je ta «sočasnost» skoraj nemogoča spričo sedanjega položaja v ladjedelnicah, tako italijanskih, kakor tujih. «Sočasnost» teh ukrepov zahteva namreč gradnjo novih ladij v velikih količinah, medtem ko so vse ladjedelnice v svetu prenatrpane z naročili. Skratka — tokratni načrt CIPE postavlja na glavo prejšnjega, ki je vsilil Italiji (in predvsem našemu mestu) skrčenje ladjedelniške dejavnosti. V luči teh ugotovitev, se zaključuje ocena tržaške federacije PSIUP, so vse izjave večinskih strank v podporo prvega načrta CIPE o ladjedelništvu, preprosto povedano — smešne.

PISMO REPENTABRSKEMU ŽUPANU

Kamnolom «Zernovišče» mora biti v rokah domačih kamnarjev

Pismo je podpisalo 30 aktivnih kamnarjev iz repentabrske občine kot protest proti nameravani oddaji kamnoloma tujemu podjetju

Prejeli smo in v celoti objavljamo pismo, ki ga je podpisalo in poslalo repentabrskemu županu 30 aktivnih kamnarjev iz repentabrske občine v zvezi z nameravano oddajo v najem kamnoloma «Zernovišče» podjetju Riosa, ki ima že v najemu drugi kamnolom. Zadevni predlog občinske uprave je občinski svet z večino glasov zavrgel na seji 11. junija. Pismo se glasi:

Repentabor, 7 junija 1971

Spoštovani gospod župan občine Repentabor,

Neko podjetje, pri katerem ni zaposlen niti en domačin, in pri katerem niso domačini niti finančno prisotni, že nekaj mesecev dela v kamnolomu «Zernovišče». V začetku so se ta dela omejevala na čiščenje in pripravljanje kamnoloma. Z zadnjih tednih lahko govorimo že o začetku pravega izkoriščanja kamnoloma samega. O tem jasno priča orodje, ki ga podjetje pripravlja ali uporablja v kamnolomu.

Kot domačini-kamnarji ne moremo mimo nekaterih vprašanj in ugotovitev. Kamnolom «Zernovišče» leži v glavnem na jusarskem zemljišču. Kako je mogla občinska uprava dovoliti, da se začnejo dela, ne da bi bila pri tem sklenjena nobena najemninska pogodba in ne da bi bil sploh kdo od nas domačinov obveščen.

Ker je ta problem izredno pomemben ne le z gospodarskega, temveč tudi z narodnega vidika, smatramo, da ne bi smel slovenski župan nekaj takega dovoliti. V tem primeru niso zadostni formalni izgovori. Ne gre toliko za spoštovanje zakonov in predpisov, kolikor za moralno dolžnost slovenskega upravitelja do svoje narodne skupnosti. Kako je mogla občinska uprava dovoliti, da se podjetje, ki ima v naši občini v najemu že kamnolom «ex Brescianì», v katerem dela z več delavci (ne velja torej izgovor, da je kamnolom že popolnoma izčrpan in prostor služi le za orodje), polasti praktično skoraj na skrivaj kamnoloma «Zernovišče». Podpisani ponavljamo, da nismo o tem nič vedeli in da je tako prikrito delovanje groba kršitev naših interesov, posebno še, ker je med podpisanimi nekaj delavcev-kamnarjev, ki bi bili pripravljeni vzeti kamnolom v najem.

O tem vprašanju je razpravljal občinski svet na seji z dne 11/6 1971. Večina svetovalcev, s 7 glasovi proti 5, ni sprejela dodane točke št. 12 dnevnega reda in sklenila, da se podjetju Riosa ne da v najem kamnoloma «Zernovišče». Zakaj se ne spoštuje volja večine občinskega sveta in zakaj isto podjetje še po enem mesecu nemoteno nadaljuje delo v prej omenjenem kamnolomu ter obenem dela v kamnolomu «ex Brescianì»? Zakaj tuje podjetje izkorišča hkrati dva kamnoloma, medtem ko marsikateri domačin nima na razpolago niti enega za samostojno delo. Ali je to dopustno, ali se tako ščitijo naši interesi?

S spoštovanjem

sledijo podpisi:

Škabar Alojz, Ravbar Karlo, Škabar Bogomir, Ravbar Emil, Škabar Anton, Škabar Rudolf, Škabar Stanislav, Purič Milan, Škabar Stanislav, Guštin Ivan, Purič Ludvik, Purič Ivan, Lazar Ivan, Guštin Ivan, Purič Romano, Križman Karlo, Škabar Viktor, Škabar Emil, Ravbar Viktor, Škabar Emil, Škabar Mario, Škabar Ivan, Guštin Dušan, Ravbar Stane, Škabar Ivan, Guštin Miro, Guštin Albin, Rebula Zdravko, Guštin Maks, Lazar Karlo.

P. S. Podpisi naj se smatrajo po abecednem redu. Prosimo Vas, da za vse podpisane pošljete odgovor na sledeči naslov: ŠKABAR Ivan — Veliki Repen št. 1.

● **Jutri zvečer, ob 20. uri, bo v glavni dvorani trgovinske zbornice** v Ul. S. Nicolò 5 konferenca, ki jo prireja krožek za socialne študije «G. Toniolo». Glavna tema konference, na kateri bo govoril dopisnik italijanske televizije v Bonnu Gustavo Selva, je «Ostpolitik: od Bismarcka do Brandta».

Razstave

V galeriji Tergeste v Ul. Battisti 23 razstavlja do 30. t.m. hrvaški slikar Predrag Gol. Otvoritev razstave je bila včeraj ob 19. uri.

SEPTEMBRA V TRSTU

ŠTIRISTO ZNANSTVENIKOV NA «ZDRAVNIŠKIH DNEVIH»

Tema 25. mednarodnega simpozija bo srčna kirurgija

V Trstu so letos priredili že nekaj zelo pomembnih znanstvenih simpozijev. Mednarodni znanstveni krogi pa pripravljajo za september že tradicionalno znanstveno srečanje, XXV. «zdravniške dneve». Letošnji simpozij bo posebno pomemben, ker bodo na njem razpravljali o zelo aktualni temi srčne kirurgije. Tega srečanja se bo udeležilo preko 400 zdravnikov iz vseh delov sveta, ki si bodo izmenjali svoja izkustva o diagnozi in kirurškem zdravljenju obolenj na srčnem ožilju in srčnih zaklopkah.

Predavanja, na katerih bodo tudi predvajali znanstvene filme in diapozitive, bodo 9., 10. in 11. septembra v dvorani Avditorija, katero so opremili s kabinami za sprotno prevajanje v angleščino, francoščino in italijanščino. Nedeljo, 12. septembra pa bodo posvetili poročilom.

«Zdravniške dneve» bodo odprli 9. septembra zjutraj in takoj nato bodo začeli z delom. Uvodno poročilo bo podal znani italijanski kirurg tržaškega porekla Pietro Valdoni. Za njim bo spregovoril prof. E. Braunwald iz Kalifornije o fiziopatologiji srčnega ožilja. Sledili bosta še dve poročili.

Priredili bodo tudi dve okrogli mizi. Na prvi bodo razpravljali o diagnozi in zdravljenju obolenj koronark. Na tej debati bodo sodelovali razni znanstveniki, med katerimi naj omenimo Nino Braunwald, Scebata iz Pariza in Favalora iz Clevelanda. Na drugi okrogli mizi pa bodo razpravljali o «pace makersih», to je o majhnih elektronskih aparatih, ki z električnimi impulzi stimulirajo srce. Med predavatelji bosta Torresani iz Marseilla in Piwnica iz Pariza. V soboto, 11. pa bodo govorili o rekonstrukciji srčnih zaklopk. Med predavatelji bosta Björn iz Stockholma in Wooler iz Leedsa.

Tajništvu organizacijskega odbora, katerega častni predsednik je prof. Valdoni in vodja prof. Enrico Tagliaferro, so se prijavili že mnogi predavatelji.

Včeraj-danes

Danes, nedelja, 11. julija
OLGA

Sonce vzide ob 5.26 in zatone ob 20.54. Dolžina dneva 15.28. Luna vzide ob 22.45 in zatone ob 8.49.

Jutri, ponedeljek, 12. julija
MOHOR

Vreme včeraj: najvišja temperatura 30,5, najnižja 22,3, ob 19. uri 28,6, zračni tlak 1018,6 stalen, veter 5 km severozahodni, vlaga 49 odst., nebo jasno, morje skoro mirno, temperatura morja 23,5 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 10. julija 1971 se je v Trstu rodilo 14 otrok, umrlo pa je 9 oseb.

Umrli so: 75-letni Giuseppe Nobile, 61-letna Giuseppina Segnani, 63-letni Carlo Cernitz, 61-letni Ernesto Klemse, 49-letna Vesna Kopani por. Stegu, 78-letna Anna Maria Buzzini por. Galante, 80-letna Giovanna Rumi vd. Ceravolo, 78-letna Maria Salvini por. Scaglia, 90-letna Giusti vd. Sormani.

Oklici: delavec Adriano Sain in trg. pomočnica Graziella La Pasquala, šofer Silvano Opotti in uradnica Giuliana Rabar, strojnik Filippo Caputo in delavka Anita Flego, uradnik dr. Federico Gustapane in gospodinja Mara Fonda, geometer Flavio Esposito in uradnica Darja Krosel, univ. študent Paolo Illing in univ. študentka Fabia Sadoch, teh. uradnik Francesco Negoveti in uradnica Maddalena Obad, teh. uradnik Giuliano Severi in delavka Sonia Ban, uradnik Giorgio Micol in uradnica Dina Ravalico, uradnik Guido de Baronio in uradnica Dionisia Pardi, uradnik Elio Serazin in uradnica Laura Portolano, Flavio Peritore in Madeleine Maurel, uradnik Franco Stornetta in Mirella Musco, uradnik Bruno Chiandussi in telefonistka Giuliana Cernivani, uradnik Luciano Favretto in univ. študentka Evy Vezzali, uradnik Mario Racci in šivilja Anna Rita Cadelano, pristaniški delavec Mario Craievich in gospodinja Laura Savron, trg. zastopnik Carmelo Romeo in gospodinja Teresa Fondacaro, uradnik Giorgio Pontini in uradnica Nidia Miani, delavec Bruno Gerzina in upokojenka Anita Valentinuzzi, pristaniški delavec Mauro Berce in delavka Carla Bosico, mestni redar Fulvio Cernivani in trg. pomočnica Marina Apollonio, železničar Giuseppe Prisciandaro in univ. študentka Teresa Tedeschi, šofer Giuliano Antonaz in frizerka Loredana Garrinella, zavarovalec Gianloreto Angeli in trg. pomočnica Odinea Cristini, železničar Alberto Saba in trg. pomočnica Gianna Zol, uradnik Giovanni De Rocco in učiteljica Margherita Toma, delavec Pasquale Cucchiara in gospodinja Angela D'Amato, uradnik Pietro Barbo in uradnica Sivia Benvenuto, teh. uradnik Paolo Pisani in uradnica Maria Teresa Gobbo, frizer Domenico Di Lullo in gospodinja Annelise Ravasini, uradnik Giorgio Zambon in gospodinja Rosella Serbottini, mizar Paolo Pauletto in frizerka Bruna Bucco, uradnik Dario Tersar in univ. študentka Cristiana Gomisel, uradnik Claudio Cantoni in gospodinja Clelia Zuanni, uradnik Giuseppe Poberia in profesorica dr. Mariagrazia Milazzo, pristan. delavec Giovanni Loredan in trg. pomočnica Neva Millo, pleskar Guido Tracogna in gospodinja Francesca Corona, karoserist Mario Cimolino in cvetličarka Franca Mercandel, mehanik Galliano Bello in delavka Edda Natech, železničar Giuseppe Premolin in frizerka Lucilla Repich, varilec Fortunato La Pera in frizerka Vita Forzale, elektronski operater Fabio Fragiacomo in frizerka Loredana Corghi, elektrauto Luciano Clari in trg. pomočnica Lucilla Cucut, agent J. V. Antonio Tramonte in trg. pomočnica Maria Tamburini, trg. pomočnik Roberto Candotti in uradnica Fulvia Padoan, trgovec Giampaolo Benvenuti in trg. pomočnica Luciana Binetti, upokojenec Domenico de Palma in upokojenka Laura Faccanoni, uradnik Guerrino Tullio Aizza in univ. študentka Maria Grazia Vilella, računovodja Tonino Di Sciascio in otroška vrtnarica Valentina Alborghetti, delavec Antonio Portas in gospodinja Anna Maria Muscas, uradnik Vinicio Calcina in trg. pomočnica Laura Luis, odvetnik dr. Franco Franzutti in profesorica dr. Marina Sergi, delavec Ilario Salich in trg. pomočnica Laura Sincovich, trgovec Aldo Lanza in uradnica Mariella Bartole, šofer Mario Novacco in gospodinja Anna Cociani, uradnik Sergio Vesselizza in gospodinja Marisa Colombin, trgovec Gianfranco Cappellari in univ. študentka Fulvia Zancan, podčastnik Rodolfo Buco in delavka Rosa Gazzillo, električar Ennio Milocco in delavka Amelia Colaz, finančni stražnik Mario Picariello in gospodinja Giuseppina Giro, delavec Gianni Arban in uradnica Ariella Repponi.

SEBOFLEX

VSE ZA KINO IN FOTOGRAFSKI MATERIAL

Trst, Ul. Mazzini 53. Tel. 733-361

Prijatelje in znance naprošamo da nas obiščejo

Birme 1971

Zlatnina in ure v presenetljivo veliki izbiri in po ugodni ceni

Zlato KIS — 22 —

Posebni popusti

ZLATARNA IN URARNA LAURENTI

Trst · Trieste, Largo Santorio 4

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Al Lloyd, Ul. Orologio 6 - Ul. Diaz 2, Alla Salute, Ul. Giulia 1, Picciola, Ul. Oriani 2, Vernari, Trg Valmaura 11.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1, Croce Verde, Ul. Settefontane 39, Alla Giustizia, Trg Libertà 6, Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

LOTERIJA

BARI	83	1	56	23	65
CAGLIARI	85	71	43	83	4
FIRENCE	20	11	1	64	78
GENOVA	54	33	48	57	87
MILAN	16	58	36	7	67
NEAPELJ	47	34	52	58	74
PALERMO	47	22	12	88	10
RIM	41	87	72	55	83
TURIN	51	45	43	34	67
BENETKE	70	30	67	22	73

ENALOTTO

2 2 1 X 1 X X X X 2 X 2

Kvote: 12 točk — 11.214.000 lir, 11 točk — 220.000 lir, 10 točk 25.000

ZADNJI 3 DNEVI! IZREDEN USPEH

LIANA·NANDO·RINALDO

ORFEI CIRCORAMA presentano il

V TRSTU - Športno igrišče - Ul. Flavia

Žene in krokodili v boju v velikem panoramskem bazenu v središču treh aren

DANES 2 PREDSTAVI OB 17. IN OB 21.45 — Tel. 815-359

Predprodaja vstopnic v centralni prodajalni Pasaža Protti — Tel. 36-372 in 38-547

Prijateljem in znancem sporočamo, da smo pokopali našo predrago nepozabno

VESNO STEGU

Vsem, ki z nami sočustvujejo in bodo kakorkoli počastili njen spomin, se najlepše zahvaljujemo.

DRUŽINA STEGU

Trst, 11. julija 1971

PROBLEM, KI SKRBI VELIK DEL NAŠE JAVNOSTI

Sporna «severna vpadnica» čez Barkovlje

Izjave nekaterih predstavnikov tržaških političnih strank in javnih delavcev

Načrt o gradnji hitrih cest, ki ga je izdelala občinska tehnična komisija in odobril tržaški občinski svet (ugovori so možni le še do 19. t.m., op. ur.), je v preteklem tednu precej razburil duhove in postal na mah eno osrednjih vprašanj javnega življenja. Bolje rečeno, pereče je postalo vprašanje enega dela tega načrta in sicer tako imenovana severna vpadnica v mesto, ki bi morala razbremeniti sedanji dohod po Miramarskem drevoredu.

Kot znano naj bi se nova vpadnica odcepila od avto ceste pri Gabrovcu, od Proseka do Kontovela bi vodila skozi predor, s kontovelskega brega pa bi se 20 m širok trak spustil do Barkovelj in bi preko novega prostora za velesejem, ki ga pripravljajo z zasipanjem morja, dosegel mesto pri Trgu Libertà.

Poleg neposredno prizadetih Barkovljanov in Kontovelcev so proti temu načrtu, ki bi pokvaril barkovljansko panoramo in povzročil občutno materialno škodo, dvignile svoj glas tudi nekatere ustanove kot Kmečka zveza, Gospodarsko združenje, Slovenska prosvetna zveza in razne politične stranke. Zato smo zbrali izjave nekaterih vidnejših političnih, javnih in prosvetnih delavcev, da bi vprašanje bilo osvetljeno v njegovih realnih mejah in iz različnih zornih kotov.

Jelka Grbec (KPI)

Menim, da je ogorčenje Barkovljanov zaradi nameravane gradnje hitre ceste skozi njihovo — oziroma naše — lepo področje, povsem razumljivo in upoštevanja vredno. Prav tako je upravičeno nasprotovanje vseh, ki so za ohranitev lepot naše občine, vseh ki so za stvarno rešitev vprašanja prometnih zvez našega mesta z zaledjem, ne pa za izvedbo načrta, ki ne ustreza sodobnim prometnim zahtevam in je, očitno, povezan z določenimi koristmi nekaterih velemogotcev, ki z gradnjo te ceste računajo na povečanje svojih dobičkov.

Komunistična skupina je v občinskem svetu zavzela odločno stališče proti varianti, ki spreminja splošen regulacijski načrt in predvideva gradnjo te ceste in je tudi proti glasovala. Tako je storila tudi skupina PSIUP, dočim se je socialistična stranka umaknila. Vse ostale stranke, najsi bodo pripadnice levega centra, najsi bodo desnice, so spreminjevalni načrt odobrile.

Poudariti želim, da so komunisti zagovarjali in zagovarjajo stališče, da omenjena cesta ne prinaša rešitve vprašanja mestnega prometa, ker bi se morala spajati na koncu z arterijo, ki je že nasičena, zaradi področja na katerem se nahaja, svoje omejenosti in tudi zaradi svoje strukture same, in z delom mesta, ki je že zelo obremenjeno, kjer ni osipa turističnega in trgovskega prometa, kar škoduje vprašanju prevozov v staro pristanišče in prometu osebnih avtomobilov v mestu. Komunisti smo mnenja, da načrt, ki predvideva gradnjo «hitre» ceste, ni povezan z organskim razvojem Trsta, ter da bi cesta sama pokvarila eno izmed najlepših področij naše občine, oškodovala turizem, zlasti v poletnih mesecih, pretresla značilnosti kraja, oškodovala brez vsakega pomena in smisla mnoge domačine, katerim bi porušili hiše, uničili posestva, nekatere življenjske vire, ter pospešila odstranitev pokopališča, s čimer merodajne oblasti že dalj časa grozijo.

To stališče KPI gre podčrtati, ker v Barkovljah krožijo zlonamerne vesti, češ da so tudi komunisti glasovali za ta načrt!

Dr. Rafko Dolhar (LSS)

Trst, kot industrijsko mesto, nima bodočnosti, zato se vedno bolj razvija terciarni sektor. Za ta razvoj so potrebne infrastrukture: prometne zveze spadajo med bistvene infrastrukture za tako dejavnost. Temu je treba tudi dodati, da je pristanišče, ki tradicionalno daje delo velikemu številu tržaških prebivalcev, danes zadušeno ne samo, ampak tudi zaradi pomanjkanja dobrih prometnih zvez z zaledjem.

Če torej verjamemo v bodočnost tržaškega pristanišča mu moramo preskrbeti modernizacijo vseh infrastruktur, To so silosi, žerjavi, pomoli . . . pa tudi ceste.

Popolnoma razumemo zaskrbljenost prizadetega prebivalstva, ker vsaka nova infrastruktura razbije obstoječe družbeno in ekonomsko sožitje. Razumemo tudi, da ena infrastruktura (pristanišče) ne sme nastati na račun in v škodo druge infrastrukture (turistični objekti...)

Z naše strani se bomo za to zavzemali, tako da se bodo primerno upoštevali vsi upravičeni prizivi in spreminjevalni predlogi v zvezi s predvideno cesto, da se čimbolj omeji kakršnakoli škoda za ljudi in naravno okolje.

V ta namen smo tudi sklicali komisijo strokovnjakov, ki naj preuči iz vseh zornih kotov problematiko bodoče ceste, da se dosežejo omenjeni cilji.

Stanko Pertot (PD Barkovlje)

Mislim, da takšen načrt, ki predvideva bistveno spremembo tako pomembnega okraja kakršne so Barkovlje s področjem do Kontovela, zahteva, da se za njegovo izvedbo vpraša za mnenje prebivalstvo tako okraja samega, kakor tudi tržaške meščane.

Kot demokrat se mi zdi predložitev takih načrtov brez predhodnega posvetovanja s prizadetimi prebivalci absolutno nedemokratično dejanje.

Zato se toliko bolj čudim, da je občinski svet načrt odobril z glasovi vseh svetovalcev, razen komunistov in PSIUP.

Zdi se mi potrebno strniti vse sile, da onemogočimo uresničitev načrta, ki bi pokvaril estetski videz in turistično pomembno točko kraja, prizadel številnim domačinom nepopravljivo škodo in jih prisilil, da zapustijo rojstne domove, odpravil domačega pokopališča itd.

Barkovljani pri tem ne smemo ostati sami in nam morajo priskočiti na pomoč vsi meščani pa tudi tisti, ki imajo kakršenkoli vpliv na odločilne forume.

Z akcijo je treba pohiteti, da ne bo prepozno, kakor pri dolinski zadevi, ko je šlo za slovensko zemljo v dolinski občini.

Fausto Monfalcon (PSIUP)

Razlogi našega glasu proti celotnemu načrtu variant za hitre ceste so očitni. Načrt je neorganski in je malo homogenosti med raznimi deli, ki ga sestavljajo. Povezavo raznim delom dajejo sugestije različnega izvora in v takem kontekstu, v katerem futuristični značaj celote ne pripomore k ovrednotenju posameznih delov.

Kar se pa tiče «zračne» nadvozne ceste preko Barkovelj, je po našem mnenju še nerešeno vprašanje vpliva tako velike strukture na severni del mesta.

Ta mestni predel bi morali po prvem osnutku urbanističnega načrta preplaviti s cementnimi stavbami, ki bi dokončno pokvarile naravne lepote in urbanistično funkcijo. Po novem načrtu pa bi ga močno spremenili s cementnim objektom, ki ga podpirajo veliki stebri. To je še en vzrok v prid mnenju, da je treba rešiti vprašanje «severnih vrat» v mesto na drugačen način. In to še posebno, če upoštevamo, do kakšnih zastojev prometa bi prišlo na Trgu Libertà, kako bi ta dotok spremenil terezijanski predel mesta in kakšne bi bile objektivne težave za spojitev te smernice s predvideno «obmorsko obhodno cesto, t.j. tisto cesto, ki bi morala obiti mesto po nabrežju in zaradi katere bi bilo treba porušiti vrsto zasebnih in javnih poslopij na obmorski strani Korza Cavour.

Giorgio Cesare (PSDI)

Upoštevajoč naravne in ozemeljske omejitve v razvoju pokrajine, ni mogoče poiskati drugih alternativ tržaškim cestnim povezavam. O cesti Prosek — Barkovlje so na našem vseučilišču razpravljali od 1960. leta dalje. V komisiji za urbanizem, kakor tudi v poglobljenih razpravah v občinskem svetu, niso bile izrečene glede hitrih cest načelne pripombe k sestavljenim načrtom prof. Pellisa in Amodea. Načrti o hitrih cestah, ki zajemajo tudi cesto Prosek — Barkovlje, bi utegnili spremeniti — in tega se povsem zavedamo — neki kraj, ki je bil nedotaknjen od svojega nastanka dalje. Vendar spremembe tega kraja ne bi smele biti tolikšne, da bi razdrle naravno ravnovesje, in so zato sprejemljive.

Obveza nas in pa vseh tistih, ki se v Trstu trudimo, da preprečimo okvaro okolja, pa nam narekuje, da v prihodnjih letih, ko bomo prešli v izvršilno razdobje hitrih cest, skrbno pazimo, da v nobenem primeru izvršilni načrti ne bodo spreminjali okolja in tako bili nespremenljivi na tem področju.

V zvezi s predvideno nadvozno cesto Kontovel — Barkovlje je pred nekaj dnevi občinski svetovalec *Taddeo (indipendentist)* predložil županu pismeno vprašanje, v katerem izraža nasprotovanje tej novi vpadnici v mestno središče s strani velike večine prebivalcev tega predmestja, morebitnih razlaščencev in sploh vseh tistih, ki bi radi ohranili lepote našega mesta.

Žal nekaterih izjav, za katere smo zaprosili, še nismo prejeli. Voditelj občinske skupine KD Abate nam bo sporočil mnenje stranke potem, ko bodo zadevo do dna proučili. Podobno se je izrazil občinski odbornik Hreščak. Odbornik za javna dela De Luca (in ceste seveda spadajo v njegov resor) pa nam je rekel, da nam bo izjavo posredoval kmalu.

Barkovlje so ogrožene!

Barkovljani prosijo vse slovenske prebivalce, naj se jim pridružijo v boju za ohranitev barkovljanskih lepot.

Občinski svet je že odobril pripravljeni načrt nove ceste, ki naj bi jo nosili do 30 metrov visoki stebri in ki naj bi v diagonali pokvarila vse področje od Grete do Kontovelskega vrha. Če bi bil ta načrt uresničen, bi ta cesta uničila vso barkovljansko panoramo.

Barkovlje so torej ogrožene!

Nujno je, da se zavzamemo za eno izmed najbolj dragocenih lepot našega kraja vsi, in ne samo Barkovljani!

Zato je v teku akcija nabiranja protestnih podpisov. Vsi, ki jim je pri srcu naš breg, naj se nam pridružijo!

Podpise nabirajo v Tržaški knjigarni in pri Primorskem dnevniku.

Mudi se: zadnji rok za podpis ugovora je 15. julija!

ZAKLJUČEK MATURE NA ZNANSTVENEM LICEJU

Državljanska vzgoja in sodobna zgodovina precej trd oreh za marsikaterega kandidata

Profesorji so priporočili dijakom naj berejo časopise - Izid mature bodo objavili v torek opoldne

Za maturante znanstvenega liceja so «pasji dnevi» že mimo. Včeraj so se namreč zaključili maturitetni izpiti. Dijake čaka sicer še en «vroč dan», torek, ko bodo objavili izide, vendar je najhujše že mimo.

Ko smo te štiri dni sledili maturitetnim izpitom smo stalno videli zaskrbljene obraze dijakov, ki so čakali na razgovor s komisijo. Marsikdo je skoraj mrzlično listal po knjigi, v upanju, da bo v zadnjem trenutku še enkrat ponovil snov.

Kdor je že opravil izpit je moral obširno poročati tovarišem, kako je bilo, kaj so ga vprašali, če je profesor pikolovski ali pa ne. Ko pa je komisija poklicala v knjižnico, kjer so potekali izpiti, naslednjo kandidatko, je v veži zavladala tišina. Dijaki so vstopili v knjižnico, da bi vsaj približno spoznali, kaj jih čaka. Dekle je mirno sedelo za mizo in čakalo na prvo vprašanje. Profesor jo je zaprosil, naj oriše posledice prve svetovne vojne in nastanek fašizma v Italiji. Dijakinja se je nekoliko zamislila nato pa je začela zelo zrelo razvijati temo. Pogovor je nanesel tudi na mirovno konferenco in na komaj ustanovljeno Jugoslavijo. Pa spet o Mussoliniju, zloglasnem Farinacciju in o njuni kliki. Nato pa je prišla na vrsto angleščina. Shakespeare in njegovi sodobniki res niso povzročali preglavic dijakinji, ki je v lepi in tekoči angleščini odgovarjala na zastavljena vprašanja. Še kakšno vprašanje iz matematike in pogovora je bilo konec. Dekle je nasmejano priteklo iz knjižnice, veselo, da je mora, ki jo je trla, mimo.

Te dni niso krožili po veži znanstvenega liceja samo kandidati za maturo. Večkrat so prišli tudi bivši maturantje, da bi videli, kako se bodo odrezali njihovi mlajši kolegi. Radi so očetovsko bodrili in obujali spomine na svojo maturo. Posebno tisti, ki so opravili izpite po starem sistemu, so radi povedali, kako težko je bilo takrat, ko so v dveh dneh imeli kar enajst izpitov in so profesorji zahtevali precej več podatkov kot sedaj. Nekdo je znal tudi povedati, da so ga dan po maturi bolele noge, ker je pred izpitom prehodil kak kilometer gor in dol po hodniku, da si je pomiril živce.

Ko smo te dni sledili izpitom, smo opazili, da imajo na splošno dekleta več življenjske energije kot fantje. Pred razgovorom s komisijo se je marsikatera pocmerila, češ da jo je strah, ko pa so sedle za zeleno mizo, so se skoraj vse znašle in so mirno odgovarjale na zastavljena vprašanja. Marsikateremu fantu pa, ki je pred izpitom trdil, da je miren in hladnokrven, se je pred komisijo zaradi treme nekoliko zataknilo. Ko smo poslušali letošnje maturitetne izpite, da bi posredovali našim bralcem nekaj bežnih vtisov o zrelosti slovenskih kandidatov, nas je presenetilo dejstvo, da dijaki zelo malo poznajo državljansko vzgojo in sodobno zgodovino. Marsikdo ni znal, kako in kdo izvoli predsednika republike ali katere so dežele s posebnim statutom. Presenečenje je bilo veliko, ker so se dijaki med zasedbami šol precej ukvarjali s politiko in z aktualnimi problemi. To je mnenje tudi profesorjev, ki so nekaterim dijakom očitali, da sploh ne berejo časopisov.

Komisija na znanstvenem liceju se nam je zdela precej odprta in naklonjena novemu načinu izpraševanja. Imeli pa smo vtis, da je kak dijak silil v nacionizem. Dokaz za te naše trditve, je bilo izpraševanje nekega dijaka. Tu je precej dobro poznal Cavourja, krimsko vojno in italijanski risorgimento sploh. Ko pa so prešli na angleško politiko 20. stoletja je zdrdral podatke, ki jih je znal, nato pa je umolknil in ni sledil profesorju, ki ga je silil v pogovor. Nato je padlo vprašanje o Titu. O njem je kandidat znal samo, da je sedaj predsednik Jugoslavije in da je med vojno vodil partizane. Profesor je vrtal dalje, ali pozna problem predsedstva v Jugoslaviji. Očitno je bilo, da fant o tem nima pojma in predsednik komisije mu je priporočil naj bere Primorski dnevnik, ki je o tem precej poročal. Vmešal se je drug profesor, ki je vprašal dijaka, od kod ime Tito. Ker dijak ni znal odgovora mu je profesor na naše veliko začudenje bistroumno in povsem resno «razložil», da je ime Tito kratica za angleški izraz «Teroristična organizacija tretje internacionale». (Zanimivo bi bilo vedeti, kje je profesor dobil to informacijo.) Komisijo je še zanimalo dijakovo mnenje o načrtu za volilno pravico osemnajstletnikom. Dijak je izjavil, da se s tem načrtom ne strinja in je branil svojo trditev proti profesorjevim ugovorom, češ da 18-letni fant ni še zrel.

Zadnja dijakinja na vrsti je zapustila profesorjem in poslušalcem res lep vtis. Odločno in zrelo je odgovarjala na vsa vprašanja.

VOJMIR TAVČAR

PROSVETNO DRUŠTVO BARKOVLJE

priredi v SREDO, 14. t. m. ob 21. uri v društvenih prostorih (Ul. Ceretto 12)

RAZGOVOR O NAČRTU NOVE HITRE CESTE

ki ga bo imel domačin ing. arh. DARIJ JAGODIC s prizadetimi Barkovljani.

Glede na aktualnost problema vabimo člane in prijatelje društva, da se razgovora udeležijo v velikem številu

Odbor

OB PRAZNIKU TERANA IN PRŠUTA V REPNU

LETOŠNJE RAZSTAVE DOMAČIH VIN POTRDILE VISOKO KAKOVOST PRIDELKA

Mnenje strokovnjaka pokrajinskega nadzorništva za kmetijstvo dr. Vladimira Vremca o vinu, kletarjenju in nekaterih pojavih

Včeraj ob 18. uri je bila v Repnu otvoritev praznika terana in pršuta, ki ga organizirata repentabrska občina in pokrajinska turistična ustanova s sodelovanjem kmetijskega nadzorništva. Uradne otvoritve so se poleg repentabrskega župana Mihaela Guština in odbornikov udeležili poslanec Albin Škerk, zgoniški župan Josip Guštin, predsednik pokrajine Zanetti, državni pravdnik dr. Palermo, podprefekt dr. Pino, tržaški občinski odbornik Hreščak, deželni svetovalec dr. Štoka, šolski skrbnik dr. Fidenzi, jugoslovanski konzul Žvab, šef deželnega inšpektorata za gozdarstvo dr. Bellarosa, pokrajinski odbornik inž. Sosič, predsednik Kraške zadruge Kraus, predsednik letoviščarske ustanove iz Sesljana dr. Lenarduzzi, zastopnik pokrajinske turistične ustanove Ferzuoli, dr. Baša.

Župan je pozdravil predstavnike oblasti in izrazil priznanje ter pohvalo vinogradnikom, ki s svojim vinskim pridelkom sodelujejo na letošnjem prazniku terana in pršuta. Nato je spregovoril zastopnik pokrajinske turistične ustanove, ki je pripomnil, da so krajevne značilnosti in pristni domači pridelki zelo pomemben činitelj za razvoj turizma. Po zakuski v gostilni Križman si je predsednik pokrajine Zanetti v spremstvu predsednika zadruge «Naš Kras» in poslanca Škrka ter repentabrskega in zgoniškega župana ogledal «Kraško hišo» in njeno okolico. Od 20. do 24 ure je igral ansambel «Kras», ki bo igral tudi drevi. Danes bosta nastopila tudi godba s Proseka in pevski zbor «S. Kumar».

S praznikom terana in pršuta v Repnu se zaključujejo letošnje občinske in krajevne razstave domačih vin (Dolina, Nabrežina, Zgonik, Križ, Boršt), ki so povsod uspele in privabile mnogo gostov s podeželja in iz mesta. Na splošno je bilo letos na vseh razstavah dobro vino, nekatera vina pa so bila odlična. Povsod je šlo vino hitro od rok, v nekaterih krajih pa ga jim je zmanjkalo. Lani smo imeli sploh dobro vinsko letino, prav gotovo pa so k izboljšanju vinskega pridelka znatno prispevale tudi dosedanje vinske razstave, saj so spodbudno vplivale na vse vinogradnike.

V sredo, 30. junija, je bilo v društveni gostilni v Gabrovcu podeljevanje nagrad vinogradnikom iz zgoniške občine, ki so s svojim vinskim pridelkom sodelovali na letošnji občinski vinski razstavi v Zgoniku. Prvo nagrado za črno vino je prejela Marija Doljak — Zgonik 18, za belo Karel Štolfa — Salež 46, drugo nagrado za črno vino Stanislav Colja — Samatorca 20, za belo Josip Kocman — Salež 17, tretjo nagrado za črno vino Josip Perčič — Salež 43, za belo pa Franc Škrk, Salež 57.

Tudi ob tej priložnosti se je med vinogradniki in strokovnjaki razvil pogovor o vinu, o trtnih vrstah in o kletarjenju. Strokovnjak kmetijskega nadzorništva dr. Vladimir Vremec nam je dal naslednjo izjavo: «Ob ponovni potrditvi priljubljenosti razstave domačih vin in priznanja, ki so ga bila slednja deležna, je težko dodati še kaj, kar ne bi že itak vsi dobro vedeli. Vina zgoniške občine uživajo upravičeno dober sloves. Mogoče bi v tem ali onem primeru nekoliko več pozornosti kletarjenju še bolj dvignilo splošno, itak visoko kakovostno raven domačih vin. Morda bi kazalo res uvesti navado, kot je predlagal eden izmed domačih razstavljavcev, da bi komisija poslala kopijo zapisnika vsem razstavljavcem in jim tako posredovala v vednost svojo oceno. Mislim, da je to izvedljivo, predvsem se strinjam s koristnostjo tega predloga.

Iz pogovorov z vinogradniki pa tudi iz časopisja prihajajo vedno bolj pogostokrat pritožbe resnih vinogradnikov na račun vsega obsojanja vrednega pojava, to je nakupovanja poceni furlanskega grozdja s strani nekaterih neresnih vinogradnikov, ki si upajo nato celo odpirati osmice in svojo ne več domačo kapljico prodajati kot pristno kraško. Prav gotovo zasluži ta pojav, da se mu posveti, kolikor bi do tega prihajalo tudi v tej občini, vso možno pozornost in da se že v kali zatre. Rad bi poudaril, da daje naša deželna uprava desetine milijonov tržaški pokrajini za obnovo starih in za postavljanje novih vinogradov. Ti milijoni so namenjeni ovrednotenju domačega vinogradništva, in so jih marljivi vinogradniik znali tudi v polni meri izrabiti. Prav gotovo jim ni žal truda in vloženega dela. Finančni izkupiček in splošno uveljavljanje domačih vin to s svoje strani tudi več kot potrjuje. Toliko bolj bo treba paziti, da ne bodo dosedanji sadovi, ki so rezultat naporov vseh, ki jim je naše vinogradništvo pri srcu, bili kratkotrajni in mogoče že kmalu vzrok razočaranj».

1,60 kg težak krap v kontovelski mlaki

Da se ribiču primeri lovska sreča na morju ali pri rečnem ribolovu in da ujame na trnek nekajkilogramsko ribo, ni kljub onesnaženim vodam nič tako nenavadnega. Da pa se taka lovska sreča nasmeje komaj 9-letnemu ribiču v navadni vaški mlaki, kakršno imajo na Kontovelu, je pa prav gotovo bolj edinstven kot redek primer.

Predvčerajšnjim okrog 19.30 se je učenec IV. razreda osnovne šole Alojz Kosuta s Kontovela, kot že tolikokrat, podal na lov k mlaki, kjer je večkrat potegnil na suho kakšno skromno, nekaj centimetrov dolgo ribico, ki jih v mlaki ne manjka, saj doteka vanjo iz talnih virov stalno hladna in zveža sladka voda. Lov je potekal normalno vse dotlej, ko se mu je nekaj neobičajno težkega zataknilo za trnek in ko je v svoje veliko presenečenje potegnil iz mlake zajetnega lenobnega krapa. Kar zdrvel je domov, da bi svojim čimprej pokazal neobičajen plen. Krapa so seveda takoj dali na tehtnico in kazalec je pokazal 1,60 kg. Kaj takega se v zgodovini kontovelske vasi res še ni pripetilo.

Ostaja zagonetka, kako je krap prišel v mlako in kako je lahko dosegel tako težo. Najbolj verjetna bo domneva, da ga je kdo kot majhno ribico vrgel vanjo in da se je potem z rastjo v letih vedno srečno izognil nastavljenim vabam malih domačih ribičev. No, sedaj se je njegova življenjska pot končala na trnku «Kmetovega» Lojzka, ki bo še na starost znal pripovedovati, kako je iz domače mlake petegnil . . . 10-kilskega krapa. Sicer pa kar poglejte ga, kako se je našemu Mariu Magajni ponosno postavil pred kamero s plenom v naročju.

VAŽNO SPOROČILO PATRONATA KMEČKE ZVEZE

Končno deželna zakona v korist kmetovalcem

Brezplačna zdravila za kmečke upokojence in prispevek kmeticam ob porodu

Uradni vestnik dežele Furlanija-Julijska krajina je objavil zakon z dne 25. marca 1971 št. 10, ki je stopil v veljavo dne 17. aprila letos in deželni zakon št. 11 z istim datumom, ki vsebujeta važne določbe tudi za kmete-neposredne obdelovalce.

Kot je znano, uživajo kmetje znatno slabše pogoje pri socialnem in zdravstvenem zavarovanju v primerjavi z vsemi drugimi delovnimi kategorijami, proti čemur se kmečke sindikalne organizacije vztrajno borijo že dolga leta. Ne moremo sicer trditi, da so vsi dosedanji napori že privedli do zadovoljivih rezultatov, nasprotno, le z velikimi težavami jim je uspelo priboriti samo delne izboljšave. Tako je pred nekaj leti bila priznana tudi neposrednim obdelovalcem družinska doklada (toda samo za otroke in premajhna), ki so jo letos povišali na 40.000 lir letno, s prihodnjim letom pa bo znašala 55.000 lir za vsakega otroka.

Naši bralci, posebno tisti, ki se jih je pobuda najbolj neposredno tikala, se najbrž spominjajo na akcijo deželne «Alleanze», ki jo je na našem področju vodila Kmečka zveza pred dvema letoma, ko je v mestu in po podeželju, ob sodelovanju tudi Prosvetne zveze, nabirala podpise volilnih upravičencev za predložitev predloga deželnega zakona po ljudski pobudi, ki naj bi priznal kmetom pravico do brezplačnih zdravil.

Sad, čeprav ne kdovekako sočen, te pobude, je omenjeni deželni zakon št. 10, ki priznava *samo upokojenim* kmetom pravico do *skoraj* brezplačnih zdravil. Od 1. julija dalje bo torej upokojeni kmet šel v lekarno z receptom zdravnika Kmečke bolniške blagajne (in s pokojninsko knjižico), bo sicer moral zdravila plačati, toda nato bo od lekarnarja žigosan recept izročil na sedežu bolniške blagajne (ki je v Trstu na Korzu št. 31), ki mu bo čez nekaj časa strošek povrnila, razen 200 lir, ki ostanejo njemu v breme. Ker so te poti zamudne in sitne (med drugim pri naši komisarski bolniški blagajni ni niti enega uradnika, ki bi obvladal slovenščino, jezik skoraj vseh krajevnih kmetov) svetujemo vsem upravičencem, da izročijo recepte patronatu Kmečke zveze, ki jim bo brezplačno opravil vse potrebne posle.

Deželni zakon št. 11 pa priznava neposrednim obdelovalkam, ki so vpisane kot delovne enote pri Kmečki bolniški blagajni, prispevek 80.000 lir ob porodu. Pravico do prispevka imajo vse kmetice, ki so rodile po prvem januarju letos. Prve prošnje je treba vložiti pri Kmečki bolniški blagajni do 17. t. m. nato pa v roku 90 dni od poroda. Tudi za te prošnje naj se upravičenke oglasijo na patronatu Kmečke zveze z rojstnim listom otroka ali zdravniškim potrdilom o porodu, da jim uredi vse potrebno brez stroškov in poti!

Kljub vsemu torej dva majhna koraka naprej, čeprav šepava, ki ju je za kmete priborila vztrajna akcija kmečkih sindikatov. Ti se seveda ne morejo s tem zadovoljiti in ne bodo odnehali v svojih naporih dokler ne bo za kmete in za vse delovne kategorije uvedena splošna vsedržavna zdravstvena služba, ki mora uresničevati ustavno obvezo, da je vsem državljanom zajamčena zaščita največje dobrine, zdravja.

LUCIJAN VOLK

Na tržaškem velesejmu

Nagrade Tržaške knjigarne

Med tistimi, ki so na tržaškem velesejmu kupili knjige, ki jih je razstavila Tržaška knjigarna, so bili nagrajeni naslednji (v oklepaju naslov prejete knjige): 1. Ivanka Skrinjar (Zgodovina revolucij XX. stoletja I.-IV.) 2. Boris Krapež (Valvasor: Topographia ducatus Carnioliae modernae), 3. Pino Grdina (Goock: Vsa čudesa sveta), 4. dr. Slavko Kranjec (Čop: Viharniki), 5. Srečko Vodopivec (Živi Orfej), 6. č. g. dr. Peter Šorli (Zadnikar: Znamenja na Slovenskem), 7. Renato Pola (Soubiran: Dnevnik žene v belem), 8. dr. Klavdij Grdovič (Gondon: Kapitan Lafortune), 9. dr. Jan Godnič (Avčin: Človek proti naravi), 10. Bruna Manin (Partizanska ljudska pesem), 11. dr. Darij Cupin (Slovenske narodne jedi), 12. Mirko Čufar (Slovenska književnost 1945-65), 13. Milan Tavčar (Slov. književnost 1945-1965), 14. Enči Magajna (Slov. književnost 1945-65), 15. Guido Kermac (Koledar MD-Celje 1971 z zbirko). Isto nagrado so prejeli še: 16. Mario Collerig, 17. Marcello Ravazzolo, 18. Rudi Skrinjar.

Skupino razgrajačev prijavili sodišču

Že dalj časa so se ljudje pritoževali, da nekateri mladeniči razgrajajo ponoči in nadlegujejo ljudi posebno v Drevoredu XX. septembra. Nepridipravi so šli celo tako daleč, da so sredi junija nategnili med dvema drevesoma najlonsko vrvico in se skrili ter čakali na «žrtev», ki bi se morala seveda, v njihovo veselje, spotakniti. Pritožbe so se množile in tako so policijski organi uvedli preiskavo in kmalu odkrili nesramne mladeniče. Te, 19-letnega Altiera Mauricha iz Drevoreda XX. septembra, 19-letnega Giorgia Samera iz Ul. Vasari, 19-letnega Gabria Colonija in 18-letnega Licia Maneuffo, oba iz Drevoreda XX. septembra in 17-letnega P. B. ter 18-letnega T. S., so prijavili sodišču pod obtožbo nadlegovanja ljudi.

POROČILO O NIHANJU CEN V JUNIJU

V pričakovanju pocenitve govejega mesa dražji siri, konjsko meso in pralni praški

V juniju neobičajno malo škombrov na tržaškem ribjem trgu
Pojedli smo 4000 stotov zelenjave več kot v lanskem juniju

Kakšnje težnje smo zabeležili v cenah v mesecu juniju?

Iz poročila poveljstva tržaških mestnih stražnikov lahko ugotovimo, da so se podražili siri, konjsko meso in pralni praški, medtem ko se je že znižala cena mesa v trgovinah delavskih zadrug, kar je posledica skorajšnjega uvoza govejega mesa brez carine iz Jugoslavije.

Cene ribjega in zelenjavnega trga se kompenzirajo, drugod pa so statične.

Jajca so se podražila za 2 liri za kos, vendar se to ni poznalo na ceni, ker je podražitev ob viru šla na račun preprodajalcev.

Podražile so se nekatere vrste sira, med temi predvsem parmezan, za srednji povišek 135,3 lire. Podražitev sira je tudi posledica večjega povpraševanja na svetovnih tržiščih, ki mu ne ustreza ponudba.

Goveje meso se je v Italiji pocenilo za 50 lir na kilogram, ko so bile odpravljene določene davščine, vendar je ta pocenitev šla le v korist trgovcev, ni se pa poznala na maloprodajni ceni, kjer so nekatera podjetja celo podražila meso v pričakovanju kontingentov jugoslovanskega mesa po nizki ceni.

V zvezi s tem uvozom pripominja sporočilo, da je združenje trgovcev pripravilo novi cenik mesa, ki predvideva približno 10-odstotno pocenitev govejega mesa vseh vrst. Pri tem pripominja, da se je medtem meso v Jugoslaviji podražilo za 17 odstotkov in da je torej razlika v ceni med obema tržiščema vedno manjša.

Znižala se je cena perutnini za 30 lir na kilogram, vendar se je to odrazilo na maloprodajnih cenah le v najmanjši meri.

V juniju so pripeljali v Trst tudi večjo količino jagnjet, ki so jih prodajali po 1300 lir za kilogram, vendar je vsa količina takoj pošla.

Znatno se je podražilo konjsko meso (približno 75 lir za kilogram).

Za 10, 12 in 14 odstotkov so se podražili pralni praški, vendar se cene na tržišču še niso zvišale, ker skušajo prodajalci najprej izčrpati zaloge biološko nerazkrojljivih praškov. Verjetna je torej poznejša podražitev novih konfekcij zavojev pralnih praškov.

Zanimiv je položaj na ribjem trgu. Vsekakor se je poslabšal tudi zaradi rastočega povpraševanja po ribah, ki jih ni bilo na razpolago. Nalovljenih rib je bilo v juniju malo, v glavnem so šle v prodajo zmrznjene ribe iz Španije in z Atlantskega oceana. Izredno reven je bil ulov škombrov, kar ni običajno, če pomislimo, da jih je bilo v našem zalivu v poletnih mesecih v izobilju. Poročilo zatrjuje, da so za to krivi jugoslovanski ribiči vzdolž dalmatinske obale, ker da imajo novejše sodobnejše naprave, ki onemogočajo selitve te vrste rib v naš zaliv in severni Jadran sploh.

Zdi se pa, da verjetno tudi onesnaženje Tržaškega zaliva ni tuje temu pojavu.

V juniju so pripeljali 68.412 stotov zelenjave, kar je skoraj 4000 stotov več kot lani ob istem času. To je posledica ustaljenih cen za zelenjavo v poletnem obdobju. Izjema je sadje, kjer so bile drage pomaranče, češnje (celo po 1000 lir za kilogram) in jagode (2000 3600 lir za kilogram).

Nekoliko se je zvišala proizvodna cena masla, ki pa se v trgovinah ni podražilo, medtem ko je spet padla cena živalskih maščob za industrijsko uporabo (pekarne).

Ustaljene so tudi cene klobas, salame in drugih prekajenih jedi. Podražil se je samo surovi pršut, medtem ko se je kuhana šunka v škatlah pocenila Ustaljena je cena kuhanega pršuta, kar pa je že nekaj običajnega, saj se je v zadnjih petih letih podražil le za 110 lir na kilogram.

Ustaljena je cena vina, ki se prodaja v gostilnah iz sodov. Podražilo se je pa vino v steklenicah (za 7 lir na liter), kar je treba pripisati višji ceni stekla.

Ustaljena je tudi cena kave, ki je v večjih količinah na razpolago na tržišču, kar je posledica dejstva, da je odkupna cena kave pri proizvajalcih sedaj nižja.

V okviru Kmečkega tabora

Razstava cvetličnih aranžmajev na Općinah

KMETIJSKA ZADRUGA V TRSTU in Slovensko prosvetno društvo «TABOR» na Općinah vabita vse, ki se poklicno, ljubiteljsko ali samo priložnostno ukvarjajo s postavljanjem cvetja, na razstavo cvetličnih aranžmajev, ki bo v okviru letošnjega Kmečkega tabora v dneh 14., 15. in 16. avgusta na Općinah.

Dopustne so različne kombinacije tako glede oblike kot uporabe materialov, vendar na temelju dveh osnovnih razredov:

1. japonskega načina postavljanja cvetja «IKEBANA», pri čemer je obvezno poimenovanje aranžmaja. (npr. hrepenenje, ples cvetic, klasje v vetru in podobno)

2. evropskega, tradicionalnega ali pa modernega postavljanja cvetja, ki vključuje vse sloge in uporabo najrazličnejših materialov; od rezanega poletnega — Z IZJEMO ZAŠČITENIH RASTLIN — do suhega cvetja, ali pa tudi sadja, zelenjave itd.

Možno je tekmovanje v obeh razredih tudi z več aranžmaji. Prijavo je treba poslati na naslov: KMETIJSKA ZADRUGA, Ul. U. Foscolo 1, tel. 94-386 ali HROVATIN LUCIJA, Ul. Ginepri 5, tel. 211-161 Opčine najkasneje do 20. julija letos.

Spremenba urnika trgovin s tekstilom oblačili in raznim blagom

Trgovine s tekstilom, oblačili in raznim blagom v tržaški pokrajini bodo imele od 26. julija dalje nov jutranji urnik in sicer od 9. do 13. ure. Tržaški župan Spaccini je na prošnjo zveze trgovcev odobril nov urnik, ker je sodil, da bo bolj ustrezal kupcem in pomagal pri urejevanju mestnega prometa. Za ta odlok so se izrekle zveza trgovcev javnih lokalov, zveza malih trgovcev in zveza trgovcev z živili. Zveza trgovcev zootehničnih proizvodov in zveza pekarjev sta prepustili odločitev zainteresiranim kategorijam. Proti temu odloku so se izrekli sindikati, ki pa niso navedli razloga svojega nasprotovanja, in zveza obrtnikov, ki je sodila, da ta sprememba ne ustreza njihovemu delovanju.

Iz jugoslovanskega avta ukradli zlatnino in denar

Predvčerajšnjim je 30-letna jugoslovanska državljanka Stanja Abdi por. Djukić, prijavila policijskim organom, da so ji neznani zlikovci vlomili v dauphin, ki je bil parkiran v Ul. F. Gioia ter ji odnesli avtomobilsko baterijo in dve ženski torbici, v katerih je imela poleg dokumentov tudi nekaj zlatnine, 40 tisoč lir in 50.000 dinarjev.

Avtomobilist v Sesljanu podrl fantka iz Nemčije

Nekaj minut pred 11. uro je 5-letni Robert Bajz, doma iz Burscheida v Nemčiji in na počitnicah s starši v Sesljanu, nepričakovano stekel, sicer po zebrastem prehodu, čez cesto in tako presenetil 37-letnega Mario Saura iz Sesljana 12/1, ki je bil s fiatom 1300 namenjen domov. Mauro je sicer pritisnil na zavore, vendar je fantka vseeno oplazil. To je zadostovalo, da je mali Robert padel na tla, pri čemer se je udaril po gl

RADIO VELEVIZIJA

NEDELJA, 11 JULIJA 1971

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 in 23.15 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Renesančne skladbe; 10.00 Orkester Douglas; 10.45 Za dobro voljo; 11.15 Pravljica; 11.35 Ringa raja za naše malčke; 11.50 Vesele harmonike; 12.00 Nabožna glasba; 12.15 Vera in naš čas; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Glasba z vsega sveta; 15.30 Cocteau: «Pisalni stroj»; 17.40 Zbori; 18.00 Podobe in glasba; 18.45 Pratika; 19.00 Lahka glasba; 19.15 Sedem dni v svetu; 19.30 Filmska glasba; 20.00 Šport; 20.30 Ljudske pesmi; 20.45 Ljubezenska lirika; 21.00 Plošče; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Sodobna glasba; 22.25 Zabavna glasba.

TRST

8.30 Kmetijska oddaja; 9.30 Maša; 10.30 Tržaški motivi.

KOPER

8.00, 11.30, 15.30, 20.15 in 23.30 Poročila; 8.10 Jutranja glasba; 9.30 «20.000 lir za vaš spored»; 10.30 Plošče; 11.30 Glasba za začetek; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Pogovor s poslušalci; 15.40 Ansambel «M. Kumer»; 15.50 Drea in Vane; 17.10 Pevski zbor «J. Gallus» iz Trsta; 18.00 Spored RL; 23.20 Glasba; 23.40 Športna nedelja; 24.00 Spored RL.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 15.00, 20.00 in 23.05 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.30 Maša; 12.29 Hit Parade; 15.45 Popoldne z Mino; 18.15 Nedeljski koncert; 20.25 «Batto quattro»; 21.50 Radijska igra.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 in 20.30 Poročila; 7.40 Pojeta Equipe 84 in L. Battisti; 8.40 Plošče; 9.35 Veliki variete; 11.00 Telefonski pogovori; 13.00 Kvizi narobe; 15.00 Preizkušajo se diletanti; 15.40 Popevke pod senčnikom; 17.30 Glasba in šport; 20.10 «Supersonic», plošče; 22.00 Nove plošče.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 12.20 Mozartovi trii; 13.00 Medigra; 17.30 Neobjavljene Scarlattijeve kantate; 19.15 Vsakovečerni koncert; 21.30 Poezija.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 10.20 Polifonija; 11.00 Medigra; 12.30 Plošče; 14.25 Avantgarda.

SLOVENIJA

8.00, 11.00, 13.00, 17.00, 20.30 in 24.00 Poročila; 9.05 Radijska igra za otroke; 10.05 Studio 14; 11.05 Še pomnite, tovariši... 11.25 Pesmi borbe in dela; 10.45 Naši poslušalci čestitajo; 14.30 Nedeljska reportaža; 14.50 Z domačimi ansambli; 15.05 Slovenske narodne v raznih izvedbah; 15.30 Humoreska tega tedna; 15.50 Orgle v ritmu; 16.05 «Molče trobental bo»; 17.00 Radijska igra; 18.05 Nedeljsko športno popoldne; 20.00 Lahko noč, otroci! 20.15 Glasbene razglednice; 21.00 «V nedeljo zvečer; 23.20 Plesna glasba; 00.05 Literarni nokturno; 00.15 Jazz.

ITAL. TELEVIZIJA

11.00 Maša; 12.00 Nabožna oddaja; 12.15 Kmetijska oddaja; 18.15 TV za otroke; 19.50 Šport in kronike strank; 20.30 Dnevnik; 21.00 Saga o Forsytih, 3. nadalj.; 22.20 Športna nedelja; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

17.15 Evrovizija: Tour de France; 18.30 Plavanje: Italija-Poljska; 19.15 Koncert; 20.40 Plavanje, drugi del; 21.00 Dnevnik; 21.15 Oddaja s Celentanom; 22.20 Allo, Police; 23.10 Napoved sporeda.

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Risanke; 20.10 Perry Mason; 21.02 Celovečerni film.

PONEDELJEK, 12. JULIJA 1971

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 17.15 in 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Šopek slov. pesmi; 11.50 Pianist Nero; 12.10 Pomenek s poslušalkami; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Orkester Bevilacqua; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Deželni skladatelji; 18.55 The Zimbo Trio; 19.15 Solisti; 19.45 Zbor Tomadini; 20.00 Sportna tribuna; 20.35 Glasbene razglednice, 21.00 Pahor «Samba ni kriva»; 21.20 Nepozabne melodije; 21.45 Slov. solisti; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Tržaška beseda; 15.45 Jazz.

KOPER

6.30, 7.00, 11.00, 12.30, 14.00, 19.00, 22.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.10 Jutranja glasba; 9.30 «20.000 lir za vaš spored»; 10.30 Plošče; 12.00 Glasba po željah; 14.05 Šport; 14.30 Becaud, orkester Textor in M. Sannia; 16.00 Spored RL; 16.30 Naši zbori; 17.00 Primorski dnevnik; 17.20 Od popevke do popevke; 17.40 Primorski skladatelji; 18.10 Vaši pevci; 18.30 Otroški kotiček; 20.30 Spored RL; 23.35 Znani solisti in ansambli; 24.00 Spored RL.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 20.00 in 23.00 Poročila; 7.10 Simf. glasba; 8.30 Jutranje popevke; 11.25 Radijska igra; 13.15 Hit Parade; 14.00 Popoldanska oddaja; 16.20 Za vas mlade; 19.30 Neapeljske popevke; 20.20 Dialogi z dopusta.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 16.30, 19.30 in 22.30 Poročila; 7.40 Pojejo H. Pagani in O. Vanoni; 8.40 Orkestri; 9.50 «Goya», rad. nadalj. 10.05 Plošča za poletje; 10.35 Telefonski pogovori; 14.00 in 18.05 Kako in zakaj; 14.05 Plošče; 15.40 Zbori; 19.15 Plošča za poletje; 20.10 Spored s Corradom; 21.30 Kvizi narobe; 22.40 Skrivnosti Pariza. 11. nadaljevanje.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 12.20 Arhiv plošč; 13.00 Medigra; 14.30 Današnji in včerajšnji interpreti; 15.30 Vivaldijeva serenada; 19.15 Vsakovečerni koncert; 21.30 Dve Jonescovi enodejanki.

SLOVENIJA

8.00, 9.00, 13.00, 18.00, 20.30, 24.00 Poročila; 9.10 Glasbena matineja; 10.05 Pisan svet pravljic; 10.20 Pesmice za najmlajše; 10.30 Priljubljene slovenske popevke; 11.15 Pri vas doma; 13.10 Stravinski: «Ognjena ptica»; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Pihalni orkestri; 14.30 Priporočajo vam... 15.10 Lepe melodije; 15.35 Naši poslušalci čestitajo; 16.30 Glasbeni intermezzo; 16.40 Poje Komorni zbor z Jesenic; 17.00 «Vrtiljak»; 17.40 Z orkestrom «101-Strings»; 18.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne; 19.15 «Signali» — propagandna oddaja; 19.35 Kitara v ritmu; 19.45 Kulturni globus; 20.00 Lahko noč, otroci!; 20.15 Minute z ansamblom Vaški fantje; 21.00 Giuseppe Verdi: odlomki iz opere «Otello»; 22.05 Lahka orkestralna glasba; 22.30 Melodije iz filmov in musicalov; 23.15 Jazz; 00.05 Literarni nokturno; 00.15 S popevkami po svetu.

ITAL. TELEVIZIJA

18.15 TV za otroke; 19.45 Šport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 «L'amante indiana», film; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

17.00 Evrovizija: Tour de France; 21.00 Dnevnik; 21.15 TV debata; 22.15 Kathakali, indijski balet.

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Risanke; 20.10 Rajeva ekspedicija; 21.10 Glasbeni spored; 22.00 Dokumentarec.

JUG. TELEVIZIJA OD 11. DO 17. JULIJA 1971

NEDELJA, 11. julija

10.30 Po domače v dolskem; 11.00 Kmetijska oddaja; 11.50 Pika Nogavička; 12.40 Mestece Peyton; 16.00 Avtomobilske dirke — boksarsko prvenstvo Jugoslavije; 19.15 5 deklet na grbi; 21.00 TV dnevnik; 21.35 A. Marodič: V pasti; 22.25 Glas na obisku; 22.40 Poročila; 22.55 Športni pregled.

PONEDELJEK, 12. julija

18.35 Peter in volk; 19.00 Risanka; 19.20 Obzornik; 19.35 Od zore do mraka; 20.05 Maksimeter; 21.00 TV dnevnik; 21.35 Radaković-Kovačević Nasilje; 22.25 Kulturne diagonale; 23.20 Poročila.

TOREK, 13. julija

19.20 Obzornik; 19.35 Prijatelj Ben; 20.05 Srečanje v studiu 14; 20.35 Promet in alkohol; 21.00 TV dnevnik; 21.35 Časovni stroj; 23.15 Waterpolo Mladost:Partizan; 00.20 Poročila.

SREDA, 14. julija

19.15 Obzornik; 19.30 Pika Nogavička; 20.05 Risanke; 20.30 Na sedmi stezi; 21.00 TV dnevnik; 21.35 I. Štivičić: Kam gredo divje svinje; 22.35 Naša srečanja na tujem; 23.05 Poročila.

ČETRTEK, 15. julija

19.20 Obzornik; 19.35 Družina; 20.05 Enkrat v tednu; 20.20 Vse življenje v letu dni; 21.00 TV dnevnik; 21.35 L. N. Tolstoj: Vojna in mir; 22.35 XXI. stoletje; 23.35 400 let slovenske glasbe: Uroš Krek: 00.00 Poročila.

PETEK, 16. julija

19.15 Obzornik; 19.30 Veseli tobogan; 20.00 Mestece Peyton; 21.00 TV dnevnik; 21.35 S pesmijo in plesom; 23.10 Odiseja miru; 23.40 Poročila;

SOBOTA, 17. julija

17.00 Atletska tekmovanja za memorial Ferda Skoka; 19.20 Glasbena medigra; 19.30 Obzornik; 19.45 Bratovščina sinjega galeba; 20.30 TV kažipot; 21.00 TV dnevnik; 21.35 Igre brez meja; 23.00 Svet otokov in atalov; 23.25 Maščevalci; 00.15 Poročila.

PRIZNANO MEDNARODNO AVTO PREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA

GORICA — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28-45 — GORICA

PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSTNEGA BLAGA

OBISK, KI SMO GA DOLGO PRIČAKOVALI

Upravitelji Doberdoba, Sovodenj in Števerjana na uradnem srečanju z občino Nova Gorica

Šimac: «Z današnjim dnem odpiramo vrata stalnemu sodelovanju» - Andrej Jarc (v imenu celotne delegacije): «Za nas, Slovence v zamejstvu, je obisk pri vas velikega pomena» - Izmenjava daril ter ogled nekaterih večjih obratov

Predstavništvo treh slovenskih občin na Goriškem, Doberdoba, Sovodenj in Števerjana je bilo včeraj prvič na skupnem uradnem obisku pri občinski skupščini Nova Gorica. Delegacijo okoli 15 svetovalcev so vodili župani Andrej Jarc, Jožef Češčut in Stanislav Klanjšček. Sestavljali so jo tudi trije občinski tajniki.

Sprejel ga je predsednik občinske skupščine Nova Gorica Rudi Šimac skupno z zveznim poslancem Štefanom Cigojem, Milanom Skolarisom, Bojanom Ožbotom, občinskim tajnikom Cvetkom Vidmarjem ter načelnikom službe za informacije Cvetkom Nanutom.

Predsednik Rudi Šimac je goste sprejel pred občinsko palačo ter jih je nato povabil v sejno dvoranico, kjer jim je najprej razkazal freske na steni, ki ponazarjajo «našo skupno zgodovino», kakor je dejal Šimac.

V pozdravnem nagovoru je predsednik Šimac dejal, da vzdržuje občinska skupščina tesne stike z občinsko upravo v Gorici, prav tako pa tudi z občino Doberdob, s katero so imeli nekaj skupnih vprašanj ter jih uspešno rešili. «Današnje je naše prvo srečanje — je nato nadaljeval predsednik — ter se nadejam, da se bomo pozneje občasno srečavali, kadar se bo za to pokazala potreba.» Omenil je odprto mejo ter sporazume, ki nastajajo ob njej. Promet ob tej meji pa je potrebno še bolj sprostiti ter poživiti. Prisotnim je opisal nekatera vprašanja razvoja novogoriške občine ter zaključil svoja izvajanja takole: «To srečanje naj bo začetek stalnega in plodnega sodelovanja med našo občino ter slovenskimi upravami onkraj meje. V spomin na ta dogodek vam poklanjam novogoriški grb — stilizirano vrtnico, ki je naš simbol.» Dar je poklonil vsem trem županom.

V imenu občinskih uprav se je za povabilo in prijazne besede zahvalil doberdobski župan Andrej Jarc. «Nas zanima, kako se razvija novogoriška občina, naša soseda. Hkrati ima ta obisk za nas Slovence v zamejstvu tudi globlji pomen.» Ugotovil je, da se v deželi Furlaniji — Julijski krajini razmere za našo narodno skupnost izboljšujejo. Ko je omenil odprto mejo, je dejal, da je velikega pomena za medsebojne stike ter nam je taka politika dobrega sosedstva omogočila tudi današnje srečanje.

Župan Jarc je v imenu skupne delegacije izročil predsedniku Šimcu pergament treh občin s slovenskimi narodnimi motivi ter sliko Vladimira Klanjščka iz Števerjana.

V prostem pogovoru so se nato seznanili z delovanjem krajevnih ustanov, s poglavitnimi smernicami njihovega razvoja, s komunalnimi izgradnjami itd.

Po srečanju na občini, ki je trajalo približno eno uro, so si ogledali novi otroški vrtec, tovarno pohištva Meblo, po kosilu pa so odšli najprej k spomeniku padlim v Gonjače, od tam pa v dobrovsko vinsko klet. Pozno popoldne so slovenski upravitelji treh goriških občin prek mejnega prehoda Plešivo zapustili goriška Brda.

Zagotovila tovarni «Meteor» v Ronkah

Deželni odbornik za industrijo Dulci je te dni uspešno zaključil posredovalno akcijo pri ministru za obrambo Tanassiju v prid tovarne letalskih in obrambnih elektronskih naprav «Meteor» pri Ronkah.

Gre namreč za sklep ministrstva za obrambo, ki je nameravalo naročiti v Kanadi naprave nekega sodobnega sistema za nadzorovanja bojnih polj z letali brez pilota. Naročila bi vrgla kanadski industriji nad štiri milijarde lir, medtem ko v «Meteorju» pripravljajo soroden sistem «Gufo».

Po posredovanju deželnih organov je Tanassi sporočil, da bodo pogojili podpis pogodbe s Kanadčani posebnemu sporazumu z «Meteorjem», ki bi za Kanado gradil podobne sisteme za 45 odstotkov vrednosti uvoženega materiala.

V Pevmi še vedno fašistični napis

Domačini v Pevmi se pritožujejo, da so fašistične napise pred šolo le delno odstranili. Občinski delavci so prebelili le zid šolskega poslopja, ki je občinska last. Pustili pa so napis «Duce» in znak fašistične organizacije Avanguardia nazionale, ki sta na kabini ENEL. Občinski delavci se verjetno niso hoteli dotakniti stavbe, ki je last ENEL. Če je tako, bi pa moralo za to poskrbeti to podjetje. Napis ni v čast nikomur, posebno še, ker je viden z glavne ceste.

Otroci iz Jamelj in Dola jutri v kolonijo v Tržič

Jutri bo prvih deset deklic in fantov iz Dola in iz Jamelj pričelo obiskovati dnevno obmorsko kolonijo v Tržiču. Otroci iz doberdobske občine hodijo že vrsto let v to kolonijo, na podlagi sporazuma med tržiško in doberdobsko občinsko upravo. Prva skupina, v kateri so Doljani in Jameljci, bo obiskovala kolonijo od 12. do 31. julija. Z otroki bo domača, slovenska spremljevalka ga. Alojzija Lavrenčič. V avgustu bo v kolonijo odšla druga skupina otrok, tokrat iz Doberdoba.

● **Sinoči se je pričela poletna** «šagra» podgorskih športnikov na nogometnem igrišču pri Madonnini. Veseličnl prostor bo odprt vsak večer. Na sporedu so plesni večeri, vmes tudi razna šaljiva tekmovanja.

RAZGOVOR Z RAVNATELJEM EDMUNDOM KOŠUTO OB KONCU ŠOLSKEGA LETA

Odlični letošnji šolski uspehi gojencev goriškega Dijaškega doma

Tesni stiki z gojenci domov v Trstu in v Novi Gorici - Živahno udejstvovanje gojencev tudi na izvenšolskem področju - V povojnem času je študiralo v goriškem domu nad tisoč gojencev - Dobro se počutijo tudi Benečani

Skupinska slika letošnjih gojencev goriškega Dijaškega doma

Nad tisoč fantov in deklet je obiskovalo v četrtstoletnem razdobju slovenski Dijaški dom v Gorici. V tem zavodu so preživeli svojo najlepšo mladeniško dobo dijaki iz Doberdoba in iz Števerjana, iz Tržiča in iz Beneške Slovenije, iz Sovodenj pa z Vrha, iz Jamelj pa z Oslavja, skratka fantje in dekleta iz vseh krajev Goriške, pa tudi iz kakega drugega kraja naše dežele.

Šolali so se v letih, ko je bil Dijaški dom nastanjen v stavbi pri glavnem kolodvoru, ko so bivali pri zasebnikih, pa tudi ko je bila sedanja stavba v Svetogorski ulici urejena na drugačen, starokopiten način. Študirali so, ko so bili pogoji težji od današnjih, ko ni bilo šolskih podpor, ko ni bilo potnih nakazil, ko je bilo gospodarsko stanje v marsikateri slovenski kmečki ali delavski družini neprimerno slabše od današnjega.

Večina med njimi je šolo, za katero so jih starši namenili, končala. Mnogi so se zaposlili doma, nekateri pa so morali v velika italijanska mesta, tretji spet v inozemstvo. Veliko število bivših gojencev slovenskega Dijaškega doma v Gorici se je tako doma kot v drugih krajih vključilo v javno, prosvetno, športno, politično življenje in ob vsaki priložnosti najdemo med našimi vidnimi ljudmi na kateremkoli področju imena bivših gojencev Dijaškega doma.

To pomeni, da so jih v Dijaškem domu pravilno vzgojili. Ravnatelj Dijaškega doma Edmund Košuta nam je ob zaključku šolskega leta dejal, da so gojenci Dijaškega doma vključeni v naše manjšinsko delovanje. Logično je, da se morajo v prvi vrsti zanimati za šolska vprašanja in za dosego dobrih šolskih uspehov. Vendar pa jih mora zanimati tudi življenje naše narodnostne skupnosti. Zaradi tega se gojenci goriškega Dijaškega doma aktivno udejstvujejo v športnih in prosvetnih društvih, stalno obiskujejo predstave Slovenskega gledališča pa tudi druge kulturne prireditve.

Letos so ustanovili deklamatorsko skupino, ki je priredila Prešernove proslave v Števerjanu in v Gabrjah. Večino članov novoustanovljene mladinske dramske skupine so sestavljali gojenci Dijaškega doma. V domu samem je zelo razvita kultuno - družabna dejavnost, saj imajo tradicionalne sobotne večere, na katerih se seznanjajo z aktualnimi vprašanji, na sporedu pa imajo tudi razne proslave, predvajanja filmov, razne kulturno - prosvetne večere.

Že vrsto let gojijo tesne stike s tržaškim dijaškim domom. Letos so bili na izletu v Trstu, kjer so se s tamkajšnjimi gojenci pomerili v raznih športnih disciplinah. Ob tisti priložnosti so se Goričani poklonili bazoviškim žrtvam na kraju, kjer so fašisti postrelili štiri junake našega narodnega odpora.

Prijateljske odnose imajo tudi z gojenci Dijaškega doma v Novi Gorici. Ob obisku Novogoričanov pri nas so oboji izvajali bogat kulturni program. O goriškem Dijaškem domu je poročal tudi ljubljanski radio. V reportaži je dopisnik prikazal življenje v tem zamejskem vzgojnem zavodu. Lep uspeh so dosegli gojenci tudi na zaključni prireditvi v domu.

V svojem prostem času se lahko gojenci poslužujejo knjig domske knjižnice, v kateri imajo nad 2000 knjig. Dotacijo stalno izpopolnjujejo, knjižnici so na razpolago krajevni slovenski časopisi, imajo pa tudi številne revije iz Slovenije. Gojenci sledijo v glavnem programom slovenske televizije, da tako spoznavajo dogajanja v matični domovini.

Govorili smo o obisku v Trstu. Naši gojenci pa so šli letos pozimi tudi na Vogel, ob zaključku šolskega leta so priredili na domskem dvorišču veselico, pekli so čevapčiče, gojenci so v odbojki tekmovali z vzgojitelji (gojenci so seveda zmagali!).

Šolski uspehi. Letos so imeli v domu 82 gojencev. Od teh jih je 57 izdelalo, 19 jih ima popravne izpite, le trije so padli. Trije gojenci pa prav v teh dneh delajo veliko maturo v Trstu. Poprečje je torej boljše kot je splošno na slovenskih šolah, ki jih gojenci Dijaškega doma obiskujejo. Ravnatelj Košuta nam je dejal, da je z uspehom zadovoljen, še bolj pa je bil, ko je ugotovil, da so se gojenci v študiju in tudi na drugih področjih zares potrudili.

Še podatek o gojencih iz Beneške Slovenije. Letos so jih imeli v domu štirinajst.

Ob zaključku razgovora nam je ravnatelj Edmund Košuta dejal: «Dijaški dom v Gorici je, za razliko od ostalih, laični zavod. Mnenja sem, da so se gojenci v zavodu dobro počutili, ker le tako lahko jamčimo naš obstoj. Da je to res, nam priča stalno število naših gojencev, računajoč, da se mora vsako leto vpisati večje število novih gojencev. V vsakem šolskem letu imamo namreč petnajst novih fantov in deklet. Dobro počutje gojencev v zavodu izhaja iz več faktorjev. Bistvena sta razumevanje vzgojiteljev in stalna pomoč otrokom ter stalni stiki s starši in šolo».

m. w.

V Ljesah, kjer deluje edini pevski zbor v Beneški Sloveniji, se te dni mrzlično pripravljajo na festival domače pesmi, ki bo na praznik sv. Jakoba. Pred tem pa je v vasi nastala napetost, ko so neznani šovinisti dvakrat porušili slavolok, ker je bila na njem omenjena Rečanjska dolina v slovenščini. Ko so vaščani napisali krajevno ime na hišo pred mostom, so nočni zlikovci, ki nočejo, da se tudi v Benečiji uveljavlja slovenski jezik, napis poskusili pomazati, kar pa jim je le delno uspelo

Objavljeni seznami profesorjev za poučevanje v letu 1971-72

Šolski skrbnik javlja, da so v veži italijanskega trgovskega zavoda v Ul. Culiat 2, včeraj objavili sezname profesorjev, ki želijo poučevati na srednjih in strokovnih šolah v prihodnjem šolskem letu. V roku desetih dni je moč vložiti rekurze.

NA VIDIKU JE KONGRES ANPI

V slovenskih vaseh so bili sestanki bivših partizanov

V soboto bo v Turjaku pokrajinska konference ANPI V novi odbor naj pride po en zastopnik iz vsake slovenske vasi - Pobude za spomenika padlim na Vrhu in v Štandrežu

V soboto 17. julija ob 17.30 bo v Turjaku pokrajinska konferenca zveze bivših partizanov ANPI, na kateri bodo govorili o pripravah za prihodnji pokrajinski kongres te zveze.

S tem v zvezi so se v raznih vaseh, kjer obstajajo sekcije ANPI, vršili v zadnjem času številni sestanki, na katerih so bivši partizani govorili o sedanjem političnem položaju, ki je vznemirljiv, ker je na nedavnih upravnih volitvah na jugu države neofašistična stranka pridobila veliko glasov. Na vseh sestankih so bivši partizani zahtevali večjo budnost v zvezi s pojavi fašizma, istočasno pa so zahtevali, naj policijska oblast prepreči vsakršni fašistični pojav, na podlagi že obstoječih zakonov.

Ne vemo, če bodo letos bivši fašistični preganjanci in bivši partizani praznovali 25. julij, obletnico padca fašizma. Morda bodo to proslavo združili z debato o bližnjem kongresu partizanske organizacije.

Sestanki so bili tudi v slovenskih vaseh, kjer obstajajo sekcije ANPI. Na sestankih v slovenskih vaseh sta bila prisotna člana pokrajinskega odbora zveze bivših partizanov Ladi Dornik in Avgust Lenarčič.

V Števerjanu so imeli politično razpravo, govorili pa so tudi o domačih problemih. Prav tako je bilo v Štandrežu (o tem sestanku smo že poročali), kjer so govorili tudi o partizanskem spomeniku domačim padlim. O spomeniku padlim partizanom so govorili tudi na sestanku na Vrhu. Tu so priprave za spomenik v polnem teku, kmalu bodo pričeli zbirati tudi denar. Prvo nedeljo v septembru bodo na Vrhu priredili partizanski praznik. Čisti dobiček tega praznika bodo namenili v sklad za postavitev spomenika. Podobne sestanke so imeli tudi v Doberdobu.

V krogih bivših slovenskih partizanov si prizadevajo, da bi ob prihodnjem kongresu ANPI prišel v odbor te zveze po en zastopnik iz vsake naše vasi. Zaradi tega bodo v kratkem ustanovili sekcije tudi v tistih vaseh, kjer jih sedaj ni.

Bivšim partizanom priporočajo prireditelji, da se sobotne konference v Turjaku udeležijo v čimvečjem številu.

Nocoj v Doberdobu nastop folkloristov z Jesenic

V okviru praznika «Dela» in «Unita», ki se vrši v Doberdobu, bo nocoj nastopila folklorna skupina «Tone Čufar» z Jesenic. Izvajali bodo narodne plese jugoslovanskih narodov. V odmoru bosta spregovorila pokrajinska svetovalca Jože Jarc in Enzo Menichino.

Jutri zvečer bo ples, na katerem bodo izvolili zvezdico Dela.

V torek stavka v tovarni «Fiocco»

V kemijskem oddelku podgorske predilnice, t. j. v oddelku «Fiocco», je v teku sindikalna akcija za nekatere izboljšave. S tem v zvezi so trije sindikati CGIL, CISL in UIL proglasili 24-urno stavko, ki bo za delavce od 14. ure v torek do 14. ure v sredo, za uradnike pa v sredo ves dan.

● **Ravnatelj goriške podružnice** Zavoda za socialno skrbstvo (INPS) javlja, da lahko zainteresirani kličejo poleg stare telefonske številke 54-01, še dve novi številki 81-962 in 81-963, ki ju ni v novem telefonskem imeniku. Telefonska služba goriške podružnice INPS se je tako izboljšala.

Karlo Belinger je odprl **osmico** v Ločniku, v Ulici chiese antiche 11, ob cesti, ki pelje na Kalvarijo. Toči dobro domače vino, merlot in tokajca.

Pogajanja za obnovo pogodbe za peke

Včeraj smo poročali o sindikalni zahtevi pekovskih delavcev. Prvi sestanek z zastopniki delodajalcev bo v torek v Gorici. Sindikati v svojem poročilu trdijo, da se bodo uprli morebitni zahtevi delodajalcev, da bi povišali ceno kruha, če bi prišlo do mezdnih poviškov za pekovske delavce.

Šolske vesti

Ravnateljstvo slovenske nižje gimnazije v Ul. Randaccio ter klasične gimnazije liceja ter učiteljišča v Ul. Croce, sporočajo, da je v teku vpisovanje dijakov v vse razrede teh šol za šolsko leto 1971-1972. Vpisovanje bo trajalo do vključno 24. julija. Za dijake, ki imajo popravne izpite, pa je vpis možen do 22. septembra 1971.

Uprava Slovenskega dijaškega doma v Gorici obvešča vse zainteresirane, da je njen urad odprt vsak delavnik od 10. do 12. ure.

V pisarni Dijaškega doma se starši prizadetih otrok lahko pozanimajo za pojasnila o tečaju za popravne izpite, ki bo v Domu v avgustu.

Ravnateljstvo slovenske trgovske šole v Ul. Seminario 6 javlja, da je vključno do 24. julija vpisovanje v vse tri razrede omenjene šole. Dijaki, ki imajo popravne izpite, se bodo lahko vpisali do 22. septembra.

Izleti

Danes popoldne ob 13.30 odpelje s Travnika avtobus izletnike, ki se bodo udeležili popoldanskega praznika SPD v Čepovanu. Na sporedu bo kulturno-športni program, nastopila bo tudi otroška dramska skupina društva «Oton Župančič» iz Štandreža z igrico «Luknja v naminem prtu». Odbor SPD vabi tudi druge planince, da se pridružijo z lastnimi avtomobili.

Kino

VERDI 16.00-22.00: «Dumbo». Barvna risanka.

CORSO 16.00—22.00: «Io sono la legge», B. Lancaster in R. Rian; kinemaskopski film v barvah.

MODERNISSIMO 16.00-22.00: «Zorro il dominatore», C. Quinney in J. Cortes; italijanski film v barvah.

CENTRALE 16.00—21.30 «Il computer con le scarpe da tennis», Walt Disneyev film v barvah; K. Russel in C. Romero; sledi slikanica «Che strazio essere uccelli».

VITTORIA 16.00—21.00: «La grande fuga», S. McQuinn in J. Garner; ameriški kinemaskopski film v barvah.

Tržič

AZZURRO 16.00—22.00: Il caso Venere privata», B. Cremer in R. Verley. Barvni film.

EXCELSIOR ob 15.30: «Rosolino Paternò soldato», N. Manfredi; film je v barvah.

PRINCIPE 16.00—22.00: «Promessa all'alba». Melina Mercouri in A. Dayan, barvni film.

S. MICHELE 15.00—22.00: «I due nipoti di Zorro», F. Franchi in C. Ingrassia; kinemaskopski film v barvah.

Ronke

RIO: danes film «Operazione Crepes Suzette».

Nova Gorica

SOČA (N Gorica): «Django strelja prvi», ameriško-italijanski barvni film — ob 16.15, 18.15, 20.15.

SVOBODA (Šempeter): «O kako čudovita vojna», angleški barvni film — ob 16.30, 18.30, 20.30.

RENCE: «V pomoč ljubezni», italijanski barvni film — ob 17. in 20.30.

DESKLE: «Bob, Carol, Ted, Alice», ameriški barvni film — ob 17. in 20.

KANAL: «Zadnji Mehikanec», francoski barvni film — ob 17. in 20.30.

ŠEMPAS: «Banditi», ameriški barvni film — ob 17. in 20.30.

PRVAČINA: «Kraljevske sanje», ameriški barvni film — ob 17. in 20.30.

DEŽURNI LEKARNI

V GORICI

V Gorici je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna KURNER, Korzo Italija 10, tel. 2576.

V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna dr. Fabbris, Ul. Cosulich 117, tel. 72480.

Danes je v Gorici odprta cvetličarna GORIAN RENATO, Ul. Garibaldi 9, tel. 2628.

Darovi in prispevki

Zvezi prostovoljnih darovalcev krvi je skupina prijateljev pokojnega Ercola Filipuccija darovala 13.000 lir. V spomin na pokojno Fedoro Fibbi daruje skupina njenih bivših učenk 14.000 lir.

V PRIREDBI PD «OTON ŽUPANČIČ»

TUDI LETOS V ŠTANDREŽU «AVTOMOBILSKI RALLY»

Letos bodo tekmovali tudi na jugoslovanskem ozemlju - Živahne priprave štandreških avtomobilistov

Prosvetno društvo «Oton Župančič» je vsestransko aktivno. V vrsto uspelih lanskih pobud, ko so praznovali 25-letnico ustanovitve društva, spada tudi avtomobilski rally, prvi te vrste na Goriškem. Lanska prireditev je doživela izreden uspeh, o njej se je veliko govorilo in pisalo ne le v Štandrežu marveč v vseh slovenskih vaseh in v mestu.

Letos bodo avtomobilski rally ponovili. Prireditev bo v nedeljo 25. julija. Avtomobilisti bodo štartali na glavnem trgu v Štandrežu ob 9. uri zjutraj ter krenili po goriških Brdih v Jugoslavijo, nato pa po Soški dolini skozi Novo Gorico na Kras. Mejo bodo spet prestopili v Jamljah, nato se bodo skozi slovenske vasi na tej strani meje vrnili v Štandrež.

Proga je dolga približno 150 kilometrov. Voziti bodo morali tekmovalci s poprečno brzino 40 kilometrov.

V Štandrežu se že vse pripravlja na ta rally. Prireditelji pripravljajo program, ki ga bodo objavili v prihodnjih dneh. Zagotavljajo, da bo zanimivejši kot lani. Tekmovalci bodo ves čas zaposleni z reševanjem raznih vprašanj.

Izvedeli smo, da bodo tudi letos v zaprtih tekmovalnih kuvertah «zanimiva» vprašanja. Ljudje se še danes spominjajo lanskih vprašanj, zlasti še onega, ki se je tako glasilo: «Koliko dreves raste sredi parkirnega prostora na Stari gori?» Eden izmed tekmovalcev je prešel vse kar je raslo tam okoli, dobil je kar 77 dreves namesto treh. S tem si je tekmovalna dvojica zapravila prvo mesto. Prireditelji se še spominjajo, da nekdo ni našel Čedada. Če bo isti tekmovalec sodeloval na rallyju tudi letos, bodo stvari potekale lažje, ker se bodo letos Benečiji izognili.

V štandreških avtomehaničnih delavnicah že čistijo mladeniči svoje avtomobile. Nekateri so si že nakupili zemljevide in razne turistične vodnike ter se pridno zanimajo za vse posebnosti, ki bi jih lahko našli na tekmovalni progi. Prepričani smo, da se bodo za stvar pozanimali tudi meščani pa tudi avtomobilisti iz drugih vasi. Prav tako smo prepričani, da bo tudi letošnji štandreški rally uspel.

RAZGOVOR Z RAVNATELJEM ŠOLE GM DR. GOJMIROM DEMŠARJEM

Glasbena vzgoja kot nepogrešljiv dejavnik v kulturnem življenju naše narodne skupnosti

Število gojencev na šoli GM narašča - Premalo zanimanja za orkestralne inštrumente - Šolski in koncertni nastopi - Koncerti na slovenskih srednjih šolah - S prihodnjo sezono koncertni abonma

Glasbena matica v Trstu je ob zaključku šolskega leta izdala — kot običajno — letno poročilo 1970-71, ki zajema njeno celotno dejavnost od šolske do koncertne in prireditvene sploh. Zbrani podatki pričajo o naravnost ogromnem delu, ki ga je opravil razmeroma maloštevilen profesorski zbor, pa tudi o delu, ki so ga opravili gojenci mimo izrazito šolskega - učnega, z raznimi solističnimi in skupinskimi nastopi.

Da ne bi navajali samo golih številk, povzetih iz poročila, smo ravnatelja glasbene šole GM dr. Gojmirja Demšarja zaprosili za razgovor, v katerem nam je dal še nekaj dodatnih informacij, številke same pa izpopolnil z nekaterimi nujnimi komentarji.

VPRAŠANJE: Primerjava števila gojencev v pravkar zaključenem in prejšnjem šolskem letu kaže, da ste imeli v sezoni 1970-71 več gojencev. Lahko to ugotovitev pripišemo naraščajočemu zanimanju za glasbeno vzgojo pri nas ali kakšnemu drugemu pojavu?

ODGOVOR: Ne samo po večjem številu gojencev, tudi po drugih pokazateljih lahko sodimo, da zanimanje za glasbeno vzgojo pri nas na Tržaškem in Goriškem narašča. 24 ali 25 gojencev več v sezoni 1970-71 pa gre na rovaš na novo odprte podružnice v Dolini, v katero se je kljub zapozne emu začetku pouka vpisalo 24 gojencev, kar je za prvo leto več kot zadovoljivo. Prav tako je zadovoljiv podatek, da je od skupnega števila 259 vpisanih gojencev na začetku šolskega leta ostalo na šoli in njenih podružnicah na koncu leta 235 gojencev, kar pomeni, da jih je odnehalo med šolskim letom le 24 in še od teh nekateri iz upravičenih razlogov.

VPRAŠANJE: Kakšna pa je predmetna struktura na šoli? Ste z njo zadovoljni?

ODGOVOR: Ne bi mogel trditi, da smo s predmetno strukturo povsem zadovoljni. Če pustimo ob strani splošen pojav na vseh glasbenih šolah, da je največ gojencev za klavir in harmoniko, potem moram ugotoviti, da je med mladino, ali pa morda tudi med starši, premalo zanimanja za orkestralne inštrumente, ki nudijo gojencem, ki se mislijo glasbi življenjsko posvetiti, tudi mnogo večje perspektive. Tako imamo na primer na 123 učencev klavirja, 69 učencev harmonike le 21 učencev violine, 2 učenca za čelo, itd., 6 za klarinet, 3 za trobento, itd., za nekatere orkestralne inštrumente pa sploh nobenega.

VPRAŠANJE: Kako nameravate to stanje izboljšati?

ODGOVOR: Z ustnim prepričevanjem med starši in pa tudi s posebnimi olajšavami za tiste, ki bi se posvetili študiju orkestralnih inštrumentov. Ne nazadnje računamo, da bo dobro agitacijo v tem smislu opravil tudi uspeh, ki so ga nekateri naši bivši gojenci že dosegli kot člani simfoničnih orkestrov pa tudi kot solisti.

VPRAŠANJE: Javno nastopanje gojencev na zaključnih šolskih in tudi drugih prireditvah sodi v sam šolski program, ima pa tudi velik moralni in spodbudni pomen. Iz navedb v poročilu 1970-71 je razvidno, da je bilo takih šolskih nastopov kar precej.

ODGOVOR: Res je, šolski nastopi so bistveni sestavni del pedagogije in moram reči, da jim polagamo veliko pozornost, čeprav nas stanejo precej truda. No, v pravkar zaključenem šolskem letu smo imeli nič manj kot 11 šolskih produkcij po zaporedju v podružnici v Dolini, potem dve zaporedni interni produkciji v Trstu in dve zaporedni zaključni produkciji ponovno v Trstu, nato pa nastope gojencev podružnic v Nabrežini, Trebčah, Dolini, na Proseku, ponovno v Nabrežini in na šoli v Gorici, potem pa še celo vrsto snemanj gojencev šole GM na radiu Koper, Trst A in Ljubljana. Nastopov mladinskih zborov smo imeli sedem, nastope harmonikarskega orkestra pa tri, če ne štejem sem še uspešna gostovanja harmonikarskega orkestra «Miramar» v Pavii, Stradelli in Recanatiju, pa še cele vrste drugih nastopov gojencev šole GM po raznih društvih ob raznih proslavah, natečajih, tekmovanjih, na gostovanjih itd.

VPRAŠANJE: Orkester Glasbene matice deluje kot samostojno telo v sklopu GM in brez njega bi bilo naše glasbeno življenje močno okrnjeno. Kako je bilo z njegovim delovanjem v obdobju zadnjenega šolskega leta?

ODGOVOR: Veseli me tvoja ocena orkestrovega pomena in vloge. Že ko sem omenjal premajhno zanimanje za učenje orkestralnih inštrumentov, sem imel seveda v mislih skrb za nov naraščaj za naš orkester, ki je v resnici nepogrešljiv v našem glasbenem življenju. Njegova dejavnost v zadnjem obdobju je bila zelo pestra in bogata. Imel je 10 samostojnih nastopov in sodelovanj od 7.11. 1970 do 29. 5. 1971 doma in v Sloveniji. Med drugim je razen v tržaškem Kulturnem domu koncertiral še na reviji glasbenih šol v Mariboru, na Prešernovi proslavi v Novi Gorici, v Nabrežini, na slovenskem liceju v Trstu in v Kopru. Deležen je bil tudi laskavih priznanj.

VPRAŠANJE: Glasbena matica ima na skrbi tudi koncertno poslovalnico, če naj jo tako imenujem: posreduje nam poleg koncertnih prireditev z lastnimi močmi tudi kvalitetna gostovanja umetniških ansamblov in solistov iz matične domovine. Kako si zadovoljen s to dejavnostjo v sezoni in s kakšnimi problemi se soočate kot prireditelji?

ODGOVOR: Kljub velikim organizacijskim naporom in gmotnim težavam so koncertne prireditve ena naših poglavitnih skrbi, saj se zavedamo, da si brez njih ne bomo tako lahko privzgojili koncertnega občinstva. Brez skromnosti lahko rečem, da je bila naša zadnja koncertna sezona bogata in kvalitetna. Imeli smo kar 16 ansambelskih in solističnih koncertov največ seveda v Kulturnem domu, nekaj tudi po društvih in na šolah.

VPRAŠANJE: Omenil si koncertne nastope na slovenskih šolah. Ti nastopi so vsekakor koristna novost, ki ste jo začeli uvajati. Nameravate z njimi nadaljevati?

ODGOVOR: Vsekakor, ne samo zato, ker je to bila naša želja že od prej, temveč tudi zato, ker so tudi vodstva naših srednjih šol pokazala zanimanje za tovrstne prireditve. Moram reči, da so dijaki te koncerte na šolah zelo prisrčno sprejeli in da so bili naravnost vzorni poslušalci. Naš namen in tudi namen tistih, ki si na šolah prizadevajo za glasbeno vzgojo je, da bi mladino čimbolj navdušil za glasbo in da bi glasbo občutili kot nepogrešljivo potrebo za splošno kulturno rast. Prav zato imajo ti koncerti tudi po načinu, kako so zastavljeni, velik pedagoški pomen. Seveda bomo skušali take šolske koncerte nuditi tudi drugim šolam na podeželju in tudi društvom, saj se je že večkrat pokazalo, da je zanimanje za koncerte v okolici celo večje kot v mestu.

VPRAŠANJE: Ko že govoriva o zanimanju za koncertne prireditve, bi bilo nemara prav, če bi se dotaknila tudi že nekaj let stare ideje o uvedbi koncertnega abonmaja, saj je najbrž res že prišel čas, da naše koncertno občinstvo, ki ga je sedaj že nekaj več kot v prejšnjih letih, tudi abonmajsko vežemo na koncertno življenje.

ODGOVOR: Zadovoljen sem, da si postavil to vprašanje, ker bi ga sicer sam načel. Glasbena matica je namreč sklenila da uvede koncertni abonma že s prihodnjo sezono. To je, kot si sam dejal, že dolgoletna težnja GM, pa tudi želja številnih obiskovalcev njenih koncertov. Na ta način pričakujemo, da si bo koncertna politika postopno oblikovala svojo lastno fiziognomijo. Program prihodnje sezone bo skušal zajeti koncertne nastope domačih solistov in ansamblov ter prvovrstnih glasbenih umetnikov iz matične domovine. V glavnih obrisih bi lahko povedal, da bo začel sezono 23. oktobra orkester GM pod vodstvom Oskarja Kjudra s sodelovanjem odličnega slovenskega solista Cirila Škerjanca. Pri drugem koncertu orkestra GM pa bo nastopila kot solistka znana harfistka Pavla Uršičeva. Izmed domačih umetnikov bo prav gotovo privlačen nastop «Baročnega ansambla», ki ga vodi flavtist Miloš Pahor. Iz matične domovine bomo imeli v gosteh priljubljeni Slovenski oktet, odličnega violinista Igorja Ozima in pianista Marjana Lipovška. Iz med večjih ansamblov je zagotovljen nastop simfoničnega orkestra RTV Ljubljana, predvidevamo pa tudi gostovanje zbora in orkestra «Consortium musicum» in koncert enega izmed najboljših jugoslovanskih pevskih zborov. Vsekakor bo spored prihodnje sezone, ki bo obsegal 9 koncertov, dokončno in v podrobnostih predstavljen občinstvu v septembru, ko bodo izdelani vsi načrti in ko bo objavljen tudi razpis abonmaja.

VPRAŠANJE: In na kraju še eno vprašanje: Kako zmorete vse to obsežno delo, ko pa je vendar znano, da je število vašega učnega osebja tako majhno in da se vaši pedagogi ukvarjajo tudi z delovanjem izven šole, bodisi kot pevovodje ali samostojni koncertanti?

ODGOVOR: Ne vem kako naj bi na to vprašanje odgovoril, da se ne bi zdelo, da hvalim lastno ustanovo in njene nameščence. Mislim, da je v vsem tem predvsem veliko ljubezni do dela in požrtvovalnosti in zavesti odgovornosti. Dobro vem, da bi brez vseh teh lastnosti skromen učni kader osmih stalno nameščenih pedagogov, katerim pomaga nekaj zunanjih sodelavcev, vsega dela, ki močno presega normalno delo v drugih ustreznih zavodih, nikakor ne zmogel. Zato sem mu dolžan javno priznanje in zahvalo, katero dolgujem tudi našim gojencem, njihovim staršem in vsej naši javnosti z upanjem, da bomo pri naših prizadevanjih tudi v bodoče deležni njih naklonjenosti in razumevanja, ki ga seveda pričakujemo tudi od javnih oblasti.

Razgovor zapisal
JOŽE KOREN

Koncert orkestra Glasbene matice na znanstvenem in klasičnem liceju «Dr. France Prešeren» v Trstu 20. 2. 1971

POPRAVEK

V včeraj objavljenem članku o Nori Jankovičevi, sta se vrinili dve napaki, ki so ju pozorni čitatelji gotovo opazili. Pri prvi je po tiskarski pomoti izpadlo nekaj besed in bi se stavek moral glasiti: «. . . v barkovljanskem zboru in v zboru Jacobus Gallus . . .». Pri drugi pa je napačno rečeno, da je hčerka pokojnega Milana Pertota, Milena, altistka. V resnici je koloraturka. j. k.

POTRČEV ROMAN «NA KMETIH» V DVEH IZDAJAH

Roman o slovenskem kmečkem človeku

Malokateremu sodobnemu slovenskemu pisatelju je dano, da kako njegovo delo skoraj hkrati izide v dveh izdajah. To je uspelo doslej Ingoliču in njegovi Gimnazijki. Zdaj pa je uspel Ivan Potrč z romanom Na kmetih. V zbirki Naša beseda je v okviru izbranega Potrčevega dela izšel tudi njegov roman Na kmetih, skoraj istočasno je založba Mladinska knjiga izdala ta roman tudi v samostojni izdaji s privlačnim ščitnim ovitkom. Ta uspeh Ivana Potrča je toliko večji, ker je istočasno šel preko platen slovenskih kinematografov tudi film Rdeče klasje, napravljen po tem literarnem delu. Zaradi uspeha filma je zraslo tudi zanimanje za njegovo literarno predlogo in slovenski bralci, zadovoljni spričo uspeha filma, bodo toliko rajši segli po literarni umetnini. Včasih je pri dobrem filmu težko brati roman, po katerem je bil film izdelan. Včasih je šele spričo povprečnega filma mogoče ugotoviti polno vrednost literarnega dela. Glede romana Na kmetih in filma Rdeče klasje pa lahko rečemo, da sta dve docela samostojni stvaritvi in da glede na delni odstop filma od literarne predloge, ne moremo govoriti o boljši ali slabši kvaliteti enega ali drugega. Seveda ostaja roman vedno vrhunska umetniška stvaritev in naj bo film še tako dober, vsa resničnost problematike in lepota Potrčevega pisanja se nam odkrivata samo ob branju njegovih del, oz. romana Na kmetih.

Roman Na kmetih predstavlja gotovo eno najboljših Potrčevih stvaritev. Roman obravnava slovensko podeželje, štajerske Haloze in ljudi tega področja neposredno po vojni, v času poskusov socializacije podeželja in ustanavljanja kmetijskih zadrug. Razen kmečkega problema in problema socializacije slovenskega podeželja pa je roman Na kmetih tudi ljubezenski roman. Osrednja osebnost romana je Južek, ki ga njegovo kmečko poreklo in ljubezen do zemlje, obenem pa ljubezen do ženske Zefe, zapeljeta v zločin. Roman, ki je napisan v obliki pripovedi v prvi osebi, je odlično napisan. Odlikuje ga odkrito prikazovanje razmer, plastičen jezik in odlično prikazani značaji. Prav to pa v svoji spremni besedi poudarja tudi Jože Šmit. Ocenjujoč Potrčev roman pravi Šmit, da sta življenjska in umetniška prizadetost pri Potrču vedno veljali zemlji in človeku, zlasti kmečkemu človeku in njegovi usodi. To pa v preteklosti in tudi dandanes, ko smo se prepričali, da je evangelij, takšen ali drugačen, eno, življenje pa drugo. In da lahko samo odkritosrčna beseda izpod umetnikovega peresa pomaga razčiščevati ta nasprotja in nakazovati pot v prihodnost. Šmit poudarja objektivno slikanje človeka v Potrčevih delih in tudi v romanu Na kmetih, pa živo umetniško pripoved in pristen ljudski jezik.

Roman Ivana Potrča Na kmetih bo kljub temu, da je poteklo že precej let, kar je bil napisan, našel v današnjem času dosti bralcev. Pomagal nam bo oživiti spomin na težave prvega povojnega obdobja ter nam znova predočil problematiko našega podeželja in njega ljudi. To pa v umetniški besedi, ki je odkrita in polna resnice, pa vendar tudi vere v človeka. Sl. Ru

revije

Dan št. 1

Nova revija v zamejstvu je potrebna, a mislim, da življenjskega prostora nima. Mora si ga šele ustvariti, utreti. Najti mora pravo pot do tiste skupine bralcev, katerim je predvsem namenjena in na tej poti ima prva številka značaj izvidnice.

Marsikaj pa je že razvidno: namen, način kako bo skušala doseči svoj cilj in kdo so ljudje, ki jo oblikujejo. Najbolj zanimivo bo ugotoviti izbiro in nastavek glavnih problemov, s katerimi se bo ukvarjala; kako globoko in kako široko bo posegla v življenje naše manjšine.

V prvi številki je nekaj člankov, ki se dotikajo teh načelnih stališč, ki bi jih lahko imenovali kulturna politika zamejskih organizacij. V članku Filiberta Benedetiča je zelo zanimiv prikaz prijema, s katerim se je naše gledališče lotilo tega problema.

Poleg upravičenih pritožb do odnosa oblasti, je prvo kar opazimo, da je publika označena z edinim nazivom «Slovenci» in da o njenem odzivu na delovanje SG ni omembe. Medlo je omenjena le kriza gledališča. O politizaciji gledališča se govori le kot o političnem klientelizmu in edino jamstvo za uspeh je nakazano v strokovnosti. Ta prikaz zveni nepreprič-ljivo.

Slovensko gledališče je tu že 25 let 'nosilec slovenske besede in izraz naše kulturne prisotnosti', kar ni malo, a niti dovolj, da bi zajelo vse sloje slovenskega prebivalstva v zamejstvu. Vsebinsko se SG v teh letih ni spremenilo, medtem ko se je razvila naša publika. V teh 25 letih se je razvilo naše zamejsko meščanstvo, ki je postalo glavni, a pasivni potrošnik naše kulture. Narodna zavest večine ostalega prebivalstva je ostala na isti regresivni stopnji, razvila se je le socialna zavest delavstva.

Repertoar našega gledališča lahko zadovolji predvsem prvi dve skupini in področja, kjer so ljudje še lačni slovenske besede. To velja predvsem za goriško, videmsko in delno tudi za tržaško pokrajino, kjer je še precej ljudi, ki so navezani na naš razvoj z osebnimi žrtvami in celo življenjskim sodelovanjem v manjšinskih organizacijah. Ti čutijo dolžnost biti abonenti SG, kot bodo čutili dolžnost kupovati DAN in prebrali bodo celo članke, ki jih v italijanski reviji ne bi zanimali.

A ti so manjšina in revija je upravičeno namenjena predvsem potrošnikom cenenega italijanskega tiska, ki niso imunizirani proti vsej njegovi negativni vsebini. Ti so večina, teh ne vidimo na naših prireditvah in ti se najlaže vtapljajo v italijanski večini. Slovenski jezik in kultura jim nista cilj, kot sta cilj gledališču; slovenščina jim je kvečjemu sredstvo, orodje, ki jim je vedno manj potrebno za življenje v današnji družbi. Potrebovali bi ga le za obravnavanje njihovih problemov.

Ti ljudje so večinoma delavci in ko jim ne gre le za oddih in zabavo, so njihovi problemi družbeni, torej politični; kulturni v zelo majhni meri. Nekdo, ki je morebiti v družbenem življenju opredeljen, ne more ostati pasiven pred kulturo, ločil bo njemu koristno od škodljivega a'i praznega in iskal bo prvo.

Da bi vsaj obstajal neki ožji stik med publiko in gledališčniki, da bi se po predstavi pogovorili, izmenjali mnenja! A gledalci odploskajo in gredo v bar, igralci odigrajo in gredo po svoje.

Ti pomisleki veljajo v glavnem tudi za revijo. Če hoče DAN imeti uspeh med določenim tipom bralcev, mora tudi govoriti o njih, z njimi, preko njih. Če sodimo članke prve številke po tem merilu, izstopa zapis Dina del Medica o emigrantih iz Beneške Slovenije v Švici. Napisan jasno, govori o razvoju društva emigrantov z vso tisto neposrednostjo, ki jo zna podati le kdor je sam deloval in doživljal tako pomembne dogodke.

Isto bi se lahko reklo o Spetičevem članku «Zdravje ni naprodaj», ki pa izzveni bolj strokovno, kakor tudi članek Alda Rupla o športu. Tu najdemo pravzaprav isti problem, kot pri gledališču: kakšno vsebino dajati športu in kako privajati do izraza to vsebino, ki naj ne bo samo narodnoobrambna, ker kot taka ne bi privabljala mladine. Rupel je problematiko nastavil, kako jo bo DAN obravnaval in razvijal? Mnenja manj pripravljenih športnikov ne bi bila nič manj zanimiva in značilna, pridobila pa bi na tisti neposrednosti, ki je pogoj za približevanje problema širši publiki.

Poleg informativnega članka o Terski dolini, ki ni skop s podatki, a je kljub temu preskromen, so ostali članki primerni za «višjo» kategorijo bralcev. Jezik, način izražanja, je precej podoben onemu iz strokovnih političnih revij. Mnenja so izražena zelo previdno in zato zapleteno, težko razumljivo. Tak je članek o Titovem obisku v Italiji.

Preveč se predpostavlja poznanje in zanimanje in sploh zasledovanje naše manjšinske problematike. Tako članek o tirolskem paketu predpostavlja poznavanje njegovih značilnosti, medtem, ko ne bi škodil okvirček, ki bi strnil pomen paketove vsebine.

Tema Osvobodilne fronte in sploh narodnoosvobodilnega boja je morda najvažnejša izmed vseh tistih, ki so občutene v vseh plasteh našega prebivalstva. Oblika predavanja pa ni najbolj primerna, zlasti, ko je toliko dogodkov še živih v spominu soudeležencev. Tako izgubi tisto neposrednost, o kateri je že bil govor. Čustveno obujanje spominov ne more zadoščati; vsebina in pomen OF bi morala biti aktualizirana, da bi nam lahko še služila ne le kot sentimentalna opora («kadar nam je hudo, spomnimo se OF»), ampak kot izkustvo.

Vorančev spis «Prvi maj» je kot nalašč za tako revijo. Naše slovstvo ima precejšen izbor podobnih del in prav je, da bi prešli v navado. Tudi rubrika «Iz naše preteklosti« je primerna in lahko bi se še razširila.

Če strnem vse prejšnje misli, izhaja naslednja ugotovitev: revija naj bo bolj neposreden izraz manjšine; naj ne govorijo preko nje vedno isti ljudje, ampak naj bo glasnik čim širšega kroga zamejskega prebivalstva. Širina naj ne omejuje posameznih stališč. To sodelovanje je treba vzbuditi s konkretnejšimi pobudami, ne le z vljudnim vabilom k sodelovanju.

Vprašajmo se samo, koliko je mož, ki so s prepričanjem stopili med partizane med tistimi «skritimi Slovenci», katere vidimo na naših prireditvah. Ti imajo gotovo kaj povedati in ti bi nudili reviji zanesljiv oprimek na nadaljnji poti, ki ne bo lahka.

PAVEL STRANJ

V SPACALOVI KRAŠKI HIŠI

Starejši del Spacalove kraške hiše-galerije z dvoriščne strani

«Kras mi je dal roditelje, Istra me je oplemenitila, morda je to dovolj, da nekaj vrnem Krasu...»

Ne da Spacal ne bi pošteno vračal Krasu svojega zavestnega dolga. V vsej njegovi umetnosti odsevata prav Kras in Človek na njem in dihata svoje polno življenje, prečiščena v umetniški viziji ustvarjalca in izluščena na bistveno, na to, kar je v Krasu in Kraševcu neponovljivega, kar jima daje čar pristnega. Paštni, kamnite ograde, polja, borjači in kalone pa sonce in luna, žbrince in stope: tudi če je človek bolj redko upodobljen, je vendarle prisoten v vseh teh elementih, ker je njih neločljivi sestavni del.

Na enak način vrača Spacal svoj dolg tudi Istri: čolni in soline, mreže in obala in za vsem tem neprisotno-prisotni izpiti in izžgani obrazi ribičev...

Pa je Spacal še drugače začutil nujo, da se oddolži svojemu kraškemu poreklu; da ovekoveči materialno kulturo kraškega človeka. V Kostanjevici, ki mu je dala očeta-kamnarja, ni našel primernega poslopja. Vojne vihre so vas porušile in na ruševinah obnovljeni domovi so v mnogočem izgubili prastaro kraško žitnost. Našel ga je v streljaj oddaljeni Škrbini, vasici, ki je, kot da bi bila od vedno, od samega nastanka kraških kamnitih goličav, kot da bi krila napredka nikoli ne zamahnila čez njo.

In tu v Škrbini, kjer pri sosedovih kamnita plošča govori, da je bil tukaj 2. junija 1940 aretiran narodni heroj Pinko Tomažič, je Spacal razpadajoči kraški domačiji vdahnil na novo prastaro življenje in ob pobožni spoštljivosti do resnice in z darom svoje umetniške duše ustvaril hram starožitnosti: kraško hišomuzej, v katerem zidovi, kalone in ganki, stope in žbrince, vodnjak sredi zaprtega borjača starinska stiskalnica in starodavne skrinje, podobe na steklu in iz hrastovine izrezani kipci, živijo za danes kot žive priče, od umetnika ožarjene z novim življenjem za rodove, ki so in ki bodo prihajali. Kajti Spacal ve, da je Kras vreden, da ga vsaj na tak način ohranimo takšnega, kakršen je bil... kakršen je bil glavni del domačije, ki nosi na vratni kaloni vklesano letnico 1660, na vhodni kaloni kasneje dozidanega gospodarskega poslopja s hlevi in kletjo pa letnico 1768.

In ko se v večerni temi prižgejo luči v zidnih vdolbinah, iz katerih je v stoletjih odsevala medla svetloba petrolejke, in se njihov odsev zlije z mesečino na zvezdnatem nebu in se začne igra silhuet prastarih predmetov in živega človeka ob njih, takrat se šele dodobra zaveš, da je Spacal svoj dolg Krasu dvakrat povrnil, zase in za druge.

Stopi, ljubitelj Krasa in Kraševca, do Škrbine in Spacal ti bo gotovo odprl vrata svojega kraškega hrama-muzeja, v katerem bo tudi ustvarjal in v katerem bo morda že na jesen odprl stalno galerijo svojih Krasu posvečenih del. Naužil se boš lepote in modernega, kakršen si, te bo za trenutek objel pajčolan nekdanjosti in potopil se boš v svet, ki je bil, pa mu današnji čas neusmiljeno izpodrezuje še zadnje koreninice, s katerimi se oklepa kraških skal...

j. k.

Starinski vodnjak in stope na dvorišču. V ozadju vhod skozi novejši del zgradbe

Ob vhodu na levo počiva brezdelna starinska stiskalnica za grozdje

Umetnik Spacal s furlanskim umetnikom - kiparjem Ceschio

Fotografije: Milan Bolčič

BOLJ KAKOR MALOKATERI POLITIK V ZDA

Senator Ted Kennedy pod težo grozilnih pisem

Vsako jutro, ko ameriški senator Edward Ted Kennedy zapusti svoj dom v McLeanu v Virginiji in gre na delo ali na pot v Washington, preživlja njegov devetletni sin Ted krizo, ki ni nepoznana ameriškim nevropsihiatrom.

Mali deček trpi zaradi velikega strahu, da po tem slovesu ne bo več videl očeta. Čuti, kakor da je to zadnji pozdrav. Ko spremlja svojega očeta, podoživlja deček vsako jutro tragični konec svojih stricev, ameriškega predsednika Johna Kennedyja in senatorja Roberta Kennedyja.

Niti mali Ted niti njegova desetletna sestra Cara Anne se ne spominjata strica Johna. Ameriški predsednik je bil ubit v Dallasu, ko je imela Anne dve leti, Ted eno leto, njun brat Patrick pa ni bil še rojen. Otroci pa se spominjajo vseh dogodkov v zvezi z umorom njihovega strica Roberta.

Kljub vsem previdnim ukrepom do otrok (v tistih dneh niso doma prižigali niti radia niti televizije) so otroci zvedeli za ime Sirhana Sirhana in tudi, da je bil obsojen na dosmrtno ječo. Mali Ted ve tudi za ime morilca strica Johna — Oswalda. Svoje matere niti več ne vprašuje, zakaj so ti ljudje ubili njegovega strica, toda v svoji otroški glavi ne more razgnati strahu, da bo kdo nekega dne ubil tudi njegovega očeta. Zaradi tega senator Kennedy pokliče večkrat na dan po telefonu družino in se pogovarja z ženo in otroki, posebno pa s Tedom. To dela ne glede na to, ali je v ZDA ali pa v Evropi.

Kar pretirano občutljiv deček ne ve in ne bo še dolgo zvedel, je dejstvo, da je njegov otroški strah več kakor utemeljen.

Malokateri politik v ZDA je podvržen tako intenzivni in stalni napetosti kakor Ted Kennedy. Senator Edward Kennedy dobiva na dom ali pa v senatni urad v enem letu izredno veliko število grozilnih pisem. V teh pismih za sedaj anonimni pisci z duševnim razpoloženjem kakor Oswald in Sirhan Sirhan pišejo Tedu Kennedyju, da ga bodo ubili, zakaj bodo to storili, zakaj bodo to storili njegovi soprogi in njegovim otrokom. Te pisane grožnje niso najhujša stvar. Huje je to, ker se lahko predpostavlja, da se za patološkimi namerami piscev grozilnih pisem lahko ali se že skrivajo neke preračunane sile.

Čeprav molčijo, člani Kennedyjeve družine očitno mnogo vedo, morda tudi za razloge, ki so napotili morilce nad enega ameriškega predsednika in nad ameriškega senatorja. Za predsednikom in podpredsednikom ZDA dobiva Ted Kennedy največ grozilnih pisem. V tej žalostni statistiki je «tretji človek». Od leta 1964 do danes so mu grozili s smrtjo 355-krat. Več kakor stokrat je dobil pisma, v katerih se grozi s smrtjo ali z ugrabitvijo njegovi soprogi ali otrokom. Ko pravimo, da je «dobil» grozilna pisma — ni to točno. Ta pisma dobivajo njegovi tajniki in drugo osebje.

Vse pismene grožnje Kennedyjem preslikajo in razmnožijo. Originali se izredno skrbno spravijo v arhivu, kopije pisem pa proučujejo agenti FBI in posebna washingtonska policija, ki varuje vladne funkcionarje. Pod «udarci» poibiaznih ni samo Ted Kennedy. Za njim dobiva največ telefonskih ali pisanih groženj demokratični senator Eugene McCarthy.

Ted Kennedy je bil v zadnjem času «čezmerno» zasut z grožnjami v zvezi s tragično smrtjo njegove tajnice Mary Jo Kopechne. Tedaj so se v delu ameriške javnosti širile vsakovrstne govorice o senatorju. Policijske agente, ki ga varujejo, mnogo bolj zanimajo pisci, ki grozijo Tedu Kennedyju vsak dan.

Monografija o Mariniju

Marino Marini, kipar konj in Pomon, čudežev in vojščakov, je ena največjih osebnosti sodobne umetnosti v Italiji in na svetu. Biografski podatki povedo, da je bil rojen leta 1901 v Pistoi, da se je umetniško šolal v Firencah, da se je izpopolnjeval v Parizu, Angliji, Holandiji; da je po vojni razstavljal v največjih umetnostnih središčih sveta; da je prejel veliko nagrad in priznanj in da je eden največjih sodobnih predstavnikov modernega kiparstva na svetu. Njegovo umetnost v besedi, predvsem pa v sliki nam predstavlja najnovejši zvezek zbirke MOJSTRI XX. STOLETJA, zbirke, ki izhaja istočasno v Italiji, Veliki Britaniji, ZDA, Kanadi, državah Latinske Amerike, v Španiji, na Portugalskem in v Jugoslaviji. Ta zbirka, katere knjiga posvečena Mariniju je četrta, predstavlja sodobnemu svetu največje umetnike našega časa. To pa v seriji monografij, ki s svojimi dognanimi teksti, številnimi podatki, bibliografskim seznamom in izjemno bogatim slikovnim gradivom pomenijo enega največjih dosežkov v umetnostnih izdajah. Odlično opremljena zbirka s knjigami velikega formata je za ljubitelje likovne umetnosti, posebno sodobne, resnično prava poslastica.

Monografijo o Marinu Mariniju je napisal Alberto Busignani, ki v svojem tekstu na štiridesetih straneh, polnem črnobelih reprodukcij, na nekonvencionalen način karakterizira umetniško ustvarjalnost Marinija. Njegov tekst dopolnjuje bibliografija, seznam razstav, predvsem pa barvne reprodukcije Marinijevih del. Odlično opremljena knjiga, s kritično esejistično predstavitvijo umetnika, pomeni torej z bogatim slikovnim gradivom vir za spoznavanje sodobne umetnosti, dragoceno umetniško monografijo, obenem pa knjigo, ki bo v veselje vsakemu ljubitelju likovne umetnosti.

Slovensko izdajo monografije o Mariniju je prevedla Dragica Perovšek, knjiga pa je izšla pri Državni založbi Slovenije.

Sl. Ru.

HOROSKOP

Veljaven od 11. do 17. julija 1971

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Bodite zelo previdni v svojih pogovorih z znanci, še posebno tedaj, ko hočete zaupati svoje skrivnosti. Raje skrbite za to, da redno opravite svoje dolžnosti, s tem si boste prihranili razočaranja. Vaše zdravje je v nevarnosti, zato se preveč ne izpostavljajte.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Bodite vztrajni in ne opuščajte že pričetega dela. Brezbrižnost in malomarnost vam bosta samo škodila. Odsotnost drage osebe vas spravlja v obup in tudi v sentimentalnih zadevah ne morete ničesar opraviti. Še pred koncem tedna se bo položaj razčistil.

DVOJČKA (od 21. 5. do 20. 6.) Vsaka stvar ob svojem času. Delo opravljajte vestno in skrbno, a ne pozabite, da se morate pri tem tudi odpočiti. Oseba, ki vam je zelo blizu, si tega želi in bolje je, da se tem željam prilagodite.

RAK (od 21. 6. do 22. 7.) Ta teden bo bolj prijeten in se boste pomirili, ker so vas v prejšnjem razdobju neke stvari motile in razburile, sedaj pa se bodo popravile. Paziti boste morali na svoje prijateljske stike. Bodite potrpežljivi.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) V ljubezni boste morali dati pobudo vi, zlasti če hočete, da bodo odnosi prisrčni. Čas je primeren za potovanje v družbi z znanci. Sploh bi se morali z njimi malo več ukvarjati. Napeti boste morali vse sile, da uresničite neki načrt.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Če ne boste zelo previdni, bodo nepričakovane zadeve motile vaše čustveno življenje, in sicer ljubosumje, nesporazumi in nezaupanje. Boginja ljubezni bo kaj čudno vplivala na vaše občutke, zaradi česar boste zamerljivi.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) S tem tednom se začne za vas dolgo srečno razdobje. Planet ljubezni stopi v zelo ugoden položaj in pozabili boste vse pretekle muke. Nekateri se bodo lahko ponovno zaljubili. Na delu ne vztrajajte preveč na svojem stališču.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Kar se tiče zasebnih zadev, ne jemljite jih preveč resno, vse se bo še dobro končalo. Ne bodite malenkostni, ko gre za to, da znancem izkažete hvaležnost. Sredi tedna boste v poklicnih zadevah želi uspehe. Dobri obeti za potovanje v tujino.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Naj vas ne motijo morebitne težave, ko gre za vaše uspehe, čeprav se bodo ti nekoliko zavlekli. Zberite raje vse moči, da boste dosegli cilj, ki ste si ga postavili. Doma imejte nekoliko potrpljenja, ker bo treba še nekaj časa, preden se bodo vse stvari uredile.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Vaše čustveno življenje bo manj razgibano kot v preteklosti. Planeti bodo kljub temu ugodno vplivali na vašo podjetnost. Kot vedno boste znali izgladiti ostrine. Precej živahni bodo odnosi s prijatelji in z znanci.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Ne smete obupati, če ne bo šlo vse tako, kot ste pričakovali. Imate namreč še več ugodnih prilik, da storite vse potrebno, da pride vaša osebnost do izraza. Če boste naredili napako, ne jezite se, bolje je, da jo popravite.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Tudi za vas se začenja srečno razdobje. Polni boste očarljivosti in vam ne bo težko vzpostaviti nove čustvene stike z osebo, ki jo imate radi. V prvih dneh tedna se boste sestali s prijatelji in se z njimi mnogo zabavali.

Nova imena za orkane v ZDA

Strašna dekleta: Camilla je pred dvema letoma razdejala Mississippi in Virginijo ter povzročila smrt 225 oseb. Carla in Betty sta, prva leta 1961 druga pa 1965 povzročili še mnogo večje zlo. Ta tri imena so sedaj zbrisali iz možganov računalnikov državnega centra za orkane v Miamiju. Po trditvah znanstvenikov so ta imena pogubonosna. Orkane bodo letošnje poletje «krstili» z ženskimi imeni, ki jih bodo izbrali iz seznama 21 imen. Kakor je izjavil eden od voditeljev omenjenega centra, ni do sedaj nihče protestiral proti tej tradiciji. Dodal je: «Dobivamo mnogo več pisem oseb, ki želijo, naj se njih ime vključi v seznam, kakor pa od oporečnic. Tako sledimo želji večine.»

Na podlagi nedavne statistike so ugotovili, da je 30 odst. možnosti, da bo letos zajel orkan obalo Mehiškega zaliva. Toda ravnatelj omenjenega centra se ne zanese na verjetnostne možnosti. Center stalno spopolnjuje svoje tehnične naprave za predvidevanje smeri neviht, ki običajno nastanejo zaradi tropičnih motenj v nekaterih delih Karibskega morja.

Zatem se motnje razvijejo v tropično depresijo z vetrovi, ki pihajo s hitrostjo 62 kilometrov na uro, nato nastane tropična nevihta in vetrovi dosežejo hitrost 117 km na uro. Končno nastane pravi orkan, ki se premika z najmanjšo hitrostjo 120 km na uro in doseže tudi hitrost 320 kilometrov.

Večine žrtev ne povzroči sila orkana, temveč jih povzročijo ogromni morski valovi in veliki nalivi, ki jih orkan povzroči. V prvem delu sezone zajamejo orkani atlantsko obalo ZDA, proti koncu pa se usmerijo proti zalivu.

Največja skrb centra je, kolikor mogoče prej opozoriti področja, ki jim grozi orkan. Letos bodo prvikrat skušali koordinirati podatke, ki jih bodo zbrala izvidniška letala, radarji in slike, ki jih posnemajo meteorološki sateliti. Vse te podatke bodo vnesli v računalnik in odgovor računalnika bo pomagal predvidevati smer orkana.

Težijo za tem, da vsaj za 15 ur prehitijo orkan, tako da bodo lahko zadosti prej obvestili prebivalstvo in odredili vse potrebno za pomoč. Toda možnost napak pri predvidevanjih je v vsakem primeru zelo široka. Prebivalci zaliva so torej v rokah orkanov.

V vasi Kopilo blizu Zenice so odkrili večje naselje, o katerem pravijo strokovnjaki, da je iz predzgodovinske dobe. Strokovnjaki računajo, da je naselje, kjer so našli sledove neolitskega življenja, staro okoli 5000 let.

CIRIL GALE — **DESPERADO JOAQUIN MURIETTA** — VLADIMIR HERCEG

KRIŽANKA

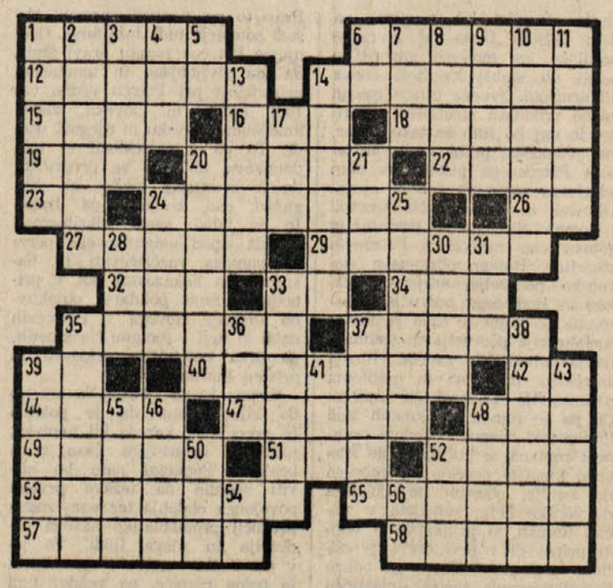

VODORAVNO: 1. spominska knjiga, 6. registrirana pravica do izkoriščanja izuma, 13. gledališče, 14. ravnik, 15. zvitek, 16. halogena kemična prvina, 18. makedonska politična delavka, narodni heroj (Vera), 19. ime nemške pesnice Seidel, 20. država v severni Afriki, 22. židovsko moško ime, 23. francosko žensko ime, 24. domač ruski tobak, 26. kemični znak za silicij, 27. duri, 29. sol solitrne kisline, 32. ime jugoslovanskega književnika Fincija, 33. enaka samoglasnika, 34. pritok Drine, 35. mednarodni fond OZN za pomoč otrokom, 37. francoski filmski igralec starejše generacije (Jean), 39. okrajšava za opus, 40. država v ZDA, 42. ljudska pritrdilnica, 44. belo rumena barva, 47. industrijsko mesto v belgijski pokrajini Flandriji, 48. naelektren delček atoma, 49. sušica hrbtnega mozga, 51. orožje s tetivo, 52. rokodelstvo, 53. angleški geometer, po katerem se imenuje najvišja gora na svetu, 55 črni kontinent, 57. pritok Pada, 58 obrtnik živilske stroke.

NAVPIČNO: 1. osrednji prostor v starorimskih hišah, 2. sovjetski kozmonavt, ki je prvi stopil v vesoljski prostor (Aleksej), 3. večji zvitek blaga, 4. vrtna hišica, 5. osebni zaimek, 6. kratica za «plavalni klub», 7. ime ameriške filmske igralke Gardner, 8. živalska noga, 9 hitro hlapljiva tekočina, ki jo uporabljajo v medicini, 10. noviteta, 11. italijansko pristanišče v Jadranskem morju, 13. del posteljnine, 14 mesto v evropskem delu Turčije (Adrianopol), 17. japonski telovadec, ki se je proslavil na rimski olimpiadi, 20. kradljivka, 21. nordijski izraz za smuči, 24. afriška država, 25. zemljevidna knjiga, 28. evropski veletok, 30. vodna žival, 31. znamka Tomosovega avtomobila, 33. izdajalski Grk pri Termopilah, 35. pisarniško vodstvo, 36. daljša doba, razdobje, 37. neumna, domišljava ženska, 38. ptica, ki živi v velikanskih jatah ob obalah severnih morij, 39. zbor osmih pevcev ali glasbenikov, 41. nesreča, hudobija, 43. simfonična suita Rimskega-Korsakova, 45. tropsko drevo s črnim lesom, 46. merska enota, 48. afriški ptič, 50. brkati orel, 52. kratica države Oregon v ZDA, 54. avtomobilska oznaka Sombora, 56. začetnici enega najvidnejših sodobnih slovenskih grafikov.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. koncert, 8. tarok, 13. oporoka, 14. kinolog, 16. detel, 17. Roland, 19. NL, 20. aras, 21. Tibera, 22. IRO, 23. KA, 24. samota, 25. klas, 26 Trans, 29. KK, 30 Elida, 31. Odets, 33. akter, 35. komat, 37 Ob, 39. Lenin, 41. aker, 42. klavir, 44 Ot, 46 sto, 47. poklic, 48. kava 50. Ta, 51. Marais, 52 vazal, 53. Ankaran, 55. Leonora, 57. torek, 58. arhivar.

TONE SVETINA

128. **UKANA**

DRUGA KNJIGA

Blisku so se misli vrtinčile okoli Melite. Skoraj vso pot do jame je bil v duhu pri njej. Okužila ga je s poželenjem. Dotik njenih rok, njene oči, duh njenih las — vse mu je vzbujalo voljo po obstoju Če jih pred jamo čaka sovražnik, bo konec njenih in njegovih sanj. In kako ji bo težko zaradi Ane! Le kdo ji bo verjel, če ne bo njega? Ob teh mislih ga je zagrnila žalost, iz katere ga je vzdramil Tadik, ki so ga prevzemale drugače misli — računal je na spopad pred jamo.

»Ali se ti ne zdi, Blisk, da sem napravil neumnost? Mislil sem, da se bosta takoj vrnila. Zdaj pa ni nikogar...«

»Težko je.. Če bomo padli, ne bo nihče vedel, da smo poizkusili vse, da bi ga rešili. Če pa ostanemo živi, bodo rekli, da smo ga pustili v jami...«

»Naj rečejo, kar hočejo. Zdaj nam gre za nohte.«

Začeli so se vzpenjati na Veliko goro. Zdaj so začutili, da jih bole mišice na rokah in nogah in da jim obrvi zaliva znoj. V svitu baterij so se bleščali kapniki Kalvarije, hladno veličastni kakor trpljenje, ki ga ne razume nihče, če ga ni sam preživel. Na najvišji točki so se sredi gozda kapnikov ustavili. Ugotovili so, da tudi tu ni kurirja za zvezo. Tomo je nestrpno zavpil na vse grlo:

»Saksida, kje si?«

Njegovi klici so zamirali, odmev se je trkljal po globinah neznanih brezen in počasi zamrl. Nekaj časa so čakali. Tišino so prebadali drobni zvoki kapljic, ki so padale enakomerno s stropa, kot bi merile čas.

«Kaj pa, če so ga Nemci že ubili? In če so pobili tudi druge, ki smo jih bili postavili za zvezo z vhodom?« je pomislil Tomo. Ni verjel, da bi fantje, ki so bili izbrani izmed najboljših borcev Vojkove brigade, ušli in reševali samo svojo kožo, komandir zasede bi jih prav gotovo napodil nazaj. Nešteto možnosti se je prepletalo, ki jih vodja ni znal razvozlati. Tomo je vedel: kadar stvari ne potekajo več po načrtu, ker jih spreminjajo neznane sovražne sile, je treba ukrepati po občutku. Pripraviti se je treba tudi na najmanj zaželeno možnost. Bili so v kritičnem položaju, razbiti na tri skupine in izgubljeni v jami, ki jo razen vodnika nihče ni poznal, za nameček pa so jim svetilke samo še medlo brlele.

Naposled je Poljak prijel za brzostrelko in ukazal: »Vsi s pripravljenim orožjem počasi naprej.«

Hodili so skozi rove, dvorane in spet rove, previdno, polni dvomov, tesnobe in strahu, da se bodo srečali z Nemci, a še vedno trdno odločeni, da se morajo prebiti na svetlo. Le sence so se jim zdele čedalje bolj nevarne, kapniki so bili podobni Nemcem in čas se je ustavil... V podzemlju, kjer je večna noč, čas teče in se meri drugače kot pri belem dnevu.

Bližali so se že umetnemu rovu na poti v Črno jamo, o zvezi pa še ni bilo sledu in minerjev tudi ni bilo za njimi. Pred Tomom je vstajalo težko vprašanje: naj se prebije iz jame kar brez njih?

Tušar in Dušan sta vsa zasopla pritekla na rob dvorane, kjer sta v zraku začutila dušeč dim. Na vsakih deset metrov sta se ustavila in tulila: «Rudi, Rudi, Rudi... Ruuudi...»

Odmev njunih glasov so požirale eksplozije, ki so pretresale vetline.

«Najbrž ni več živ... Nemogoče, da bi se rešil iz ognja,» sta sklepala. Toda poslušala sta glas vesti in šla naprej, dokler sta mogla. Dim je bil že tako gost, da ni bilo mogoče vzdržati, vztrajno se je valil in ju zagrinjal. Čutila sta vročino in plapolanje ognja, iz katerega so regljale strojnice.

Obupana sta se vračala in klicala, posebno ob breznih stranskih rovov, ki so držali kdove kam.

Na križišču, dó kamor je segal tir jamske železnice, sta zagledala na tleh kramp.

«Tu naredi v tla puščico, da bo vedel, kam smo se umikali,» je Tušar naročil Dušanu.

Fant se je sklonil in molče zarisal v ilovnata tla meter dolgo puščico proti Kalvariji. Potem sta vzela pot pod noge in se napotila navkreber. Baterije so jima svetile vse bolj medlo. Na robu sobane, od koder se je cepilo nekaj stranskih rovov, sta spet postala in klicala. Ko sta umolknila, je Tušarja spreletel srh: «Ali slišiš, Dušan?»

«Da, odmev.»

«Ni odmev, ti slabo slišiš zaradi eksplozij.»

Tušar je napeto prisluhnil. Iz podzemlja je odmevalo zamolklo klicanje.

Spustila sta se malo niže in zavpila oba hkrati:

«Rudi, Rudi...»

Zdaj sta razločno zaslišala odgovor: «Ohoj, ohoj, ohoj, oj, oj...» Glas je prihajal iz prepadov Tartara in se prepletal s šumi podzemske reke.

Rudi... Le kako ne bi zašel v tem prekletem labirintu! Da se je le rešil in ga nista iskala zaman. Vpitje je bilo vse močnejše, dokler nista zagledala v temi migljajočo lučko, ki se je večala.

Toda... iz medle svetlobe so se izluščili preplašeni obrazi Sakside, Durčiča in Marolta. Bili so tako upehani, da so padli po tleh. To je bila patrulja, ki jo je iskal Tomo — bila je zašla v brezna Tartara, vse do narasle reke, in tavala že precej dolgo. Vsi so z žalostjo v srcu mislili na Rudija; ker ga ni, jim ne kaže drugega, ko da gredo...

«Tecimo zdaj, ko smo vsi!» je predlagal Tušar in se pognal v dir.

Mnogo časa so izgubili in močno zaostali. Zato je Tušar divjal, zaman so ga prosili, naj se malo unese. Toliko da jim ni raztrgalo pljuč. Le strah pred Nemci jim je pomagal, da niso omagali in obležali.

Na začetku umetnega rova v Črno jamo so dohiteli Tomovo skupino, ko se je basala skozi luknjo, izkopano v zidu.

Tomo je z grozo ugotovil, da tudi tu ni kurirja za zvezo. Potem je ukazal, naj tečejo. Blisk je mislil, da mu bo odpovedalo srce. Lovili so sapo in kleli, toda zaostal ni nihče. Na sredini rova jim je pritekel naproti kurir za zvezo z vhodom. Spotaknil se je in padel. Bled in ves prepaden se je pobiral in poročal: «Kurir zasede je prišel povedat v jamo, da se tik pod položaji utrinjajo rakete. Nemci obkoljujejo vhod...»

«V tek!» je zarjul Tomo. «Ti, kurir, pa do naslednje zveze... sporočit, da prihajamo... Držite se, hudiči, držite se do zadnjega naboja!»

Zdaj, ko so vedeli, da bodo odločale tudi sekunde, kot je bil dejal Tomo, so zbrali poslednje sile.

Pod oboki Črne jame je buhnil vanje val svežega zraka, na prvih stopnicah pa so že zaslišali odmev rafalov in eksplozij bomb v gozdu, kjer se je zaseda spoprijela z napadalci.

Na vrhu stopnic, kjer se je začenjal gozd, so zagledali med vrhove ujet košček začudenega neba, kjer so blestele zvezde. Tomu še nikoli niso bile tako blizu in tako drage, čeprav je zrl vanje le kratek hip, kajti pred jamo je bil sovražnik. Pred izhodom so žvižgale krogle mitraljeza. Sprejel jih je vodnik, ki je komaj zadrževal pritisk obkoljujočih.

«Pohitite! Na levi zgoraj držimo še jarek, po katerem bi se lahko izmuznili.»

Skozi vejevje je proti izhodu švistnila raketa in padla mednje kot sestreljena zvezda. Spodaj med skalovjem pa so slišali rezko povelje nemškega oficirja.

«Prvi vod, levo krilo, naprej, los, los... Ogenj! Polovite žive!»

Splazili so se od obstreljevanega vhoda na rob skal, kjer je pritiskalo nemško levo krilo. V pomoč desetini v zasedi je zabobnela strojnica diverzantov, nato so spregovorile še ročne granate. Med eksplozijami, ki so odmevale huje ko topovske salve, se je sovražnik umaknil.

Spustili so se v korito, kjer so bili na varnem pred nem-

DANES NA MARATONSKI PLAVALNI PROGI CAPRI - NEAPELJ

Egipčani merijo na prvo mesto

Med ostalimi bosta nastopila tudi Italijan Travaglio in Jugoslovan Rogušić

«Bitka velikanov» naj bi bila oznaka, ki bi najbolj pristajala današnjemu maratonskemu plavalnemu tekmovanju na 33 km dolgi progi od Caprija do Neaplja. Kot smo že poročali, bo to tekmovanje veljalo tudi za svetovno prvenstvo v plavanju na dolgih progah.

Še nobeno leto se ni prijavilo toliko tekmovalcev in bo zato v vodi kar precej «gneče». Nastopilo bo namreč kar 18 profesionalcev, 13 amaterjev ter dve dekleti, tako da bo zastopanih v vodah neapeljskega zaliva kar 19 držav. Med temi bo tudi Jugoslavija (in seveda Italija). Torej, število prijav posameznikov in držav je res rekordno.

Posebno obeležje bo dala tekmovanju prisotnost Egipčanov, «nilskih krokodilov», ki so pravi specialisti za tovrstne nastope. Nekaj let jih ni bilo na tem tekmovanju, letos pa bodo s svojo prisotnostjo zopet povzdignili kakovostno raven tekmovanja. To pa je tem bolj, ker je v zadnjih letih posegla v Egiptu v maratonsko plavanje tudi vlada. Nakazala je velik prispevek za razvoj tovrstnega plavanja in v kratkem času je ta disciplina postala najpriljubljenejši šport v državi.

Egipčani stavijo svoje glavne upe na 24-letnega Marwana Ghzawija, ki je sicer «novi človek» v svetovni areni na dolgih progah, vendar pa so njegove možnosti v tej disciplini res izredne. Kot vse kaže bo ostalih šest zastopnikov Egipta plavalo le zato, da bi temu svojemu rojaku pomagalo k zmagi.

Med ostalimi imeni zasledimo še Italijana Giulia Travaglia, ki je imel v zadnjih letih na tem tekmovanju «monopol», dalje olimpijsko bronasto kolajno iz Mehike, Mehikanca Echevarrio, Jugoslovana Veljka Rogušiča, nato še enega zastopnika Južne Amerike, Iglesiasa in druge.

Kot kaže bi lahko prišlo danes v vodi do dveh «blokov»: v enem naj bi bili arabski plavalci, ki bi podpirali Ghzawija, v drugem pa vsi ostali tekmovalci, ki bi skušali Arabcem preprečiti pot do uspeha.

Na vsak način se obeta huda borba za najboljša mesta.

Odlični francoski smučar Jean Claude Killy, ki je aktivno tekmovanje že opustil, se je posvetil filmu. Na sliki ga vidimo s francosko igralko Daniello Gaubert, med snemanjem nekega smučarskega filma

PLAVANJE — NA 400 m PROSTO

Novi svetovni rekord 14-letne Shane Gould

Mlada Avstralka je pred tem zmagala tudi na 100 m prosto

SANTA CLARA (Kalifornija), 10. — V Santi Clari se je začelo mednarodno plavalno tekmovanje, ki je vsako leto med najpomembnejšimi plavalnimi prireditvami na svetu, saj na tem tekmovanju skoraj redno zrušijo po nekaj svetovnih rekordov, ali pa dosežejo vsaj več odličnih rezultatov. Tako je bilo tudi letos, ko je že v prvem dnevu (prireditev traja tri dni) padel svetovni rekord in sicer na progi 400 m prosto ženske. Postavila ga je izredno razvita, vendar komaj 14-letna avstralska plavalka Shane Gould, ki je pred tem v aprilu izenačila tudi svetovni rekord na 100 m prosto in izboljšala na 200 m prosto. Gouldova je dosedanji svetovni rekord, ki ga je postavila njena rojakinja Aren Moras letos 30. aprila v Londonu, izboljšala kar za 1" 4. Zanimivo je, da je Gouldova, ki je visoka 172 cm in tehta 60 kg, nastopila pred tem tudi v prvi točki sporeda, na 100 m prosto, in je plavala le za 4 desetinke sekunde slabše od svetovnega rekorda ter je, seveda, s tem časom tudi zmagala.

Amerikanci so se v prvem dnevu tega tekmovanja odrezali dokaj slabo in so morali kar pet — od osmih — zmag prepustiti tujcem. Čast ameriškega plavanja so rešili Spitz, ki je na 100 m prosto postavil sezonski svetovni rekord, enako kot njegova rojakinja Sue Attwood na 200 m hrbtno in ženska štafeta. Sezonski svetovni rekord je postavil tudi Sovjet Pankin na 200 m prsno, medtem ko je Windeatt plaval na 400 m prosto v času novega avstralskega rekorda in seveda rekorda Commonwealtha.

Rezultati:

100 m prosto ženske
1. Shane Gould (Avst.) 59" 3
2. Kim Peyton (ZDA) 1' 00" 9
3. Sandy Nielsen (ZDA) 1' 00" 9
4. Linda Johnson (ZDA) 1' 01" 4

100 m prosto moški
1. Mark Spitz (ZDA) 53" 0
2. Gerry Heidenreich (ZDA) 53" 2
3. Franck Heckl (ZDA) 53" 5
4. Vladimir Bure (SZ) 53" 7

200 m prosto ženske
1. Galina Stepanova (SZ) 2' 44" 7
2. Claudia Clavenger (ZDA) 2'45"9
3. Barbara Mitchell (ZDA) 2' 48" 9

200 m prosto moški
1. Nikolai Pankin (SZ) 2' 25" 7
2. Brian Job (ZDA) 2' 26" 0
3. Igor Panov (SZ) 2' 27" 8

200 m hrbtno ženske
1. Sue Atwood (ZDA) 2' 23" 2
2. Barby Darby (ZDA) 2' 23" 9
3. Lynn Watson (Avst.) 2' 25" 5

200 m hrbtno moški
1. Tim McKee (ZDA) 2' 09" 5
2. Mike Stamm (ZDA) 2' 11" 0
3. Charlie Campbell (ZDA) 2' 12" 0

400 m prosto ženske
1. Shane Gould (Avst.) 4' 21" 2
2. Karen Moras (Avst.) 4' 26" 4
3. Nancy Spitz (ZDA) 4' 29" 5

400 m prosto moški
1. Graham Windeatt (Avst.) 4' 05" 5
2. Graham White (Avst.) 4' 06" 0
3. Hans Fassnacht (Z. Nem.) 4'07"1
4. John Kinsella (ZDA) 4' 09" 8
5. Tom McBreen (ZDA) 4' 10" 0
6. Mike Burton (ZDA) 4' 11" 9
7. Gunnar Larsson (Šve.) 4' 14" 6

štafeta 4x100 m mešano ženske
1. Santa Clara SC 4' 34" 1 (Keena Rothhammer, Leslie Bryans, Karen Moe, Laura Fritz).
2. Sovjetska zveza 4' 38" 0

štafeta 4x100 m mešano moški
1. Los Angeles AC 4' 00" 1 (Gary Hall, Gregor Bet, Ross Wales, Dennis O'Connor).
2. Pasadena SC 4' 00" 7

ATLETIKA — PO DRŽAVNEM PRVENSTVU

Mnogo upanja za Helsinke po dobrih rezultatih v Rimu

Bo Arese letos le postal evropski prvak? «Uvoženi» Fiasconaro na mah med najboljšimi v Evropi - Med dekleti ima nekaj možnosti le Donata Govoni

Državno atletsko prvenstvo, ki se je končalo v Rimu pred nekaj dnevi je nedvomno pokazalo, da je italijanska atletika z zadnjem času občutno napredovala, čeprav sta bila na tekmovanju samem dosežena le dva nova državna rekorda. Do izraza je prišlo precej novih imen, ki dobro obetajo za prihodnji del sezone.

Prvenstvo je seveda bila zadnja važna prireditev pred evropskim prvenstvom, ki bo čez mesec dni v Helsinkih na Finskem. Skrbi trenerjev so usmerjene sedaj prav na to prireditev.

Italijanski atleti so v letošnji sezoni dosegli že 6 novih rekordov velike evropske vrednosti, nekaj dobrih rezultatov in rekordov pa je bilo tudi med dekleti.

V primeru, da bi bili atleti v odločilnem trenutku na višku forme, računa lahko Italija na 3 zmage 5000 m, 1500 m, 110 m in 400 m lo dobre uvrstitve še v tekih na 5000 m, 1500 m, 110 m in 400 m z ovirami, v disku in kladivu, v skoku v višino. Med dekleti ni kandidatk za zmago, dobro pa se lahko uvrsti na 400 m ali na 800 m borbena Donata Govoni.

Veliko zanimanja povzroča iz Južne Afrike «uvoženi» sprinter Fiasconaro, ki je v navidezno lahkoto dosegel odličen čas 45"7 na 400 m. Na razmeroma skromnem evropskem «trgu» se Fiasconaro s tem časom lahko že poteguje za zelo dobra mesta, z majhnim napredkom pa tudi za zmago. Prvo mesto lahko osvoji tudi Dionisi v skoku s palico, atlet pa je skrajno nezanesljiv, neodgovoren in nezrel. Doslej je na velikih tekmovanjih redno razočaral.

Poglavje zase je srednjeprogaš Arese. Letos je postavil odlične rekorde na 800 m (1'47"1), 5000 m (13' 40"), 10.000 m (28' 27"), na 1500 m pa je njegov čas 3'36"3 v sami svetovni eliti. Arese bo v Helsinkih gotovo tekel 1500 m in, če bo urnik dovoljeval, tudi 5000 m. Na 1500 m bi moral na papirju zmagati, njegova prezgodnja forma pa povzroča skrbi. Pogodno se je zgodilo že na evropskem prvenstvu v Atenah pred dvema letoma, ker je Arese, ki je bil tudi ob tisti priložnosti super favorit, v finalu klavrno podlegel.

Priložnosti za dobre uvrstitve imajo Italijani še s Simeonom v metu diska. Po nevarni operaciji na srcu se je v dveh letih furlanski atlet toliko opomogel, da je orodje ponovno poslal čez 60 m. Furlanska atletika bo v Helsinkih zastopana tudi z Vecchiattom v metu kladiva. Vecchiatto bi moral doseči 70 m vsaj za finale, ker so prav v tem zadnjem času kladivarji po Evropi v zelo dobri formi.

Veliko več kot za druge atletsko močnejše države velja za Italijo duševna priprava atletov. Vsak najmanjši napredek pomeni v Italiji veliko, pretirano reklamo, vsak majhen ali celo samo možni spodrsljaj pa veliko tragedijo. V neposrednem stiku z bolj zrelimi atleti drugih držav utegnejo igrati eksotične frizure, brade, brki, hlače «bermuda» in podobni modni pripomočki, nepomembno vlogo.

— lin —

Faustino Coppi, sin slavnega kolesarja Fausta Coppija, ni šel po očetovih stopinjah: bolj kot navadno kolo, mu ugaja tisto z motorjem. Pa tudi v prijetni družbi se rad zadržuje

PO OBJAVI FIP

Koledarji raznih košarkarskih lig

Bor bo v D ligi začel s tekmovanjem 7. novembra

Italijanska košarkarska zveza je v preteklih dneh objavila datume začetkov in zaključkov tekmovanj v raznih državnih prvenstvih. Ti datumi so naslednji:

MOŠKI

A liga
od 24. oktobra 1971 do 2. aprila 1972

B liga
od 7. novembra 1971 do 2. aprila 1972

C liga
od 7. novembra 1971 do 2. aprila 1972

D liga
od 7. novembra 1971 do datuma, ki se ni uradno določen.

promocijsko prvenstvo
od 14. novembra 1971 do 30. aprila 1972 za pokrajinski del; od 14. maja 1972 do 18. junija 1972 za medpodročni del

prvenstvo «I. divisione»
od 27. februarja 1972 do 30. junija 1972

mladinci (letnika 1953-54)
od 14. novembra 1971 do 14. maja 1972

«kadeti» (letnika 1955-56)
od februarja 1972 do 9. julija 1972

naraščajniki (letniki 1957-58-59)
od 7. novembra 1971 do 1. maja 1972

ŽENSKE

A liga
začetek 21. novembra 1971

B liga
začetek 7. novembra 1971

promocijsko prvenstvo
začetek 9. januarja 1972 za pokrajinski del
začetek 14. maja 1972 za medpodročni del

prvenstvo «I. divisione»
od 27. februarja 1972 do 30. junija 1972

mladinke (letnika 1954-55)
začetek 5. decembra 1971 za pokrajinski del
od 31. marca 1972 do 25. aprila 1972 za medpodročni del

naraščajnice (letnika 1956-57)
začetek 6. februarja 1972 za pokrajinski del
od 1. junija 1972 do 2. julija 1972 za medpodročni del.

ATLETIKA — V BAKERSFIELDU

Nov svetovni rekord na 4x110 jardov ženske

Ekipa ameriške univerze Tennessee je v Bakersfieldu, v Kaliforniji, postavila nov svetovni rekord v ženski štafeti na progi 4x110 jardov s časom 44"7. Tekle so: Diane Hughes, Debra Wedgeworth, Mattiine Render in Iris Davis.

Novi rekord je za 3 desetinke sekunde boljši od prejšnjega, ki je bil od leta 1966 last britanske reprezentance.

STRELJANJE — Na evropskem prvenstvu

Italijanski strelci imajo mirno roko

Italija je zmagala na evropskem prvenstvu v Vittelu, v streljanju na glinaste golobe za ekipe. Italijanske barve so branili Bodini, Crocco in Ferrari. Vsaka ekipa je imela na razpolago 45 strelov, končna lestvica pa je taka:

1.	Italija	44
2.	Francija	41
3.	Španija	40
4.	Švica	38
5.	Belgija	35

Pregladka stena

Italijanska alpinista Mauro in Belforte sta se odrekla nadaljnemu nadaljevanju vzpona na Velikanov zob, v pogorju Mont Blanca. Prišla sta namreč do povsem navpične in glatke stene, v kateri ni nobenega oprimka, niti nobene špranje, da bi lahko zabila kline. S tradicionalnimi alpinističnimi pripomočki nadaljevanje vzpona zato ni bilo mogoče in sta sestopila.

NOGOMET — Za disciplinski pokal

Ekipa Vesne na prvem mestu

Deželni odbor FIGC za F-JK je objavila lestvica za disciplinski pokal v amaterskih tekmovanjih. Slovenske ekipe so se na tej lestvici uvrstile tako:

1. AMATERSKA LIGA

1. Vesna (skupno s Codroipom) 3 točke

2. AMATERSKA LIGA

(1. Esperia in Rosandra 4 točke)

45. Primorje 37 točk

3. AMATERSKA LIGA

(1.	Audace in Fiamma	0 točk)
9.	Primorec	5 točk
10.	Žarja	6 točk
19.	Breg, Olimpija, Union	8 točk
62.	Devin	16 točk
76.	Sovodnje	18 točk
120.	Juventina	31 točk

* * *

Tudi uradno so objavili seznam devetih ekip, ki so jih uvrstili v 2. amatersko nogometno kategorijo za prihodnje prvenstvo (poleg tistih, ki so imele že prej pravico do nastopa v tej ligi). To so: Valeriano, Pro Osoppo, Azzurra, Flunignano, Brian, Buttrio, Juventina, Staranzano in Žarja.

SPLOŠNA PLOVBA piran-jugoslavija
Župančičeva 24
66330 Piran, pp 1
Telefon (066) 73-881 (10 linij)
Telegram: Plovba Piran
Mednarodni pomorski prevozi z modernimi ladjami nosilnosti 8.000 — 19.000 ton
— LINIJA OKOLI SVETA
— LINIJA JADRAN ZAHODNA AFRIKA JADRAN
— PROSTA PLOVBA
— POTNIŠKA SLUŽBA
— SIMEX Ljubljana – samostojna enota za uvoz-izvoz, grosistično trgovino in zastopanje tujih firm
Za vse informacije se, prosimo, obrnite na upravo podjetja v Piranu ali na naša predstavništva v Jugoslaviji in v inozemstvu.

Hotel LEV Ljubljana
VOŠNJAKOVA 1
TELEF 310-555
Telegram LEVHOTEL
Telex 31350
KATEGORIJA «A»
Sodobno opremljene sobe Apartmaji Restavracije Restavracijske terase Dancing kavarna Zabavni in artistični program Plesna glasba Aperitiv bar Razgledna terasa Terasa za sončenje Banketne in konferenčne dvorane Čitalnica Frizerski salon Menjalnica Taksi služba Lasten parkirni prostor Pristajališče za helikopter Boksi za pse Hala dilnica za divjačino

GOLF Hotel BLED
JUGOSLAVIJA
«A» KAT.
TEL. 77591 — 77504

OGLEJTE SI POSTOJNSKO JAMO
in VABIMO VAS v naš novi hotel «JAMA»

Oglašujte v Primorskem dnevniku

GOSTIŠČE «ODDIH»
Plošča «oddih» :: Telečje in prašičje krače :: Domači piščanci :: Soške postrvi in vsa jedila po naročilu :: Domača briška vina
NOVA GORICA
TELEFON 21.5.68
Ob torkih zaprto

CASINO PORTOROŽ
PORTOROSE
ROULETTE
CHEMIN DE FER
BACCARÀ
V HOTELU «PALACE» PORTOROŽ
Odprto vse leto

HOTEL RIVIERA PORTOROŽ
Moderne sobe, moderna kuhinja, «GIRL BAR» z modernim programom odprt vso noč

PARK HOTEL
NOVA GORICA — TEL. 21442
MODEREN HOTEL 93 SOB :: 182 LEŽIŠČ :: MODERNA RESTAVRACIJA :: kavarna :: nočni bar :: gostilna pri Hrastu :: gostilna Zvezda :: Vam nudijo kvalitetne gostinske storitve po nizkih cenah

RESTAVRACIJA LIPA Šempeter pri Novi Gorici
ima vedno na razpolago izbrane jedi z domačimi specialitetami pristen kraški pršut in salame ter izbrana domača vipavska in briška vina
SPREJEMAJO SE NAROČILA ZA SKUPINSKA SLAVNOSTNA KOSILA

kmalu po borbi na Mohorju, jim je prišel naproti. Od veselja je objel Poljaka in Tušarja. Oči so mu ponosno sijale. V nekaj besedah so mu povedali, kako je bilo in kaj je z Nemci, pa se je samo smejal.

«Poglejte tisti dim nad mestom! Takoj smo vedeli, da se vam je posrečilo.»

Nad Postojno se je dvigal visoko v nebo nakazen steber dima. Ob pogledu nanj jim je zaigralo srce.

«Vse gre nad nas,» je dejal Krtina, «kot bi vedeli, da je bilo naših največ v jami.»

Tušar je zbral vse svoje ljudi in jih takoj peljal na položaje pred cerkvijo, da je okrepil šibko brigadno obrambo. Izvidnik iz zvonika je poročal, da vidi tri nemške kolone.

Od Toma in Bliska se je Krtina poslovil, ker sta odšla z obveščevalci na divizijo. Po položajih so udarile prve granate in prek glav so jim zažvižgali drobci in zdrobljena prst.

«Zdaj jo pa kar pobrišimo, Blisk,» je dejal Tomo, «dokler lahko še kam gremo.» Odpravili so se skozi vas. Bila je kot izumrla. Potem so se izgubili v gozdu.

«Po tako mučnem opravilu ne bom hajkal z meglo v želodcu,» je dejal Tomo, ko je na samoti zagledal domačijo.

Napotili so se k hiši. Pri vratih jih je sprejela gospodinja.

«Nemci, fantje... Se nič ne bojite?»

«Prav nič, mama.»

«Kmalu bodo tu.»

«Stavim glavo, da jih danes ne bo, saj so se zgrabili z brigado. Lačni smo, mati, lačni in žejni in zbiti,» je našteval Tomo.

Spravili so se na klop ob peči.

«Od kod pa, ko ste tako zdelani?»

Gospodar, starejši kmet, jih je radovedno ogledoval, ker so bili prav nenavadni: vsi v škornjih, oboroženi z avtomati, prepasani z mnogimi jermeni, obloženi z bombami in pištolami, povrh vsega pa črni ko dimnikarji.

«V jami smo zažgali bencin, oče,» se je pohvalil Tomo, kar mu sicer ni bilo v navadi.

«Bencin, oh,» so se razlezla možu usta vse do ušes, «sem si takoj mislil, da ste nekaj posebnega.»

Na ves glas je poklical mamo, fantiča in obe hčerki in dejal:

«Poglejte jih no, ti so zažgali bencin!»

Gledali so jih kot deveto čudo.

Potem je mož zavpil:

«Na mizo vsega, kar imamo, mama! Dečko, ti pa ven na stražo.»

Žena in hčerki so nanosile na mizo jedače in pijače, in prekleto jim je teknilo. Mož je povedal, da je že dve leti terenec in da so vsi ljudje naokoli navdušeni nad divizijo.

Medtem je grmelo po vsej Pivki, pokanje se je nevarno bližalo. Toda to fantov ni motilo, da ne bi v miru pojedli. Celo gospodar se je nalezel njihovega miru in poguma.

«Če slučajno pridejo Nemci, fantje, se lahko skrijemo v bunker. Nedaleč od tod ga imam, v goščavi, sredi gostih mladih smrek. Vsi gremo lahko noter,» je ponujal.

«Mi ne, mi potrebujemo veliko zraka,» se je smejal Tomo in se zahvaljeval prijaznim ljudem.

Izginili so v gozdu. Spodaj pri fari so med reglijanjem avtomatov odjeknile nenavadno močne eksplozije.

«Hitro čez čistine, da nas ne opazi artilerija!»

Pohiteli so. Čimprej morajo priti v štab divizije.

9

Čez nekaj časa se je Rudi zavedel. Mižal je. V zenicah so se mu poigravali zublji peklenskega ognja, nad čelom, tam, kjer bi se morali začeti lasje, ga je bolelo, kot bi mu vrtali v lobanjo. Še vedno je imel občutek, da pada, pada, vse globlje v temo, v šumenje podzemske reke. Spremenila se bo v ognjen tok, ki ga bo odnesel s seboj... Rad bi se premaknil, da bi to padanje zaustavil, pa tudi tega ni zmogel. V njegovi zavesti se je vrtinčil ogenj, v njem so lebdeli razsekani obrazi, od katerih ni nikogar poznal. Glave, ločene od trupel, noge, pomešane z deli živali in kolesjem strojev, s koreninami izruvanega drevja, kamenja in kosi kovin... V to pisano in razobličeno sliko sveta so se vrinjale barvaste pike kot živalske oči v temi, ko stekla v soncu, ko diamanti v mraku.

Telesa ni čutil, bil je lahek kot pero v vetru. Le tam, kjer je mislil, da ima vrat, ga je tiščalo, kot bi ga davile ogromne roke. Ni vedel, koliko časa leži — morda uro, dve ali samo nekaj minut.

Tedaj je zaznal nekakšen pok, kot bi se mu v glavi razpočil milni mehurček, na katerem so bile narisane vse te slike. Predramil se je iz sna, spet se je lahko premikal. Čutil je, da je v rov bunkrja vdrl hladnega zraka. Vdihnil ga je z vsemi pljuči. Tudi v prsih ga je bolelo, ko da so se potrgale vse žile in žilice.

Poskušal je vstati. Najprej se je dvignil na komolce, potem na kolena, nazadnje pa je z rokami otipal hladno steno in se ob njej dvignil. Zavest se mu je vrnila. Skušal je misliti. Zrak je bil manj dušljiv. Samogibno se je splazil naprej, toda kmalu je dojel, da se pomika navzdol — rov po katerem so prišli, je bil raven. Spet je padel po tleh in grebel s krvavimi rokami od stene do stene, da bi otipal tračnice. Ni jih bilo. Zašel je v stranski rov, ki gotovo drži v brezno. Mora se vrniti...

Zbral se je in se jel počasi plaziti nazaj, od koder je bil prišel. Kmalu se je tema obarvala. Zagledal je rdečkaste robove skal in črn dim, ki je polzel čezenje proti njemu in se zvijal v klobčiče zlobe. Eksplozije so bile tako močne, da je imel občutek, kot bi se hotelo votlo skalovje sesesti nanj in ga pokopati.

Naprej ga je gnala samo živalska sla po obstanku. Ko se je stranski rov spojil z glavnim, kjer je pod nogami začutil tračnice, se je usul nanj vroč pepelnat dež, toda nekaj časa je bilo od tega dežja vsaj toliko svetlo, da se je lahko hitreje umikal. Potem se je dim zgostil in mu spet ubil tisto nebore upanje, da se bo po tirih splazil tja, od koder so bili prišli. Ni vedel, kako globoko ležijo plasti dušljivega zraka, toda preostalo mu ni nič drugega, kot da se poskuša prebiti.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 93 808 94 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 33 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 95 823

Naročnina
Mesečno 1.100 lir — vnaprej, polletna 6.100 lir, celoletna 11.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir. V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, mesečna 14.— din, letna 140.— din,
Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 8 11. julija 1971

Za SFRJ Tekoč račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207

Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 50 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana».

Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT - Trst

ŽRTVE ZARADI POPLAV IN POTRESOV V JUŽNI AMERIKI

Poplave v Kolumbiji: 200 mrtvih Opustošenje zaradi potresa v Čilu

V Kolumbiji so mnoge reke preplavile in skoraj popolnoma uničile rodovitna področja - Illapel, središče potresa: trije mrtvi, toda popolnoma uničeno mesto

BOGOTA (Kolumbija), 10. — Po uradnih vesteh je okoli 200 ljudi izgubilo življenje zaradi hudih poplav, ki so prizadele številne kolumbijske pokrajine. Ta cenitev pa še ni dokončna, ker so opustošene pokrajine še vedno izolirane od ostalega dela države. Šele čez nekaj dni se bo zvedelo koliko žrtev je zahtevala poplava.

Strašne nevihte s tropskim deževjem so prizadele posebno pokrajine Putumayo (na meji z Ekvadorjem) in Caqueto. Tu so ogromne površine zemljišč potopljene pod vodami, ki so jih izbruhale reke Putumayo, Caqueta, Mocoa, Caguan, Aviari in njihovi pritoki. Nekoliko bolj na severu je reka Magdalena, ki je največja v Kolumbiji, preplavlja nasipe v pokrajini Huila ter povzročila veliko škodo v mestecu Neiva ter v bližnjih krajih. Iz Suaze so morale oblasti evakuirati več kot 500 družin.

Civilna zaščita in Rdeči križ sta organizirala pošiljanje z letali živil, zdravil in oblek na prizadeta področja.

V bližini meje z Ekvadorjem so prebivalci ob rekah Putumayo, Mocoa in Caqueta zapustili svoja bivališča ter se zatekli na bližnje hribe.

Dolina Sihundoy, ki je znana po svoji rodovitnosti, je popolnoma poplavljena. Menijo, da je vsaj za več let popolnoma izgubljeno za kmetijstvo okoli 9 tisoč hektarov zemlje. Ljudje v teh pokrajinah živijo v obupnih razmerah, posebno še zato, ker še vedno močno dežuje.

Medtem sporočajo iz Čila, da je strahoviti potres, ki je prizadel včeraj to andsko državo zahteval 80 mrtvih in približno 370 ranjenih. Čilski minister za notranje zadeve je dodal, da 200 ranjenih prebiva v Valparaisu in v bližnjem kraju Viña del Mar. Po zadnjih vesteh je bilo v Valparisu in Viña del Mar 30 mrtvih. V Valparaisu, ki je eno od najvažnejših čiskih pristanišč, primanjkuje vode, ker je potres popolnoma uničil vodovod. Vojska oskrbuje prebivalstvo s cisternami. Dvajset odstotkov hiš je porušenih ali pa zelo poškodovanih.

Illapad je mestece, ki je najbližje epicentru potresa. Na srečo je bilo tu število mrtvih zelo nizko, baje samo trije in ne 12, kot so domnevali spočetka. Potres pa je skoraj popolnoma uničil mestece: 90 odst. hiš je popolnoma porušenih ali težko poškodovanih. Popolnoma porušena je bolnišnica, kar za ta kraj predstavlja zelo težak problem. Skoraj nemogoče je nuditi primerno pomoč številnim ranjencem, primanjkujejo kruh, voda in električni tok. Cestne zveze z mestecem so praktično nemogoče, ker jih je potres popolnoma uničil. Dostop je možen samo z letali. Potresna stihija je zelo poškodovala tudi rudniške naprave za predelovanje bakra.

Čilski predsednik Allende je včeraj obiskal s helikopterjem prizadeta področja ter je obljubil državno pomoč žrtvam potresa. Ljudje, ki so ostali pri življenju, živijo v težkih razmerah posebno zaradi nizkih nočnih temperatur, ki gredo v nekaterih krajih skoraj pod ničlo. V Valparaisu in v nekaterih drugih mestih so v zadnjih urah poskrbeli za dovajanje električnega toka. V Santiagu de Chile je škoda manjša. Med poškodovanimi poslopji sta tudi sedeža poslanske zbornice in senata. Domnevajo, da je potres povzročil škodo, ki jo cenijo na več desetih milijard lir.

Dva mrtva pri spopadih med Indijci in Pakistanci

NOVI DELHI, 10. — Po vesteh indijskih oblasti sta pri spopadu s pakistanskimi četami izgubila življenje dva indijska vojaka, drugih osem pa je bilo ranjenih. Do spopada je prišlo v okraju Kuč-Behar v Zahodni Bengaliji. Indijske sile so odgovorile na pakistanski napad. Do podobnih incidentov je prišlo tudi prejšnji mesec, toda šele sedaj so indijske oborožene sile zabeležile smrtne žrtve.

PRED JUTRIŠNJIMI MANIFESTACIJAMI V BELFASTU

Neprenehoma se pojavljajo manjši oboroženi spopadi

Oranžisti se bodo izognili katoliških četrti

BELFAST, 10. — Že šest dni zaporedoma so noči v Londonderryju izredno razgibane. Podnevi in ponoči se manjše skupinice pogosto spopadajo s policijo, ne da bi prišlo do večjega ali ostrejšega spopada .Ponoči skoraj ne pride do spopadov, zelo pogosto pa se po raznih ulicah zasliši streljanje, za katero ni vedno jasno od kod prihaja. Taki dogodki zmedejo policijo, ki se oborožena požene na ulice, ne da bi našla krivce. Zadnji spopadi niso terjali žrtev, vendar je vzdušje izredno napeto.

V samem mestu Belfastu je ozračje precej mirno, samo en incident je bil nekoliko ostrejši: policija je začela streljati gumijaste krogle proti skupini občanov, ki so skušali zabraniti gasilcem, da bi pogasili požar, katerega vzrok je bila eksplozija.

Precej skrbi in razburjenja povzroča v Ulstru bližnja slovesnost «oranžistov». V ponedeljek bodo namreč protestantske oranžistične organizacije pripravile pohod po mestu in možno je, da pride do ostrih spopadov. Pred leti so se taki pohodi razvijali po vseh mestnih ulicah in skozi katoliške mestne četrti, že lani pa so pohod precej omejili in izpustili vse katoliške četrti, da bi onemogočili spopade.

Eksplozija v rudniku: trije mrtvi

LEON (Španija), 10. — V španskem premogovniku Fabero (pokrajina Leon) je prišlo do eksplozije v rudniku. Mešanica eksplozivnega plina je eksplodirala ter ubila tri rudarje.

V PORTOROŽU XII. FOLKLORNI FESTIVAL

«PLESI IZ TREH SOSEDNIH DEŽEL»

Zaključna prireditev v Kopru 24. julija po 14 dneh nastopov

PORTOROŽ, 10. — *Ob tradicionalnih zvokih fanfar se je začel nocoj v Portorožu XII. folklorni festival. Številne gledalce in goste, med katerimi sta bila tudi predsednik obalnega sveta Miro Kocjan in generalni konzul Italije v Kopru dr. Onofrio Messina, je pozdravila predsednica piranske občinske skupščine Jovanka Kos. Poudarila je pomen te prireditve za slovensko obalo, saj uživa iz leta v leto večje zanimanje domačih in tujih turistov, v zadnjih letih pa dobiva folklorni festival tudi zmeraj širše mednarodno obeležje.*

Takoj za tem se je začel prvi večer festivala pod skupnim naslovom «Plesi treh sosednih dežel». Ob toplih ovacijah občinstva so se predstavile folklorne skupine «Danzerini Lucinicco» iz Furlanije, «Alpenverein» iz Gradca (Avstrija) in Filip Davić iz Splita. Torej na prvem večeru so nastopile tri folklorne skupine iz Furlanije, Avstrije in iz Splita.

Festival bo trajal 14 dni. Na nastopih v Ankaranu, Kopru, Portorožu, Piranu in Izoli se bo zvrstilo okrog 20 skupin z nad 600 nastopajočimi. Organizatorja festivala, to je obalna turistična zveza in zavod za pospeševanje turizma v Piranu, sta letos organizirala vrsto folklornih skupin iz raznih krajev Jugoslavije, kjer se še goji izvirna folklora, razen tega pa sta povabila v goste tudi skupine iz sosedne Italije, Avstrije, Madžarske in Romunije. Zaključna prireditev bo 24. julija na Titovem trgu v Kopru.

Policijski avtobus v jarku: 11 ranjenih

VICENZA, 10. — Majhen policijski avtobus, s katerim se je peljalo kakih 20 policijskih agentov letečega oddelka iz Bocna, je trčil z veliko silo v neki avto tipa «fiat 125» na avtocesti «Serenissima» v bližini Vicenze. Avtobus se je po trčenju prevrnil. V bolnišnico so prepeljali 11 agentov javne varnosti. Sedem jih bo ozdravilo v razdobju od 8 do 20 dni, drugim 4 pa so nudili le prvo pomoč. Po mnenju policijskih organov, ki so opravili preiskavo, je prišlo do trčenja, ko je avto «fiat 125» prehiteval vojaško vozilo.

ADIS ABEBA, 10. — Ameriški podpredsednik Agnew je dospel danes na dvodnevni obisk v Etiopijo. Prihodnji teden bo potoval še v Kenijo, Kongo-Kinshaso in Marok.

NA PLAŽI CASALABATE PRI LECCEJU

Eksplozija plinske jeklenke terjala 4 mrtve in 2 ranjenca

Eksplozija, ki je porušila tri plažne hišice, je nastala, ko je nekdo prižgal luč ali mogoče vžigalico

LECCE, 10. — Zaradi eksplozije plinske jeklenke so na plaži pri Casalabate izgubile življenje štiri osebe, tri pa so bile lažje ranjene.

Nesreča se je pripetila v prostoru kopališča «Mongio», ki razpolaga z vrsto malih plažnih hišic, v katerih stanujejo kopalci tudi vso sezono. Hišice so sestavljene iz dveh prostorov, najemniki nekaterih teh hišic pa si nakupijo plinske jeklenke, da lahko sami tudi kuhajo.

Eksplozija je porušila tri hišice, od katerih je bila ena na srečo prazna, v ostalih dveh pa je bilo skupno pet oseb. Žrtve so člani dveh družin, ki sta stanovali v sosednih hišicah: v prvi hišici sta izgubila življenje 65-letni Cosimo Tommasi in njegova 9-letna vnukinja Annarita Florio, Tommasijeva žena 59-letna Addolorata Margillo je dobila samo lažje poškodbe; v sosedni hišici sta izgubila življenje 30-letna Pasqualina Nurronz in 2-letni sinček Fabio Maffei, mož oziroma oče Antonio Maffei ni dobil prehudih poškodb. Nekoliko kasneje se je izvedelo, da so bile tri osebe na mestu mrtve, mala Annarita pa je izdihnila na postaji Rdečega križa v San Pietru Vernoticu, kamor jo je odpeljal mimoidoči avtomobilist. Deklici je bila usodna huda poškodba lobanje.

Ob zaključku prve preiskave so gasilci ugotovili, da je eksplozija nastala v Maffeijevi hišici. Vsa okenca so bila zaprta zaradi vlažnega vetra, ki je začel pihati. Jeklenka je rahlo puščala. Ko je nekdo prižgal luč, je bil zrak tako nasičen s plinom, da je nastala eksplozija. Govor je tudi o nekom, ki naj bi bil prižgal vžigalico, kar naj bi bilo povzročilo eksplozijo. Agenti seveda nadaljujejo s preiskavo, da bi ugotovili točne vzroke, to pa bo mogoče samo na osnovi pričevanj Margillove, ki se je rešila zaradi cementne plošče, ki je padla nanjo, ne da bi jo preveč poškodovala, in jo je tako rešila hujših posledic. Lažje poškodbe je dobil tudi neki delavec, Gaspare Sirte iz Barija, ki je stanoval v neki bližnji hišici, brez praske pa se je rešila druga Tommasijeva vnukinja Stefania, ki je spala v istem prostoru, kjer sta bila Antonio in Fabio Maffei.

Omenili smo v začetku, da je bila tretja porušena hišica prazna. Družina, ki je v njej stanovala, je po naključju odpotovala včeraj, da bi preživela en dan v Trepuzziju, nameravala pa se je vrniti šele davi.

Pred kratkim je pristaniško poveljstvo iz Brindisija prepovedalo uporabo tekočega plina na plaži in v hišicah. Ta ukrep pa ni veljal za privatno kopališče, v katerem se je pripetila huda nesreča. Kompleks je bil zgrajen pred nekaj leti. Ob malem zalivčku je lastnik zgradil približno sto hišic, ki jih je mogoče najeti za nekaj dni ali za vso sezono. Ko se je pripetila nesreča je v bližnjih hišicah počivalo približno 50 oseb

Trupla žrtev so gasilci rešili izpod ruševin po približno treh urah dela. Namestnik državnega pravdnika je ukazal, naj se na vseh žrtvah izvede obdukcija.

Armstrongova smrt in Shaversov pogreb

NEW YORK, 10. — *Skoraj 100 tisoč oseb se je udeležilo včerajšnjega pogreba znanega temnopoltega trobentača, pevca, glasbenega ustvarjalca Louisa Armstronga, ki je pred nekaj dnevi nenadoma umrl.*

Nasprotno od tega, kar so si pričakovali Armstrongovi prijatelji in kolegi, družina ni dovolila, da bi med pogrebom igrali jazz glasbe, kot je to običaj med črnskimi in še posebej neworleanskimi glasbeniki. Med cerkvenim obredom je neki solist zapel znani motiv «When the Saints go marchinžin» kasneje na pokopališču pa je Peggy Lee samo pred sorodniki zapela «The Lord's Praer». Armstrongove prijatelje je tak pogreb nekoliko razočaral in nekateri so celo izjavili, da si pokojnik ni želel takega pogreba.

Izvedelo se je prav v teh dneh, da je umrl tudi drug znani jazz-glasbenik, 51-letni trobentač in skladatelj Charlie Shavers. Njegova zadnja želja je bila, naj bi mu v krsto položili trobento.

AGRIGENTO, 10. — Državno pravdništvo je prijavilo sodišču 40 mestnih redarjev pod obtožbo, da so kolektivno zapustili svoje delovno mesto. Redarji že devet dni stavkajo v zvezi z neplačanimi dohodki prejšnjega meseca. Državno pravdništvo ni prijavilo sodišču poveljnika, ker se ta stavke ni udeležil, in sicer zato, ker je častnik sodne policije, medtem ko so ostali samo navadni agenti sodne policije. Mestni redarji, ki stavkajo, pa so ostali na svojem delovnem mestu ter so bili na razpolago samo v primeru službe javne varnosti.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

NA KOLESARSKI DIRKI «TOUR DE FRANCE»

Italijan Armani v 12. etapi za las hitrejši od Merckxa

Ocana je zgubil dve minuti svoje prednosti

MARSEILLE, 10. — Armani je osvojil etapno zmago, katero mu je skušal prav do zadnjega cm proge oteti Merck. Ta pa je nekoliko zmanjšal svoj zaostanek na skupni lestvici. To sta glavna dogodka te etape, po kateri je Merckx nekoliko boljše volje, kot je bil včeraj.

V izredno hudi vročini je že kmalu po startu ušla skupina devetih tekmovalcev, v kateri je bil tudi Merckx. Ta skupina si je priborila nekaj prednosti in jo je zagrizeno branila. Merckx je diktiral peklenski tempo vožnje, saj so tekmovalci v prvi uri prevozili kar 53 km poti. Kdor tega tempa ni zmogel, je zaostal in zanj ni bilo rešitve. Skoraj celotno moštvo KAS je prišlo na cilj po določenem času. Ubežna skupina si je do 140. km priborila 2'20'' prednosti, ki se je nato nekoliko zmanjšala, vendar je v zadnjih km zopet narasla. Ubežna skupina je tik pred ciljem opravila silovit nalet. Svoje sile je napenjal zlasti Merckx, kateremu je dišal časovni odbitek za zmagovalca. Toda moral se je zadovoljiti z drugim mestom, čeprav je zmagovalca — Armanija — pokazala šele fotografija. Glavnina z Ocano je prispela na cilj po 1'56''.

Kaj je pokazala današnja etapa? Je šel Merckx v protinapad? Si je opomogel? So ga njegovi najnevarnejši tekmeci načrtno spustili naprej, sami pa so preračunano štedili svoje sile?

Na ta vprašanja je težko odgovoriti. Merckx predstavlja še vedno veliko skrivnost te dirke. Jutri bo na vrsti etapa na kronometer. Nato pridejo izredno težke pirenejske etape. Bo Merckx uspel nadomestiti zgubljeno? Bo Ocana znal ohraniti svoj naskok? Vprašanj je torej cela vrsta in prav zato postaja «Tour» od dne do dne bolj zanimiv in privlačen.

Lestvica 12. etape:

1. Armani (It.), ki je prevozil 251 km dolgo pot od Orcieres-Merletta do Marseilla v 5.25'28'' s p. h. 45,351 km na uro.
2. Merckx (Bel.)
3. Aimar (Fr.)
4. Van Del Vleuten (Niz.)
5. Paolini (It.)
6. Letourt (Fr.)
7. Bouloux (Fr.)
8. Wagtmans (Niz.)
9. Huysmans (Bel.) vsi v času zmagovalca
10. Guimard (Fr.) 1'56'' zaostanka in nato v njegovem času še drugi kolesarji.

Skupna lestvica:

1. Ocana (Šp.) 64.00'24''
2. Merckx (Bel.) 7'34''
3. Zoetemelk (Niz.) 8'43''
4. Van Impe (Bel.) 9'20''
5. Gösta Pettersson (Šve.) 9'26''
6. Thevenet (Fr.) 10'08''
7. Mortensen (Dan.) 13'22''
8. Thomas Pettersson (Šve.) 14'50''
9. Agostinho (Port.) 20'31''
10. Guimard (Fr.) 21'35'' zaostanka itd.

Jutrišnja 13. etapa na kronometer za posameznike bo merila 16,300 km.

VODNO SMUČANJE

Antonio Sama ni uspel postaviti novega rekorda v vodnem smučanju preko Jadranskega morja na progi Pulj — Cervia. Po 40 km presmučane poti je zašel na področje valov in je dvakrat padel (drugič je celo zgubil vlečno vrv). V Cervio je prispel po 2.4'22'', kar je precej slabše od njegovega rekorda.

Letos so vsakemu kandidatu za rušenje rekorda dovolili opraviti le po dva poskusa. Sama bo torej lahko poskusil še enkrat doseči novi rekord proge.

BEZBOL

Včeraj je v okviru naraščajniškega bezbolskega prvenstva na Občinah domača Alpina premagala ekipo trebenskega Primorca z 12:4. Trebenci so igrali precej bolje, kot v svojih zadnjih nastopih in je bil zato tudi poraz nižji, kot v prejšnji tekmi z Alpino.

NA KOŠARKARSKEM EP «KADETOV»

Lahka zmaga Italije v prvi tekmi s Švico

Italijanska košarkarska reprezentanca je izbojevala včeraj zjutraj, na evropskem košarkarskem prvenstvu «kadetov» v Gorici, lahko zmago proti Švici. Izid te tekme je bil namreč naslednji:

ITALIJA — ŠVICA 102:24 (42:10)

Postavi obeh moštev:

ITALIJA: Furlan (8), Crisafulli, Giusti (14), Benatti (18), Villalta, Florio (12), Gorghetto (4) Vecchiato (2), Anconetani (20), Borlenghi (2), Giroldi (18), Mascellaro (4).

ŠVICA: Meier, Steiger, Turer, Mariethor, Osoietzki (3), Caillat (2), Berthet (1), Bucher (2), Lehner, Duvervois (12), Daventher (4).

Kazenski meti: Švica 8:16, Italija 7:18.

Italijanski košarkarji so igrali zelo hitro ter praktično in se jim Švicarji niso mogli resneje upirati. Med najboljšimi italijanskimi igralci so bili Anconetani, Benatti in Geroldi.

Včeraj so dosegli še naslednje izide:

Izrael — Francija	65:64
Švedska — Turčija	78:48
Grčija — Avstrija	63:37
Jugoslavija — Z. Nemčija	67:50

Italijanska košarkarska zveza je sporočila, da so se doslej vpisale za prvenstvo 1. italijanske moške košarkarske lige naslednje ekipe:

— Pallacanestro Simmenthal (Milan)
— AP Cantù Birra Forst (Cautù)
— Pall. All'Onestà (Milan)
— VL Tropicali Boario (Pesaro)
— AS Stella Azzurra (Rim)
— US Petrarca Gorena (Padova)
— Pol. Libertas Livorno (rezerva)
— SS Reyer Splügen (Benetke)
— SEF Virtus Pall. Norda (Bologna)
— Partenope (Neapelj)
— APU Snaidero (Videm)

PLAVANJE

Italijanka Novella Calligaris je postavila v Siracusi, med dvobojem s Poljsko, nov evropski rekord na progi 1.500 m s časom 17'51''1. Prejšnji rekord je pripadal Nizozemki De Boer s časom 18'03''.

Calligarisova je postavila rekord potem, ko je zmagala na 800 m dolgi progi in je s plavanjem kar nadaljevala. V okviru tega tekmovanja so postavili še pet italijanskih državnih rekordov, in sicer naslednje:

200 m prsno ženske: Miserini 2'50''7
100 m hrbtno ženske: Talpo 1'10''4
100 m metuljček ženske: Tarantino 1'11''4
400 m prosto moški: Grassi 4'21''4
200 m hrbtno moški: Nistri 2'14''7

V okviru nemškega plavalnega prvenstva je v Rostocku Roland Matthes izenačil evropski rekord na 100 m metuljček s časom 56''1.

ATLETIKA

V Portsmouthu je med srečanjem atletskih reprezentanc Velike Britanije in Francije postavil Britanec David Bedford nov evropski rekord v teku na 10.000 m s časom 27'47''. Prejšnji rekord je imel vzhodni Nemec Jurgen Haase s časom 28'04''4.

Bedford je spotoma postavil tudi evropski rekord v teku na 6 milj s časom 25'51''6. Prejšnji rekord je bil last njegovega rojaka Taylorja s časom 27'10''2.

V tem dvoboju je zmagala Francija.

KOŠARKA

Letošnje evropsko žensko mladinsko košarkarsko prvenstvo bo v Jugoslaviji od 31. julija do 8. avgusta. Udeležila se ga bo tudi italijanska reprezentanca, ki se bo pripravljala za ta nastop od 18. julija dalje v Tržiču.

V italijanski reprezentanci bo nastopila tudi Tržačanka Lesica, ki igra za Julio.

NOGOMET

V Torontu bi moral zagrebški Dinamo igrati proti grški državni nogometni reprezentanci, vendar je moral sodnik tekmo v 18. min. d.p. prekiniti zaradi neredov na igrišču. Ker je sodnik pri stanju 1:1 dosodil enajstmetrovko v korist Grkov, s tem pa se Jugoslovani niso strinjali, je nastal pretep, v katerega so množično posegli tudi navijači obeh enajsteric. Policija se je morala krepko potruditi, da je razdvojila obe stranki, vendar tekme niso odigrali do konca.

SABLJANJE

Naslov svetovnega ekipnega sabljaškega prvaka v moškem floretu je osvojila Francija. V finalu je premagala Poljsko z 9:7.

Italija je zasedla sedmo mesto.

Dave Chariton bo vozil avto ene znamke lotus na avtomobilski diriki za veliko nagrado Angije, ki bo v Silverstonu prihodnjo nedeljo.

Francozinja Francoise Macchi je zmagala v slalomu, veljavnem za poletno nagrado v Alpe d'Huez.

PO ZAKLJUČKU TEKMOVALNE SEZONE

Prihodnjo nedeljo piknik ŠD Polet

Pogovor z organizatorjem piknika M. Švagljem

Opensko športno društvo Polet bo priredilo v nedeljo, 18. julija, piknik na Erzelu nad Vipavsko dolino. Piknik ali bolje, skoraj bi rekli tabor, je namenjen članom Poleta in vsem prijateljem društva. Organizatorja piknika Marčela Švaglja smo prosili naj nam odgovori na nekaj vprašanj:

V. Zakaj ste se odločili za organizacijo tega tabora?

O. Skozi vse leto se vidimo le ob raznih športnih prireditvah. Pred nedavnim smo zaključili letošnjo športno sezono in zato smo sklenili, da priredimo za vse člane, in seveda tudi za vse simpatizerje našega društva, družabno prireditev, kjer se bodo med seboj spoznali predvsem starši naših aktivnih tekmovalcev.

V. In zakaj prav na Erzelu?

O. Zato, ker je Erzel malo znana vas, s sicer nadvse čudovitim okoljem. Prekrasen razgled na Vipavsko dolino, lepi borovi gozdiči, dobra pot in prijazni ljudje — vse to so razlogi, zaradi katerih smo se odločili za ta kraj.

V. Kaj nam lahko poveste o organizaciji tabora oziroma piknika?

O. Piknik se bo začel predpodne okoli 10. ure. Vsaka družina bo prinesla s sabo hrano, mi pa bomo poskrbeli za razna tekmovanja in družabne igre. Seveda bo na razpolago «osmica» in tudi domačega kruha, ki ga bodo spekli domačini, ne bo zmanjkalo. Za parkiranje avtomobilov bo dovolj prostora, pa tudi prostor v senci bo lahko vsakdo izbral.

V. Koliko ljudi se bo lahko udeležilo tega tabora?

O. Doslej je prijavljenih že kakih 50 članov in prijateljev našega društva, vendar bi želeli, da jih pride čimveč, saj število ni omejeno. Vsekakor pa bi prosili vse, ki nameravajo priti, da se po možnosti prijavijo vsaj tri dni prej, tako da bomo lahko naročili dovolj kruha in seveda tudi vina.

V. Kako pa je s prevozom?

O. Potuje se z osebnimi avtomobili. Kdor avta nima se lahko prijavi v trgovini Malalan in skušali bomo poskrbeti, da bodo vsi prišli na Erzel.

V. Kdo pa sprejema prijave?

O. Prijave niso obvezne, saj lahko kdo pride dopoldne, lahko pa tudi opoldne ali kasneje. Vsekakor nudijo podrobnejše informacije člani odbora, prijave pa sprejema trgovina čevljev Malalan v Proseški ulici na Občinah.

V. Kako se pride na Erzel?

O. Najbližja pot je skozi obmejni prehod Repentabor, nato preko Dutovelj do Štanjela, kjer se pot odcepi na Vipavo oziroma na Kobdilj in Branico. Približno kilometer naprej od Branice je kažipot na levo proti Erzelu, vendar bo tu posebno znamenje, ki bo udeležence opozarjalo na Poletov piknik.

V. Ali imate kakšne posebne želje v zvezi s to vašo družabno prireditvijo?

O. Nič posebnega. Želimo le to, da bi se našega tabora udeležilo čimveč Opencev in prijateljev našega društva sploh, seveda ne samo z Občin, ampak tudi iz drugih krajev, je zaključil Marčelo Švagelj.

Torej, na Erzelu bo prihodnjo nedeljo velika družabna prireditev. Opencem želimo predvsem lepo vreme saj v takih okoliščinah zabave i družabnosti zares ne bo manjkalo.

ACEGAT - Prehod na metan

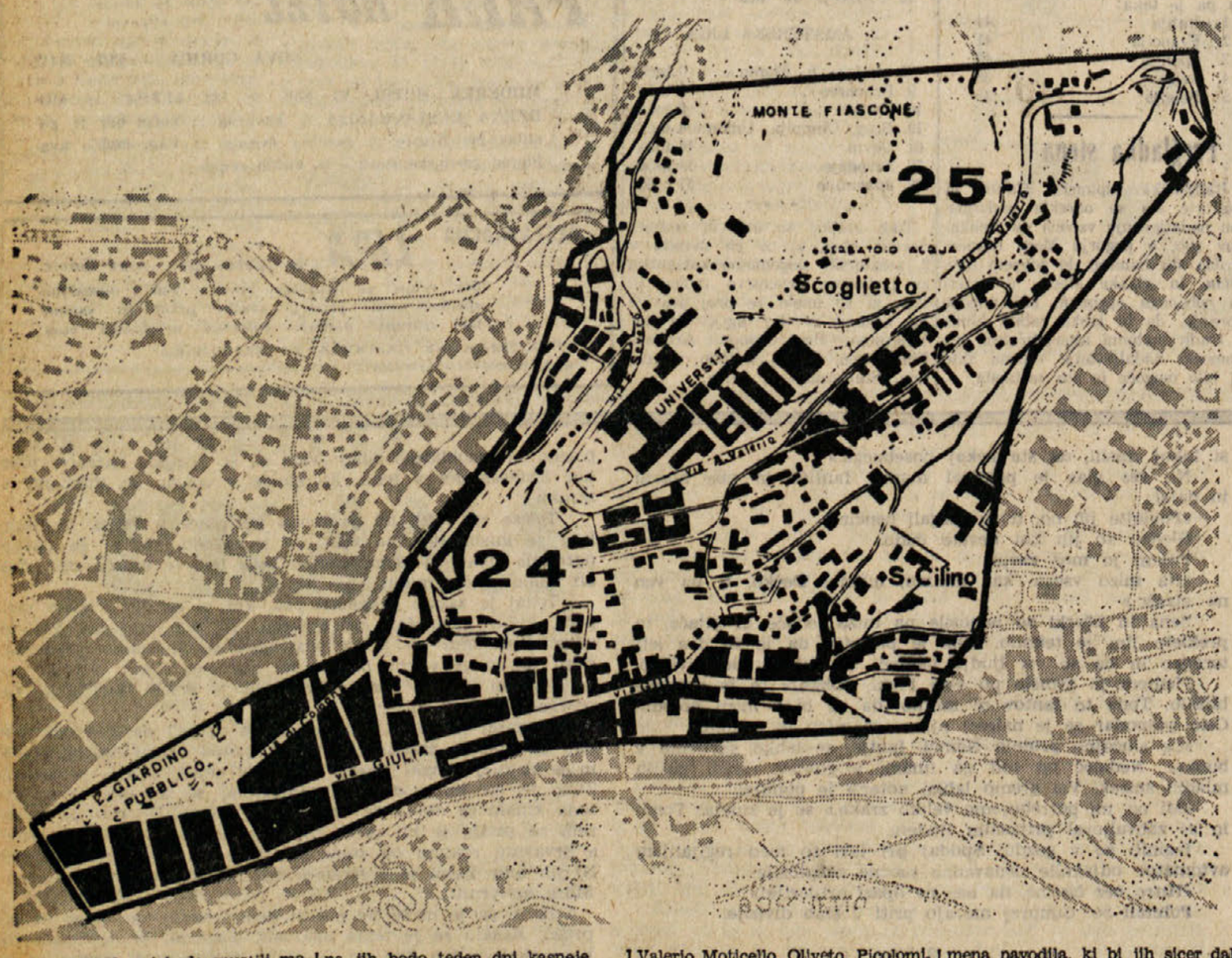

Jutri ob 18. uri bodo spustili metan v omrežje 24. in 25. cone. Osebje ustanove ACEGAT je že obiskalo 5.300 potrošnikov, ki živijo v teh conah, v četrtek 8. julija, jim dalo potrebna navodila za uporabo metana ter jih obvestilo o datumu naslednjega obiska, ko bo tehnično osebje prilagodilo kuhinjske naprave novemu plinu. Dela za prilagoditev štedilnikov in grelcev bodo začeli v torek, 13. julija, zaključili pa jih bodo teden dni kasneje.

Coni, v katerih potekajo dela in katerih razsežnost je razvidna iz zgornjega črteža, obsegata — v celoti ali delno — sledeče ulice ali trge: Artemisio, Berchet, Bonomo, Rotonda del Boschetto, Calpurnio, Cesarotti, Cologna, Ireneo della Croce, Cunicoli, Edera, Trg Europa, Ferolli, Ferrari, Fogazzaro, Fusinato, Galilei, Giotto, Giulia, Kandler, Margherita, Mercatini, Monte Valerio Moticello, Oliveto, Picolomini, Pilone, Pisoni, Prato, Primule, Rapicio, Ricci, Rossetti, Roveri, S. Cilino, S. Donato, S. Felice, S. Primo, Scoglietto, Scoglio, Scussa, Severo, Sottoripa, XX Settembre, Verga, Volontari, Giuliani, Volta, Zanella, Zovezoni.

Zaradi odhodov na počitnice in nepredvidljivo odsotnost potrošnikov, bodo pooblaščenci pustili pismena navodila, ki bi jih sicer dali tudi ustno. Podjetje prosi potrošnike, naj javijo svoj odhod in zagotavlja, da bo izvedlo dela takoj po njihovem povratku, če bodo potrošniki to telefonsko sporočili. V obeh primerih, kot tudi v vsakem primeru nezadovoljstva, naj zainteresirani takoj telefonirajo na številki 750.555 in 750.272.

Potrošniki naj strogo spoštujejo navodila poverjenega osebja.